

Reggeli Ujság

Redakció: NOVISZAD, KRALJEK PETRA UL. 30 I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Aleksandra 7. Telefon 6-70

Noviszad, 1932. évi április hó 24
VASÁRNAP
XIII. évfolyam 96. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 23 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Németország a moratórium után sem tud fizetni, de a moratórium meghosszabbítását sem fogadja el

Fontos pénzügyi problémákról tárgyalnak Genfben az államférfiak

Francia és amerikai államférfiak Genfben.
Balról-jobbra: Tardieu francia miniszterelnök, Stimson Amerika külügyi államtitkárja, Stimsonné,

Laval volt francia miniszterelnök, Kellogg, Edge párisi amerikai nagykövét és Kellog, Amerika volt külügyi államtitkára.

Londonból jelentik: Az angol sajtó értelése szerint MacDonaldd angol miniszterelnök és a többi delegáció vezetői között Genfben folyó megbeszélések tárgya nem annyira a leszerelés, mint inkább igen fontos pénzügyi problémák.

A Daily Telegraph diplomáciai értesülése szerint

a megbeszéléseken nagy horderejű döntések történtek

a lausannei konferencia tárgyában, amely a jóvátételeken kívül, számos pénzügyi és gazdasági kérdéssel is foglalkozik majd. Washingtoni jelentés szerint Hoover elnök hajlandó megfigyelőket és technikai tanácsadókat küldeni Lausanneba, de ezek nem lesznek jelen azokon a tárgyalásokon, melyeket a konferencia a jóvátételekről folytat.

A Daily Herald genfi levelezője úgy tudja, hogy Brüning Genfben ismét hangoztatta,

hogy

Németország nem tudja a moratórium lejártá után a jóvátételek fizetését újra megkezdeni, sem pedig a moratórium meghosszabbításához nem járulhat hozzá,

mert a moratórium csak szaporítja az adósságokat. Olyan megoldást kíván, amely az igazi újjáépítés alapja lehet. Kijelentette, hogy Németország kész bármilyen Duna-rekonstrukciós tervhez hozzájárulni feltéve, hogy politikamentes lesz és nem veszélyeztetni Németország kereskedelmi érdekeit.

Brüning német birodalmi kancellár egyébként tegnap elutazott Genfből, hogy résztvegyen a németországi választáson. Vasárnap már ismét visszatér Genfbe, ahol Tardieu francia miniszterelnök megérkezése után a jövőhét közepén folytatják a megbeszéléseket.

Amerika külföldi konzulátusai rendkívül megszigorítják a bevándorlást

Argentínában kétségbeeső a bevándorlók helyzete

Párisból jelentik: Az Európában székelő amerikai konzulátusok bizalmas rendelkezést kaptak, hogy amennyire csak lehetséges szorítsák meg a kivándorlást. A konzulok a legtöbb európai fővárosban ezért csak családtagnak adnak vízumot,

TAVASZI ZAGREBIVASÁR

1932. IV. 23—V. 2.

IX. Automobil szalon
XVII. Mezőgazdasági vásár
Nyári cikkek és sportcikkek vására
II. Gyapju-vásár
II. Kaktusz- és virágkiállítás
Turisztikai kiállítás
Egészségügyi kiállítás
IV. 23—26. Nyúl- és baromfi-kiállítás
IV. 30—V. 1. III. Kutyakiállítás

Az előre beszerezett zagrebi vásár-igazolvány a jugoszláv vasutakon díjtalan visszatérésre, a szomszédos államokban 25-35% kedvezményre s az adriai hajókon a felsőbb osztály használatára jogosít. Igazolványok kaphatók minden nagyobb helyen vagy megrendelhetők a Zagrebi Vásár igazgatóságánál. 1451

mindenki mást elutasítanak, illetve csak előjegyzésbe vesznek.

Kanadában ugyanez a helyzet. Argentínából százával írják a kivándorlók, hogy annyit sem tudnak összehozni, hogy hajó jegyet váltsanak és haza jöjjenek.

Valósággal pokol az életük

és óva intenek mindenkit, hogy ne vállalkozzanak tengerentuli utra.

A zsolnai fegyházban egy rablógyilkos agyonverte az őré

A gyilkos menekülni igyekezett, de elfogták

Zsolnáról jelentik: Tegnap reggel 4 óra kor a fegyházban Sipala, rablásért és gyilkosságért 15 évi fegyházra ítélt fegyenc elbujt a folyósó egyik mélyedésében és az arahaladó Susta János fegyőrt

vasdoronggal agyonverte.

A gyilkos ezután elvette a halott fegyőrt revolverét és a nála lévő kulcsesomót és menekülni igyekezett, de elfogták. A meggyilkolt fegyőrt özvegye és négy gyermeke gyászolja.

„Minden hely megtelt” a bombay-i fogházban

Százával engedik ki a gonosztevőket a helyszűke miatt

Londonból jelentik: Bombay állami börtönei annyira túl vannak zsúfolva politikai foglyokkal, hogy többszáz gonosztevőt büntetésük kitöltése előtt szabadonbocsátottak, hogy helyet biztosítsanak a nagyszámban beérkezett politikai foglyok számára.

Abból a börtönből, ahol Gandhit is őrzik négy nappal ezelőtt

350 elítéltet bocsátottak szabadon, noha sokan közülük még a büntetésük felet sem töltötték ki.

A szabadonbocsátott foglyoknak lakóhelyükkig érvényes vasuti jegyet is adnak.

Ujabb letartóztatások várhatók a Kreuger-ügyben

Kreuger félmillió koronát hagyott egy hölgyre, de az örökös nem kapja meg a hagyatékot

Lange Károly a Kreuger konzern igazgatója, akit letartóztattak.

Stockholmból jelentik: A sajtó jelentése szerint Kreuger Ivar csak egy végrendeletet hagyott hátra, melyben bizonyos Eberth Ingeborg stockholmi asszonyra félmillió koronát hagyományozott. A végrendekezés azonban inkább csak elvi jelentőségű, mert szabad rendelkezésre álló örökség nem maradt.

A Kreuger ügyben egyébként ma két újabb letartóztatást várnak. A már korábban letartóztatott Wendler ellenőr évi száz-ezer korona fizetést húzott a konszertől. A nemzetközi gyufatröszt felszámolására kijelölt Irving Trust Comp. megbízást kapott az amerikai törvényszéktől, hogy newyorki képviselője útján becsátkozzék tárgyalásokba a Kreuger-bizottsággal.

Newyorkból jelentik, hogy a Kreuger vállalat amerikai részvényesei Newyorkban nagy befolyással rendelkező bizottságot alakítottak: „A kor egyik legsúlyosabb világbotrányának alapos szellőztetésére”.

Valamennyi folyón megkezdődött az apadás

A Száva mentén a hatóságok legfőbb gondja az esetleges járványos betegségek megakadályozása

Beográdból jelentik: Teljes két hónap után tegnap volt az első nap, amidőn a Száva egész hosszában apadni kezdett. A tél folyamán lehullott hatalmas hótömegek, utána pedig a hosszan tartó havazás és esőzés annyira megdagasztották a Szávát, hogy a Szerémségben, Boszniában és a macsvai mezőségen is kiöntött és a vizállás eddig még nem tapasztalt magasságot ért el. Teljes két hónapig állandóan áradt a Száva vize, míg végre tegnap az áradás megszűnt és megkezdődött az általános apadás. A Száva Mitrovicánál április huszonkettedikén érte el tetőzését, amidőn is a víz 658 centiméter volt, vagyis fél méterrel magasabb, mint az eddig feljegyzett legmagasabb víz-állás.

Bródnál és Boszanszki Samacnál már két napja tart az apadás és itt a víz már 35 centiméterrel van a maximum alatt. Igen fontos, hogy most már a Száva valamennyi mellékfolyója is apadásban van, úgy hogy nem kell félni attól, hogy az apadás meg fog állni. Az időjárás most már az egész országban jobbra fordult, tegnap már gyönyörű meleg nap volt, úgy hogy most már a víz gyors apadása várható.

Beográdnál a Száva tegnap alig észrevehetően apadt, itt a folyó tegnapelőtt érte

el tetőzését 654 centiméter mellett.

Most, hogy az apadás megkezdődött, a hatóságok legfőbb gondja a lakosság felségélyezése mellett az, hogy az árvízszujtotta vidékeken a fertőző betegségeket megakadályozza. A folyóviz az elárasztott területeken ugyanis mindenütt behatolt a kutakba és a lakosságot lehetőleg olyan vízzel kell ellátni, amit nem fertőz meg a visszamaradó állott víz.

A tegnapi nap folyamán egyébként a Duna, Tisza, Dráva és Drina is egész hosszán apadni kezdett. Remélhető, hogy a Száva két hét alatt teljesen visszatér a mederébe.

Az árvízterületen inspicáló három miniszter a D. M. 16 motorcsónakon tegnap reggel nyolc órakor Brezova Poljára ment, majd onnan autón Bijelinára folytatták útjukat. Pucelj szociálpolitikai miniszter itt 50.000 dinár segélyt adott az árvízkarosultak részére és kijelentette, hogy a kormány mindent megtesz az árvízszujtotta lakosság felségélyezésére.

Ezután a három miniszter motorcsónakon először Racsára, majd Szremszka Mitrovicára ment, ahol befejezték inspekciós körutjukat.

Anyák napja

Mint zöldelő, menekülést nyújtó sziget a viharos tenger közepén, úgy int felénk éltünk rohanó iramában az anyák napja, hogy itt megálljunk s oltárt emeljünk a legnagyobb földi jónak, az igaz, tiszta szeretetnek.

Ihering, a nagy jogász mondja: „Az anyától ered minden szeretet a világon, mert az emberiség az anyai szeretetből ismerte meg először a szeretet hatalmát és áldásait”.

Minden időben az anya volt a családi élet gyújtópontja, akit legjobban szerettek és becsültek, mert ő is átfonta szeretetével családját minden tagját.

A világháború pusztításai után fokozott mértékben érezte az emberiség a szeretetnek szükségességét, amit legjobban bizonyít az, hogy már egész Európában rendszeresítették az anyák napját, amit alig néhány évvel ezelőtt kezdeményeztek. Ez nem naptári ünnep, hanem csöndes ünnep a szívünk mélyén, amellyel megemlékezünk az édesanyánkról.

Legalább egy napja legyen az évnek, amelyen feltárjuk szívünket, hogy szeretet áradjon belőle s hogy legalább egy kis részét viszonzzuk annak a szeretetnek, amellyel anyánk gyermekkorunk óta szüntelenül elhalmozott.

Ennél szebb szokást nem is lehetett volna meghonosítani. A hála érzete, amely már kiveszöfében

van, semmivel sem jut jobban kifejezésre, mint azzal, ha a gyermekek felnőtt korukban is az édesanyjuk köré gyülekeznek. Akinek pedig elragadta a sors az anyját, az ezen a napon menjen ki a sírházhoz s még ott is érezni fogja az el nem múló anyai szeretetet. Senkise mulassza el, hogy az anyák napján meglátogassa édesanyját s ajándékot vigyen neki, bármily szerényet is, azért, hogy mindig nagy megértéssel viselte gondját, mert az ő ereje a szeretet.

Ne gyere haza ilyen állapotban!...

Miért követett el öngyilkosságot Schmidt Anna becskeréki cselédeány?

Becskeréről jelentik: Megírta a Reggeli Ujság, hogy tegnapelőtt délután Schmidt Anna cseszteregi cselédeány Becskeréken a Begába vetette magát és belefulladt. A becskeréki rendőrség kihallgatta a leány munkaadóját, Graciusz Etel, Száva Tekelija uceai lakost, aki elmondotta, hogy a leány március 26-án óta volt nála alkalmazásban. Véleménye szerint a leánynak szeretője volt Cseszteregen, akitől többször levelet is kapott. A leány többször otthonjárt. Néhány nappal ezelőtt különös változást vett észre a lányon. Szerdán megint levelet kapott a leány és ettől az időtől kezdve a buskomoróság jelei mutatkoztak rajta.

Pénteken reggel Schmidt Anna nyakán vörös foltokat vett észre, amiből azt gyanította, hogy a leány felakarta magát akasztani. Erre nézve kérdést is intézett a leányhoz, az azonban tagadta ezt.

A szerdán kapott levelet a rendőrség megtalálta. Kiderült, hogy ezt a levelet a leány mostohaanyja, Niederbach Anna írta Schmidt Annának. A levélben megdorgálja a leányt könnyelmű életmódja miatt és többek között azt írja:

— Ne gyere haza ilyen állapotban.

A becskeréki rendőrség kihallgatta a begaparti munkásokat, akik elmondották, hogy pénteken látták a leányt, amint a part mentén idegesen fel és alá járt, majd látták, amint a vízbe vetette magát. Még kétszer felbukkant, de segítségért nem kiáltott és azután végleg eltűnt a vízben.

Marga von Etdorf

német sportrepülő, aki Berlinből Japánba repült. Németországba való visszarepülése közben Sziamban lezuhant. A repülőgép teljesen összetört, de a pilóta csak könnyebben sérült meg.

Amit az olvasó mond:

1.

(Bár kulai levélírókkal nem értünk egyet, de, minthogy az alább közöltekre vonatkozó vélemény is van, kötelességünknek tartjuk lapunkban megjelentetni.) — A kulai kereskedők akciót indítottak a piac tér kikövezésére, ami nagyon szép gondolat, de a mai kereseti lehetőségekhez viszonyítva, nem helytálló. A piacon ugyanis az a hely, ahová a kereskedők áruikat kipakoltatják, eddig is kövezett volt, ahol pedig a kocsi állanak, nincs oly nagy sár, hogy szükségét látnánk a kövezésnek. Ugy hat ez az akció a mai világban, mintha egy kátyuba zökkenő székérre még mindig rakodna az ember, bár kérdés, hogy azt is, ami eddig rajta volt, ki bírja-e huzni a kátyuból. Az akció százszázalékba kerülne, holott örül akár kereskedő, akár földműves vagy iparos, ha csak napi kiadásait is tudja fedezni. Van ellenben elég sok olyan hely, ahol nélkülöznek és inkább ezeken kellene segíteni, ahelyett, hogy a kulai lakosságot újabb kiadásba akarják sodorni. Kérem tehát ez uton is az akció vezetőit, hogy a kövezést hagyják talán szebb napokra. — Egy kulai olvasó.

2.

Bácskogradistén gyönyörű és egyben leszögezhető, hogy megható is az a mozgalom, amelyet a szegények segélyezésére indítottak. Annál megdöbbentőbb azonban, hogy még mindig van egy magárahagyott elaggott koldus, akivel, a látszatok szerint nem igen törődik senki. Előtte esett össze az uccán a hajdan olyan közismert Karsay Pista bácsi, aki már annyira sem képes, hogy koldulni tudna. Az emberek egyhangulag megbotránkoztak, egyhangulag azon a véleményen voltak, hogy Karsay bácsin segíteni kellene. Nemes elgondolás és nemes érzés fogamzott meg az emberekben, csak még ott volt a baj, hogy ki volna illetékes a magában tehetetlen embert istápolni és segíteni. Amint tudom, Karsay bácsinak van némi kis ingó-bingósága, tehát nem ellenszolgáltatás nélkül kapná meg az annyira nélkülözött ápolást. Remélve, hogy Bácskogradistén még nem olyan nagyon elszegényedett község a Bácskában, mint amilyenek magukba fanatizálják a benne lakók és tudnának segíteni a beteg, összetört emberen. — Ebből a pár sorból érezzék ki tehát az embertársuk iránti kötelességet és hassanak oda, hogy akár a községi hatóság, akár pedig közadakozásból, nyújtsanak segítséget és ha szükség van orvosi ápolást is a halál megbékült fogalmával mindinkább megbárátkozó aggasztánnak. — (b. b.) —

3.

Noviszád város dicséretesen nagy előkészületeket tesz a Jevrejszka ucca és a Futaki ut öntözésére és minden remény meg van arra, hogy ezen az utvonalon az idei nyáron nem lesz olyan porfelleg, mint eddig volt és sajnos még mindig van. Amíg azonban a Futaki ut belső részére tényleg látunk dicséretreméltó előkészületeket, addig a külső Futaki uton nemesak borzalmas porfelleg van, hanem olyan gödrök, hogy az autók csak lépésben haladhatnak, ha rugóikat a teljes eltöréstől meg akarják menteni. Sok helyen félméter mélységű gödrök vannak és az autók csak a legnagyobb óvatossággal és cikk-cakkban haladhatnak az uton. Közeledik május, eddig azonban még nyoma sincs annak, hogy a város tenni akar valamit ennek az utrésznek a kijavítására. Pedig sürgősen kellene tenni valamit, amíg súlyosabb baleset nem történik.

Asszonyok otthon és hivatásuk közben

állandóan az
Albus mosdószappannal
ápolják kezüket.

Dús, lágy, tömött habja
alaposan tisztítja a leg-
érzékenyebb bőrnek sem
árt. Az Albus mosdószappan használata kezeit
tisztává, fehérré és kiváló finomságúvá varázsolja.

Németország sorsdöntő órája

Páratlan méretű kortesháboru előzi meg a mai választást

Berlinből jelentik: A mai porosz választásokra a propaganda hevességben és sokoldalúságban minden eddigit felülmúlt. A szociáldemokraták főleg a karikatúra fegyverével dolgoznak.

A Hitler-párt a reklámszócskák százszázalékát osztotta szét.

Az uccákat teljesen ellepi a propaganda röpiratok milliói.

Poroszországon kívül Bajorország, Württemberg, Anhalt és Hamburg is ma választ. Németország sorsára nézve igen jelentős kihatással lesz a mai választás kimenetele.

Nem találták még meg az elrabolt Lindbergh-gyereket

Al Capone hajlandó megszerezni a csecsemőt és utána visszatérni a börtönbe

Londonból jelentik: Washingtonban hivatalosan megerősítik azt a hírt, hogy Al Capone újból ajánlatot tett, hogy rövidesen megszerezze a Lindbergh-csecsemőt, ha ideiglenesen szabadlábra helyezik. Kijelentette, hogy

a csecsemő visszaszerzése után hajlandó ismét visszatérni a börtönbe.

A délamerikai Juhannesburgban, a Lind-

bergh-csecsemő elrablásával kapcsolatban házkutatást tartottak egy amerikai alattvaló házában, aki állítólag rovtottmultu, herhedt emberrabló.

A newyorki rendőrség kijelentette, hogy a csecsemő dajkája nem bűnös a gyermek elrablásában,

mert ártatlanságát a rendőri nyomozás kétségtelenül megállapította.

APOLLOBAN, április 21—24-ig

Vidám hadgyakorlatok

Noti Károly által filmre írt kalona bohózat. Elejétől végig kacagtató, szellemes humorral feltett. A főszerepben: Paul Hörbiger, Fritz Kampers, Albert Paulig, Claire Rommer, Lucie Englisch

Szines szallag az irógépen

Zsabaly és az árvízveszély

Először két héttel ezelőtt jártam Zsablyán. Akkor még számításba sem jöhetett az a vizrajzi képtelenség, hogy ez a békés, ugyyszólván a világtól elzárkózott község tengereket — nem tuzóván pedig — óceánokat kaphat rövid egy, két hét alatt. Memóriám ha nem csal, abban az időben igen fitymálva szemlélték azt a természetbeni folyamatot, hogy a helyi érdekű apró tócsák minő lelkes igyekezettel dagadoznak. Némelyek a bekövetkező veszélyt megsejtették és sóhajtottak. Rengeteg „uh bozse”-t hallottam és nem különben „jaj Istenem”-et. Némelyek természetesen a bekövetkező veszélyt nem sejtették vagy nem is akarták és nem is sóhajtottak. Azontul pedig a helyi érdekű tócsák rendkívüli „gvadrátokat” nyeltek el az ekék, ásók és kapák elől. A lovak kitágult orrlyikkal torpantak meg, a gyepelő tunnansó végén dallikozó bronzkolosszus megvakarta tarkóját: a rézangyalát! — esördített valószínűleg az ostorával és aznap husz-harminc öllel kevesebbet szántott fel az ősi katasztrálisból. Másnap minden bizonnal beletörődött, hogy nem találja, harmadnap pedig ki sem ment, hogy felkutassa a földet. Elvette a viz, — ebben megbizonyosodott.

Az eső pediglen áldatlan kitartással zuhogott tovább. Majdnem egy hetes esőzés után, gondolom édes mindannyiunkba beidégződött a biztos áradás várandósága. Nem sokban csalódtunk. A mezőkre befutott, még hátra voltak a falvak és városok. Hogy itt-ott ez is bekövetkezett, körülbelül természettani törvénynek próbáltuk minősíteni, mert ezek a falvak, városok bizonyára nagyobb folyó mellett terültek el. Zsablyára azonban nem vonatkozik semmi néven nevezendő természettani törvény. Reális elgondolás szerint nem is volna szabad, hogy vonatkozzon. Mert Zsablya mellett folyónak nevezhető folyó abszolút nincs. Ennek a községnek minden átka legfeljebb csak az lehet, hogy a Jegricska pocsolya, — helyi tájszóval: Kopó — egy megtesteült sárfészek, kitéve a klíma viszontagságainak. Nyáron menthetetlenül kiszárad, pocsolyai jellegéből kivetkezik, tisztességes eserépképződményeket hagyván maga után. Tehát ebben a jövőtehetetlen évszakban a jó zsabalyai honpolgárok már kora hajnalban brieskára kapnak és azon a címen, hogy a kánikula ellen védekeznek, nomádként esatángolnak le az al-Dunáig, esetleg a felső-Tisza-hátig, hogy fürödhessenek.

Namármost. Összel enyhülni kezd a kilátástalanság. A Jegricska különböző forrásokból élősködven, félelmetes méreteket ölt. Denikve januárra, februárra igen meglepő koresolyapályákat nyújt a tél örömeinek. Tükörsima jég, megdöbentő nagy területeken, amelyen aztán kedvük szerint verdesik magukat oda, dákák, aggók, sikongó bakfisok, urak és fiak. Az idén várakozáson felül jól sikerült a tél. Zsablyán kihasználták. Per koponya két dinár és a torzsalkodás nélkül fizető daliás sportman, but mellőzve bögnizhatott, ha kedve tartotta, reggel hattól este hatig. (Csak így zárójelben megjegyzem, hogy ezeket a két dinárokat most nem volna-e ildomosabb védgátra fordítani, ahelyett, hogy a megrögzött kuluk elől menekülőket az éj leple alatt szenvedélyes testvérharccal kényszerítik a sáncok-ra?)

Szervező körutamon minap megint Zsablyára dobott a köteleesség. Elszörnnyüködttem. Zsablya rövid pár hét alatt tengerparti községgé vedlett. Viz, viz, amerre a szem ellát. Borzalom! — nyögi egy tutajos pór a vasútállomás melletti „oceánon”. És hozszadalmas kutyagolás után, lelkemben tépelődve, hogy rokonvéreimet szárazon, vagy víz alatt találom-e isménti látogatásom al-

kalmával, megdöbentem a helyszínen. Kosarak, kiforgatott kredencek, utra kész busorok és újra színültig megterhelt kosarak. Almosak és regélnék az 1932-iki árvízfélelemről: Este dobszó... nagyszabású kuluk verbuválás... a vészjelző szignum ismertetése és pedig: az éjszaka ágyuszó figyelmeztet a gátszakadásra, vagyis, ha az ágyut bufogni hallják, az alacsonyabban fekvők azon nyomban meneküljenek a magasabban fekvő régiókra. Világos tehát, hogy senki le nem

hunyta a szemét ezen az éjszakán.

Az ablakon át látom a rémület-keltő Jegricskát. Tekintélyes hullámokkal hóm pölyög a Tisza irányába, amire csak azt kell hangsúlyoznom, hogy reális, mert Zsablya, ha jelenleg úgy fest is mint Hamburg, vagy más tengerparti kikötő város, nem folyóparti lak-terület és távol áll attól, hogy éppen őt fenyegetse az árvíz veszély.

Bencz Boldizsár

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ

Nagy terveket kovácsolnak a diplomácia üllőin

Amikor eltűnőben volt a revans — Nagy ipari és katonai szövetség — Egy virágos sir maradt csak

A háboru utáni diplomácia nagy és nehéz munkát végez. Egy teljesen szétrombolt Európát kell helyreállítani. A harmincéves háboru vagy a bécsi béke idejében sem volt Európa ennyire lerongyolódva. Érthető, hogy a mostani idők diplomatái megfeszített izmokkal kovácsolják a diplomáciai üllőkön a különféle terveket, Európa helyreállítására.

A surlódási felület mindig a német-francia ellentét volt. Ha ezt kiküszöbölheték volna s ha kiküszöbölhetnék most...?! Hol a francia volt felül, hol a germán. A legutolsó francia-német háboruban, 1870-71-ben a németek kerekedtek felül, a világháboru után a franciák. Volt idő, mikor együtt voltak. Volt... Lesz-e?... Ez utóbbi lesz a jelenkori diplomácia legnagyobb diadala. Ha nem sikerül a két nép ellentétét kiegyenlíteni úgy Európa elpusztulhat bele.

Ezért kalapáltak s kalapálnak nagy terveket a diplomaták üllőin.

Kéz a kézben...

A francia-német háboru után 1875-ben így volt. Kéz a kézben. A franciák és németek egy frontot alkottak. Akkor volt ez, amikor Franciaország gyarmatbirodalmi politikát folytatott s ebben a tervében szembe került Angliával és Oroszországgal. Anglia is gyarmatpolitikát folytatott s Oroszországgal is. Még 1896-ban is, amikor Hanutaux volt a francia külügyminiszter, az orosz újságírók ezt a nyilatkozatot kapták tőle: „Ha Németország bennünket franciákat a Földközi tengeren is támogat, akkor hajlandók vagyunk Elzász-Lotaringiát elfelejteni s Németországnak különféle előnyöket biztosítani, hogy az emberek lássák Franciaország jóakarát.”

Erre a nyilatkozatra engedékenységet kellett volna mutatni a diadalmas Németországnak. Ez az eredmény lett volna: Metz és környéke feletti népszavazás, mely Franciaország javára szölt volna. Elzász és Keletlotaringia Németországgé maradt volna. (Dr. Kern Frigyes a bonni egyetem történelem tanára cikke nyomán. Vossische Zeitung 1932. IV. 14.) Nem így történt s Franciaország az oroszok felé tájékozódott s lett belőle revans és világháboru.

Németország elhibázta a diplomáciai tájékozódást. Eltalálta-e Franciaország a helyes utat?

Utóhangok egy nagy halott emlékéhez

A nagy halott Franciaország külügymi-

nisztere, Briand. Halála után még jobban kitűnik, mint életében, hogy ő úgy ítélte meg Franciaország külpolitikáját, hogy a világháboru előtt téves uton haladt.

Ezért akart 1914-ben Kielbe utazni, a császártalálkozóra, 1917-ben Svájcban a békeről tárgyalni, 1922-ben a német terhek könnyítéséről tárgyalni, 1931-ben pedig a Hoover moratoriumot elfogadtatni. Poincaré utazását, Ribot pedig béketárgyalását akadályozta meg, 1922-ben Poincaré Briandot megbuktatja épügy, mint 1931-ben Laval, Tardieu, Flandin leszavazták.

Briand halott már s valószínű, hogy meghalt vele a francia-német együttműködés is. Terveiért azonban az utókor józanul gondolkodóinak dicsérő utóhangja lebeg a nagy halott sirja felett, melyre a német népkoszoruját helyezte von Hoesch német követ halás megértésképen.

Defunctus adhuc loquitur

Ami azt jelenti: A halott beszél. Beszél az utókornak.

1926-ban, Briand így tervezte: 1. Legyen érdekközösség a francia-német kárium, a nehéz gyáripar és a kémiai ipar között. 2. A német és francia hadsereg létszáma ilyen legyen: a franciáknak 500.000 a németeknek 300.000 emberük marad fegyverben. Közös legyen a két hadsereg vezérkara. A belga hadsereget is a közös német francia hadsereghez csatolnák.

3. Keletnémetország határát Németország javára rendeznék. A lengyel határt a Visztula képezi. Danzig szabad kikötő. A lengyel hadsereg a német-francia-belga hadsereg kiegészítő része.

4. A háborus jóvátétel kérdését ezek után a franciák és németek egymásközt intézik el.

5. A háborus adósságokat végérvényesen törlik.

A terv nem sikerült. Azt mondják azért, mert Briand nem volt elég erélyes a németek pedig tulbecsülték az angolok, amerikaiak és oroszok támogatásából származható erőt.

A francia-német ipar és a francia-német-belga-lengyel hadsereg gazdasági és katonai fölényt biztosított volna.

Briand azóta sirban pihen. Felette már csak a kegyelet virágai virulnak. Európa pedig továbbra is vajudik. Konferenciák, dunakonföderáció, az újabb tervek, amelyekkel segíteni akarnak Európán, amint azonban az eddigi eredmények mutatják, nagyon kevés eshetőséggel. (i. r.)

ODEON, apr. 22-24

Lawrence Tibbett és Lupe Velez

szenzációs filmje: KUBAI SZERELMI DAL (Rumba)

A szerelem és a dal filmje!

Rendezte: W. S. von Oyke

A német jóvátételi fizetések szünetelése miatt ideiglenesen megakadt a pancsevó-beográdi hidépítés munkája

Még mintegy 24 millió dinárra van szükség a hidépítés befejezéséhez

Beogradból jelentik: A Siemens Bauunion mérnökei, akik a beograd-pancsevói hidépítésnél dolgoztak, a temesi hid pilléreinek felépítése után a napokban abbahagyták a munkát és visszautaztak Németországba. Az a német konzorcium, amely a hidépítés munkáját végzi, most azt várja, hogy a német jóvátétel kérdését megoldják, mivel a konstrukció további leszállítása a jóvátételi fizetések beszüntetése folytán egyelőre megakadt.

A konstrukciók teljes felszerelésére a temesi hidon még 21 millió, a Đuna hi-

dőn pedig 13.3 millió dinárra lenne szükség.

Most azon dolgoznak, hogy a hid befejezéséhez szükséges eszközöket megszerezzék. A hiányzó 2353 tonna konstrukció beszerzésén kívül még a beograd-pancsevói vas uti vonal kiépítésére is szükség van. Ezeket a munkálatokat a Battignol francia társaság végzi, amely ezen a nyáron be is fejezi a munkálatokat. Ezeknek a munkálatoknak a befejezése azonban a pancsevói rét kiszáritási munkálataitól is függ.

A rendőrség tegnap délután lefoglalta a szuboticiai ipartestület könyveit és lepecsételte a pénztárt

Bűnügyi feljelentések áradata a vezetőség ellen

Szubotica város lakossága, főleg pedig az iparosok a legnagyobb érdeklődéssel kísérik azt a harcot, amely az ipartestület körében tört ki és amelynek következtében Fiszter Gusztáv nagyiparos lemondott alelnöki tisztségéről. A legutóbbi ülésen kapcsolatban több feljelentést is tettek a jelenlegi vezetőség ellen, úgy a rendőrségen mint az államügyészségen. A feljelentésekben súlyos szabálytalanságokkal gyanúsítják Vukovics Géza ipartestületi titkárt és a veze-

tőség több más tagját.

A feljelentések ügyében a rendőrség bűnügyi osztálya megindította a nyomozást. Sztankovics Miodrag rendőrkapitány, a bűnügyi osztály vezetője, tegnap délután több detektív kíséretében kiszállt az ipartestület hivatalos helyiségeibe, ahol lefoglalta az egyesület könyveit és lepecsételte a pénztárt. A nyomozás teljes erővel folyik tovább és mint értesülünk a közeli napokban meglepetésekre van kilátás.

Teljes megegyezés létesült a szentai vallásfelekezetek között a katolikus párbérváltás és a többi felekezetek vallási segélye ügyében

Szentáról jelentik: A városi képviselőtestület által kiküldött 12-es felekezeti bizottság a városi tanácsal együtt pénteken délután ülést tartott, amelyen a katolikus párbérváltás és az egyéb felekezetek vallási segélye ügyében teljes megegyezés jött létre.

A katolikusok álláspontját Vámos János belvárosi hitközségi elnök fejtette ki, mely szerint a katolikusok az 1930 márciusi közgyűlés határozatának teljes egészében való fenntartásához ragaszkodnak, amely elismeri azt, hogy a város a párbérváltást, de ugyanakkor a többi felekezetnek arányos felekezeti segélyt ad. Folyósítsa a város a jogerős határozatok alapján a párbérváltás és a felekezeti segélyt és vonja vissza a város felebbezését az államtanácsától, akkor a katolikusok megszüntetik azt a pert, amelyet a város ellen a párbérváltás ügyében indítottak. Ebben az évben fizessen a város egy évi illetményt, a visszamenőleg járó két évi kötelezettségét pedig ossza el több évre a jövő évek költségvetésére.

Vujics József volt országgyűlési képviselő elfogadja a katolikusok feltételeit annál is inkább, mert 1931-ben a járásosztáskor az urbéri egyezség értelmében Szenta város kötelezte magát, hogy a szentai vallásfelekezeteknek minden évben 15.700 koronát fog adni egyházzsármány kiadásai fedezésére, amely alapul szolgált a katolikus plébánosok párbérváltásának és a többi felekezetek papjainak, kántorainak és harangozóinak fizetésére.

Dr. Vig Károly a zsidók nevében kijelenti, hogy hozzájárul a tervezett egyezséghez, de a részletekre előirányzott összeget lélekszámukhoz képest keveseli s annak felemelését kéri.

A bizottság azután megállapodott abban, hogy a város magára vállalja a párbérváltás és felekezeti segélyek fizetését és azt kétoldalulag kötelezőnek jelenti ki. A mostani lélekszám szerinti arány alapján a katolikus egyház kap papjai párbérváltás megváltása fejében évi 137.000 dinárt, felekezeti segély címén a pravoszlávok 22.000 dinárt, az ortodoxok 10.000 dinárt, a szefárd hitközség 6000

dinárt és a protestánsok 3000 dinárt. Minden felekezet a maga hivatalos szervei útján köteles nyilatkozatot adni, hogy ezen összegek által kielégítettnek jelenti magát az összes egyházzsármányi járandóságok fejében.

Az 1932 április 23-iki rendkívüli közgyűlés határozata után, mivel az 1930. és 1931. évi költségvetésekbe évi 174.000 dinár be volt állítva azonnali megkezdés az 1930. évi párbérváltás és felekezeti segélyek kifizetését és ebben az évben az egész 1930. évit kifizeti, az 1931. és 1932. évi összegeket pedig 1933-tól kezdve a mindenkori folyó évi összegek mellett négy éven keresztül egyenlő részletekben ki fogja fizetni.

Ez az egyezség végrehalására pontot tesz egy évek óta húzódó és sok keserűséget s civakodást okozó ügyre és lehetővé teszi azt, hogy a belsővárosi plébánosi állás betöltése a legközelebbi időben megtörténhessen, minthogy Budanovics püspök attól tette függővé ennek a díszes pozíciónak betöltését, hogy a város fizesse a párbérváltást.

A szentai katolikusok remélik, hogy püspökük ezután atyai ígéretéhez képest azonnal ki fogja irni a pályázatot a belsővárosi plébánosi állásra.

Nem hiteleznek főbbé a szuboticiai teksztilkereskedők

A kereskedők hétfői értekezletén határoznak végleg a hitelkérdésben

A szuboticiai teksztilkereskedők a napokban több értekezletet tartottak, amelyen fontos kari érdekű ügyekről tanácskoztak. Az értekezleten szóvá tették a megnehezült hitelviszonyok következtében beállott súlyos helyzetet és arra a megállapításra jutottak, hogy csakis abban az esetben biztosítják üzletmenetük zavartalanosságát, ha

*Kifogástalan
az arcbőre,*

*ha
mindennapos
ápolószere*

ELIDA
CREME
de chaque heure

teljesen megszüntetik a hitelzleteket és csakis készpénzfizetés mellett adnak el árut. A megállapodásba bevonják az összes helybeli teksztilkereskedőket és magas büntetési összeget állapítanak meg arra az esetre, ha valamelyik kereskedő nem tartja be a megállapodást.

Mint értesülünk, a megállapodást még nem véglegesítették, hanem hétfőn újabb konferenciát tartanak az ügyben a kereskedők.

A szuboticiai állami tisztviselők küldöttsége eljárt Beogradban, hogy ne minősítsék falunak Szuboticát

és magasabb drágasági pótlékot állapítsanak meg

Az új tisztviselői törvény alapján, mint már jelentettük, április elsején redukált összegű drágasági pótlékot utaltak ki a szuboticiai állami tisztviselőknél, mert a törvény a drágasági pótlék megállapítása szempontjából nem az első osztályba sorozza Szuboticát, ahova az ország többi nagy városa is tartozik, hanem a faluk közé a harmadik csoportba. Így a szuboticiai tisztviselők csak annyi drágasági pótlékot kaptak, mint a legkisebb falvakban dolgozó tisztviselők, holott Szubotica tényleg az ország egyik legdrágább városa, különösen azóta, amióta az új fogyasztási rendelet életbe lépett és minden a városba hozott élelmiszer után fogyasztási illetéket kell fizetni.

Az állami tisztviselők emiatt széleskörű mozgalmat indítottak és kérték, hogy változtassák meg Szubotica osztályozását és sorozzák az itteni tisztviselőket a drágasági pótlék megállapítása szempontjából az első osztályba, ahova Beograd, Zemun, Ljubljana, Zagreb, Noviszád, Szarajevo, Szplit, Szusak, Szokoplje, Nis, Cetinje és Banjaluka tartozik. Ebben az ügyben a szuboticiai köztisztviselők Vuics Marko vizsgálóbíró vezetésével deputációban jártak Beogradban és előterjesztették a kérelmet. Mint értesülünk, illetéke s helyen megígérték a küldöttségnek, hogy a lehetőség szerint kedvezően intézik el a kérelmet.

A noviszádi törvényszék három évi feyházbüntetésre ítélte Fleischmann Lőrinc plávnai halászt, aki Kovács Anicát hátbaszurta és összerugdosta

Az ítélet enyhésége ellen az államügyész felebbezett

A noviszádi törvényszék büntető kistanácsa tegnap tárgyalta Fleischmann Lőrinc 37 éves plávnai halász bűnügyét, aki mint ismeretes, a múlt év december 9-én Plávnán zsebkéssel hátbaszurta Kovács Anica 42 éves plávnai asszonyt, majd csizmájával rágázolt az asszonyra, akinek ennek következtében a gerince megsérült és az asszony egy héttel utóbb sérüléseibe belehalt.

A tegnap megtartott tárgyaláson Fleischmann részben beismerte bűnösségét és elmondotta, hogy 1919-ben jött haza orosz fogságból. Kovács Anica szomszédja volt és az asszonnyal viszonyt kezdett. Fleischmann azonban rövidesen megnősült és szakított Anicával, aki ettől az időtől kezdve állandóan ellenséges magatartást tanúsított a feleségével szemben. Többször megtámadta az utcán, sértő szavakkal illette, sőt kést is fogott rá.

A kritikus napon feleségével és kislányával együtt utban voltak bátyja háza fe-

lé. Amikor Kovács Anica háza elé értek, az asszony kiszaladt eléjük az utra és bottal a kezében rátámadt feleségére, aki mintegy tizenöt lépésre elől ment a kislánnyal. Anica felemelte a botot és rávágott feleségére, aki visszafelé kezdett előre menekülni. Azonnal felesége segítségére sietett és mert a kislányt is féltette, hátulról elkapta Anica vállát, aki erre ellene fordult és a bottal fejbe akarta ütni. Ekkor a kezében levő zsebkéssel beleszurta a vállába, majd elkapta a botot és kirántotta Anica kezéből. Az erős rántásra az asszony térdre esett, majd arccal lefelé elterült a földön és úgy maradt.

A bíróság ezután több tanut hallgatott ki, majd a vád és védbeszéd elhangzása után meghozta ítéletét, amelyben

Fleischmann Lőrincet bűnösnek mondta ki és három évi feyházbüntetéssel sújtotta.

Az államügyész az ítélet enyhésége ellen felebbezett.

A patronátusi kérdés Szuboticán

Ismét halasztást szenvedett a megoldás — A patronátussal összefüggő kötelezettségek megváltása

Lapunkban ismételtén közöltük azoknak a tárgyalásoknak a lefolyását, amelyek a szuboticiai patronátus megváltása körül már három éve folynak. Közvetlen megbeszélésig sem jutott a két érdekelt rész; eddig csak a bizottságok véleményezésénél tartanak. Az agrárkérdés sürgős befejezése azonban nem tűri a további halogatást.

Az agrárkérdést a patronátusi kérdés rendezése nélkül elintézni Szuboticán lehetetlenség volna

és újabb harcok kezdetét jelentené.

A patronátus magában foglalja az egyházzal szemben leköthető terhek és jogok végzését. Ezeket a kánoni kodex szabályozza és vitás ügyekben a római Rota dönt. Ez volna az általános elv.

De ez csak az általános előírás, amelyet a helyi viszonyok módosításának Magyarországon a patronátusi ügyek nem a kanon alapján nyertek elintézését, hanem a királyi legfőbb kegyuri jog alapján közjogi viszonylatban kifejlődött különleges gyakorlat elvei szerint.

A magyar patronátusi jog különlegeség az egyházzal szemben. A városi kegyuraság ebben ismét különbözik a magánkegyuraságtól. A város szabadkirályi privilégiuma összenőtt a kegyurasággal, a városok a vagyont is a kettőnek közös fenntartási kötelezettségével kapták és birtokolták. Erről Szuboticán a királyi leirat külön is intézkedik.

Szuboticán a patronátusi terheken kívül egyéb terhek is a városon nyugszanak, amelyeket előbb vagy legalább egyidejűleg kell megoldani.

A többi felekezeteknek a múltban saját autonómiájuk volt, a hitközségi rendszer alakjában. A katolikus egyház államvallás volt; a hitközséget a politikai község képezte, a kettőnek az elválasztása Szuboticán soha sem történt meg.

A múltban senki sem törődött azzal

hogy a vagyon a telekkönyvben melyik félnek a nevében áll.

Két iskola most is az egyház nevében van; az egyházi javadalmak telekkönyve sincs rendezve; hisz a két község azonos volt. Még a külön fogalom is hiányzott a szuboticiai kat. polgárok lelkében.

A többi felekezetek külön fejlődtek, külön gazdálkodtak.

A patronátusi terheket valakinek át kell vennie. Ki lesz ez? A patronátusi váltás arra száll, aki viselni fogja a terheket. A hivatott képviselőjét, a hitközséget sem szabad mellőznünk. A minisztérium sem hagyja ezt jóvá. A hitközségnek is lesznek feladatai.

Ha a városnak nincs szabad földje a patronátusi terhek megváltására, az agrárérdekeltektől kell aránylagosan levonni. De most ki fog hozzájárulni a dobrovoljacok földjéhez? Az új felmérés rengeteg időbe kerül; a nagyobb mennyiséget pedig a telekkönyvi hatóság sem fogja átvezetni.

Ha a városi képviselőtestület mindezek ellenére megszavazna az eladást, felfolyamodás alapján a felsőbb hatóságok feloldják. Ilyen határozatot már hozott a báni hivatal.

Igaz, a kegyuri vagyon már formát cserélt, befektették az épületekbe. A városháza, az iskolák a homok árából épültek.

A városnak elválasztása az egyháztól számos kérdés előzetes elintézését követeli.

A katolikus hitközségek nem lesznek hajlandók a patronátusi váltást a város egyéb kötelezettségeinek megszüntetéséből járó újabb terhek ellenértékül elismerni.

A lelkészek, kántorok és egyéb alkalmazottak eltartása továbbra is a város terhe marad, még ha a patronátus épületfenntartási kötelezettségét most valahogyan megváltaná is.

A város még a patronátusi jog megszerzése előtt is fizette papjait és a többi

egyházi alkalmazottakat. A városi költségvetésben pedig ez a legsúlyosabb tétel. A hitközség ezt a tételt nem veszi át.

A városnak más kötelezettsége is van az egyházzal szemben. Tíz lelkes hitoktató állást szüntettek be az 1922. évben. Ezeket az állásokat közgyűlési határozatok alapján 1805—1916. években az állami többség jóváhagyása mellett alapították. Ezeknek visszaállítása illetve a valutaváltást elbíró ingatlanokkal való biztosítása nélkül a szuboticiai egyházzal kapcsolatos ügyeket rendezni nem lehet. Ezekkel az állásokkal szemben a többi felekezet kapott már ingatlant. Itt 340 lánca földről van szó. Enélkül a szétválasztás kérdését hatalmi szóval nem lehet megoldani. Ez csirájában hordaná a szuboticiai felekezeti harcok kezdetét és a kat. hitközségek az új terhek átháramlása miatt az egyezségek ellen revíziót követelnének és mindig fájna nekik ez az elintézési mód.

Az egyházi körök által eddig beadott felebbezések a felekezeti segélyek igazságos megosztását követelték. A következő évektől kezdve kultuszadó címén 10 százalékgig emelkedhető pótdátó fognak az adóhivatalok szedni és azt negyedévenként átutalják a hitközségeknek. Azt is meg kell a zomban állapítani még, hogy Szuboticán egyenként vagy költségvetésileg szedjék-e ezt be.

A temetőkérdés véglegesítése, a deputumok és egyéb szolgálmányok felbecsülése nem történhetik a város részéről egyeztetési határozathozattal, vagy azok megtagadásával.

A város és a kat. hitközség Szuboticán valóban van. Jóakaró igazságától várják az elválasztás békés elintézését.

Jenny Lind szerelme

Grace Moore nagy hangosfilmje a noviszádi Apollóban

A noviszádi Apolló tonkinó tegnap mutatta be a sajtó részére Grace Moore nagy hangosfilmjét, amely Jenny Lindnek, a „svéd csalogánynak” romantikus szerelmét eleveníti fel hangosfilmen. A rendező gondosan ügyelt arra, hogy ne csak a környezetet alakítsa korhűen, hanem a színészek játékát is a régi francia iskola szerint rendezte meg, ami kétségtelenül hozzájárul ahhoz, hogy a film Jenny Lind énekesnő korát jobban adja vissza a filmen. Jenny Lind szerepében Moore Grace remekelt és énekszámokban tökéletes volt. Partnere, André Luguet, Paul Brandt szerepét játszotta meg sok szívet és becsületesen.

A többi szereplő nagyszerűen alkalmazkodott a kor levegőjéhez és a két főszereplő kifogástalan játékához.

Az új filmet, amelyet bevezető műsor is kiegészít, hétfőtől kezdve mutatja be az Apolló.

ÉRTEKTÖZSDE ZARLATOK

Szombat, április 23

A dinár árfolyama. Budapest 9.87—9.99, Prága 56.30—56.70, Berlin 7.31—7.35, London 215.

Zürich. Beograd 9.00, Páris 2029.75, London 17.23, Newyork 515.25, Brüsszel 72.15, Milanó 26.50, Madrid 40.20, Amsterdam 208.55, Berlin 122.25, Szófia 3.73, Prága 15.26, Varsó 57.75, Bukarest 3.07.

NOVISZÁDI TERMENYTÖZSDE

Irányzat: Tartott.

Forgalom: 56 vagon.

Jövő héten megjelenik a „Kalangya“ első száma

Szenteleky Kornél új irodalmi folyóirata, a Kalangya a jövő héten hagyja el a sajtót és rendkívül gazdag és értékes tartalommal mutatkozik be a közönségnek. Wellner Albert „Aratás” c. linoleummetszete nyitja meg a lapot. A bevezető cikket pedig Szenteleky Kornél, a lap szerkesztője írta. Csuka Zoltán három új versét mutatja be, Szirmai Károly, a kitűnő novellista pedig „Holnap mindent rendbe hozok” címen írt megrázó erejű elbeszélést. Bencz Boldizsár két új verssel szerepel, Kristály István „Örvény” c. ragyogóan megírt novelláját adja. Sziráky Dénes Sándor „Alföldi fények, hangok” c. verse a Vajdaság eredeti módon megírt local couleur-jét adja, Polácsi János „Pünkösdi lelkek hívogatója” címen ad érdekes írást. Gergely Boriska „Levél egy poétához”, Dudás Kálmán „Ami szeretek” címen írtak verseket. A LATHATAR rovatban Szenteleky „A téboly Európa” címen ad könyvismertetést, Polácsi János Szabó Dezső „Megered az eső” c. regényéről, Sziráky Dénes Sándor pedig „Egy mai logográfus” címen Erich Kaestnerrel, a most feltűnt új német költőről ír érdekes és mélyenszántó tanulmányt. A Kalangya kiadóhivatala (Novisad, Kralja Petra 30) bárkinek szívesen küld ingyen mutatványszámot. A folyóirat előfizetési ára félévre 60.—, negyedévre 30.— dinár. Alapító előfizetés: negyedévre 100, félévre 200 dinár. Az alapító előfizetők névsorát a lap külön helyen örökíti meg.

— Az új noviszádi főjegyző hivatalba lépése. Dr. Rájics Milorad az új noviszádi városi főjegyző, a tegnapi délelőtt megtartott tanácsülésen letette a hivatalos esküt.

— Előadás a kereskedelmi oktatás új megszervezéséről. A noviszádi közgazdászok egyesülete április 26-án kedden este hét órai kezdettel előadást rendez, amely alkalommal Arangyelovics Panta tanár a kereskedelmi oktatás újjászervezésének elveiről beszél. Az előadást a báni palota nagyszobájában tartják meg. Beléptidő nincs.

— Új közjegyző Panesevón. Dr. Mihajlovics Szvetislav ujonnan kinevezett közjegyző, nemzetgyűlési képviselő, működését Panesevón Weifertova ul. 3. szám alatt, Milutinovics Szima házában, a kis piacon, megkezdte.

KAUKÁZUSI DIÓFÁBÓL

készült utrendszert butort, továbbá leginomabb kárpitos munkát és díszített rajzok és egynél izlés után saját műhelyeiben készít **HEMLER PÉTER** utóda, Novi Sad.

— Hajókirándulás a Vaskapura pravoszláv husvét alkalmából. Jelentettük korábban, hogy a noviszádi banktisztviselők szövetsége pravoszláv husvét alkalmából kétnapos hajókirándulást rendez az Aldunára a „Cár Nikola II.” luxushajón. Indulás Noviszádról április 30-án szombaton este 10 órakor és visszatérés hétfőn, május 2-án este 9 órakor. A kirándulást rendező egyesület arra az alkalomra az egész hajót kibérelte, hogy lehetőleg minél kényelmesebbé és kellemesebbé tegye a kirándulók utazását. A kirándulásra már eddig is szép számmal akadtak jelentkezők. Az utitendét igen kedvezően állították össze, úgy hogy a kirándulónak nappal alkalma lesz megtekinteni az Alduna minden szépségét úgy az oda, mint a visszautazásnál. Este a hajón mulatságot rendeznek táncsal, tombolával, vídám póstával. A kirándulás egyik szenzációja a „Miss Kék Duna” választás. A kirándulás utiköltsége nagyon alacsony, elsőosztályon 155, másodosztályon 125 dinár oda vissza. Jelentkezéseket a kirándulásra legkésőbb április 25-éig fogad el a szövetség irodája, Munkáskamara II. emelet 2. sz. szoba, telefon 28—37. A kirándulás olcsó pénzen alkalmat nyújt mindazoknak, akik még nem élvezhették az Alduna szépségeit, hogy megtekintsék a festői szépségű Babakáj sziklát a Duna közepén, a Kazán szorosát, Golubác várát, Rámát stb.

— Füzöket, melltartókat méret szerint legolcsóbban készít: Fischer és Fia, Noviszád.

A spanyol miniszterelnök mint színpadi szerző. Azana spanyol miniszterelnök (baloldalt) La Corona címen darabot írt, amit most mutat be a madridi színház.

SZOMBORI HIREK

A szombori városi villamosmű május havában nagyobb anyagbeszerzést eszközöl. A telepnek 450 darab oszlopra, 1 darab 160 kilovattos transzformátorra, 500 kg rézhuzalra, 500 m. kábelra, 200 darab árammérőre és 2500 darab különféle égőtestre van szüksége. A nyilvános árlejtést — melynek részletes feltételei a telep városi irodájában az érdeklődők rendelkezésére állanak — május 11-én tartják meg.

— Vasárnap délután 5 órakor a városháza nagyszobájában Vulovics Ljubomir dr. beogradi tudóspeciálista ismeretterjesztő előadást tart, melyben a tudósvéssel az iskolagyermekkel kapcsolatban fog hoglalkozni. Belépődíj nincs, de az Anyák Egyesülete részére jótékony adományokat szívesen vesznek.

— A szombori városi legelőket, mint már megírtuk, a város kezelésre a Bácskai Gazdasági Egyesületnek adta át. A legelőkön legeltetés már megkezdődött s tehenenként 150 dinár, üszönként pedig 100 dinár fizetendő legeltetési díj címen a Gazdasági Egyesület pénztárába. A legelőre kihajtandó állatokat előbb be kell oltatni. Az oltást a városi állatorvos díjmentesen végzi. — A patásállatok tavaszi vizsgálatát a tanya csoportokon már befejezték. A város belterületén a vizsgálat e hó 28-án lesz s evégből az állatok kihajtandók a marhavásártérre, ahol a vizsgálatot megejtik. — Az 1911. évi születési újoncok bevonulása május havában fog megtörténni. A városi tanács ezért felhívja az újoncokat, hogy május elsejével lakóhelyükről ne távozzanak, hogy a behívási parancsnak azonnal eleget tudjanak tenni. A felhívásban foglaltak betartásáért a családfőket is felelőssé teszik. — Szombor város házipénztárának s a különböző alapoknak 1928, 1929 és 1930. évi zárszámadásait közszemlére tették e hó 19-én s azok 15 napon át bárki által megtekinthetők. — Az eddigi rendelkezések szerint a férjezett szolgálók és háztelügyelőnők a munkásbiztosítónál nem voltak bejelentendők. Ezentul azonban ezek is biztosítandók betegség és balesett ellen, miért is a szombori kerületi munkásbiztosító elrendelte ezeknek haladéktalanul való bejelentését. Bejelentendő a pénzben és természetbeniekben élvezett fizetés, naponta hány óráig vannak foglalkoztatva s hogy a férj munkanélküli-e. — Az 1932. év második negyedére eső házadó, kereseti adó, tőkeamatadó, társulatiadó, az évi átalányösszegben megállapított forgalmiadó és a hadmentességi díj már e hó 1-én esedékessé vált. A szombori adóigazgatóság ezért felszólítja az adóközőnséget, hogy ezeket az adókat legkésőbb május 15-ig fizesse be.

— Greta Garbo menyasszony. Londonból jelentik: Greta Garbo az ismert filmszínésznő rövidesen örökre bucsút mond Hollywoodnak, mert a jövőhónapban férjhez megy Sörensen svéd multimilliomos gyáros-hoz. Sigurd svéd trónörökös bizalmas barátjához. A jegyesek egy hajón ismerkedtek meg és első látásra halálosan egymásba szerettek, amint az vérbeli filmszínésznőhöz illeik. Greta Garbo menedzsere cáfolja az eljegyzés híreit, ami érthető, mert a házasságránézve nem sok haszonnal járna.

— Akinek a gyomra fáj, bélműködése megrekedett, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehéres-sárga, annak naponta egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz rendbehozza az emésztését és jó közérzetet teremt. Gyógyszertárakban, drogériákban és fűszertüzletekben kapható.

— Egy loznici orvos két év alatt két embert gázolt halálra autójával. A beogradi törvényszéken tegnapelőtt tárgyalták dr. Vučićević Zsivko loznici orvos ügyét, aki a múlt évben autójával egy tizenhét éves lányt halálra gázolt. Az orvosnak ez nem az első esete, mert 1929-ben már hasonló ügy miatt szintén vádlottként állott a törvényszék előtt. Az első alkalommal az orvost felmentették, mert megállapítást nyert, hogy az elgázolt ember maga vetette magát az autó elé. A másik eset a tanuk és a vádlott előadása szerint, megint csak úgy tűnik fel, mintha véletlenségből történt volna a gázolás. Az orvos maga vezette autóját és az egyik faluba vezető országuton mintegy háromszáz méterre egy fiatal legény és egy fiatal leány állottak összeülve. Az autó túllökésére csak az utolsó pillanatban ugrottak szét, azonban a leány háttal nekiesett az autónak, amely halálra gázolta. Az ügyben még nem hozott a törvényszék ítéletet és így azt nagy érdeklődéssel várják.

— A patás állatok tavaszi vizsgálatát Noviszád város területére a következő sorrendben tartják meg: április 27-én reggel 6 órakor a noviszádi szállásokon a cseneji kaszárnyánál, délelőtt 11 órakor a Kamenčin, délután fél 3 órakor a kamendini iskolánál az okéri országuton. Április 28-án reggel 7 órakor a vásártéren és délután 2 órakor a petrovaradini tüzoltólaktanyánál. Felhívtnak az összes tulajdonosok, hogy lovaikat, öszvéreiket és számarikat pontos időben vezessék fel a vizsgálatra.

STIL és MODERN BUTORT

leginomabb kivitelben készít

URBAN GREGEC

MŰASZTALOSSÁGA
NOVISAD, Vatoski put 29.

— Baleset tornázás közben. Molról jelentik: A moli szokolista ifjuság szerdán tartotta tornateremben napi gyakorlóóráit, amikor Jaksics Grujo 19 éves diák olyan szerencsétlenül zuhant a padlora, hogy eszméletét veszítette. Dr. Trlacs Bosko orvos anyyira sulyosnak találta sérülését, hogy még hazaszállítani sem engedte a fiut, aki másnap reggelig nem nyerte vissza eszméletét.

— Jó magaviselete miatt elengedték Povázsan Sztevan temerini mézáros börtönbüntetését. Nagy feltűnést keltett 1928-ban az a gyilkosság, amelyet Temerinben Povázsan Sztevan mézáros követett el. Povázsan 1928 március 14-én revolverrel agyonlötte Schranz Katia temerini leányt, akibe szerelmes volt. Povázsan a noviszádi törvényszék 10 évi és két hónapi fegyházbüntetésre ítélte. Povázsan büntetése kitöltését 1929 május 18-án kezdte meg Szremszka Mitrovicán. Mivel az elítélt büntetése ideje alatt igen jó magaviseletet tanúsított és a megbánás jelei mutatkoztak rajta, elengedték további büntetését és Povázsan tegnapelőtt elhagyta a fegyház épületét.

— Emésztési zavaroknál és azoknál, kik székrekedésben, aranyeres bántalmakban és azok következményeképp fellépő fejfájás és szédülésben szenvednek, igazi jótétemény a Hunyadi János természetes keserűvíz használata. Hetven év óta kitűnően bevált és úgy klinikailag, mint orvosilag felbecsülhetetlen értékű. A Hunyadi János keserűvíz rendkívül alkalmas hosszantartó ivókurákra is, mert éveken keresztül iható minden káros mellékhatás nélkül. Az emésztőszervek nem szokják meg és így az adagot nem kell fokozni. Mindig egyenlően, megbízhatóan hat. Ügyeljünk a vörös középmező címke! Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és minden jobb üzletben.

— A noviszádi Szrpszka Matica Goethe-ünnepsége. A noviszádi Szrpszka Matica vasárnap délután négy órai kezdettel a Trandafil épület nagytermében Goethe-ünnepséget rendez. Az ünnepségen dr. Trivunac Milos egyetemi tanár tart nagy beszédet „Goethe és a szerb népdal” címen. Noviszádon a Matica Goethe-ünnepsége iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Noviszád város közgyűlése.** Noviszád város képviselőtestülete kedden délután négy órai kezdettel tartja meg áprilisi havi közgyűlését dr. Borota Branislav polgármester elnöke alatt. A közgyűlésen fognak határozni, hogy az idén mely uccákat köveztesse ki a város, továbbá megszavazzák négy újabb mélykut furásának költségeit. A közgyűlés fogja letárgyalni az orvoskamara kérvényét, amelyben a kamara palotája részére kérnek telket a várostól. Ugyancsak szerepel a tárgysorozaton a NAK kérvénye is. A NAK meg akarja venni mai pályáját a várostól és kéri a hátralékos bérösszeg elengedését. Ezenkívül még több kisebb jelentőségű ügyet fognak letárgyalni.

— **Balletiskola nyílt meg Noviszádon.** Stefa Kraljeva a noviszádi operett primaballerinája, aki a berlini opera balletiskolájának vezetője volt, noviszádi tartózkodása idején kezdők és haladók részére balletiskolát nyitott. Jelentkezni a művész Vidakovics ucca 7. szám alatti lakásán lehet.

— **Véget ért a becskeréki sakkverseny.** Becskerekéről jelentik: Tegnap ért véget a Becskerek bajnokságáért folyó sakkverseny, amelyet a Rádnicski sakkszakosztálya rendezett. A bajnoki körmérkőzés már jóval karácsony előtt indult meg harmine játékkal, akik közül 21 játszott a végig a turnét. A bajnoki címet 34 és fél ponttal Grün Henrik nyerte, második és harmadik helyen Marjanovic Petar rendőralkapitány és Alekszics Kamenko dr., negyedik Petrovics Vaszilije (32 és fél), ötödik Kecskeméthy Ferenc 30 ponttal. Az első öt helyezett értékes jutalomban részesült. Jó helyezést ért el még Ivanitza István, Siprák Jovan, Szablyák István, Balogh Károly, Péter Pál, Klyapes Adám és Máthé Imre. A becskeréki Rádnicski meghívta a sztari-becei Jadran sakkszakosztályát klubközi mérkőzés lejátszására. A beceiek elfogadták a meghívást és a legközelebbi vasárnap ellátogatnak Becskerekre.

XXIV. Állami Osztalysorsjáték

I. osztály huzása 1932. április 26. és 27-én
7 JUTALOM! — 50.000 NYEREMÉNY!

Számos 10.000, 8.000, 6.000, 5.000 és 3.000 dináros nyeremény. Minden második sorsjegynek nyernie kell! Minden tizenegyedik sorsjegyre nagyobb nyeremény esik! Legkisebb nyeremény 1000— dinár! — Sorsjegyek kaphatók a felelősnél: **LUSTIG LAJOS** banküzletében Noviszád, Kr. Alexandra u. 13

— **Vesztett kutya garázdálkodása a bácsopolai határban.** Halácsi Lajos községi előfogatos e hó 20-án a községi esküdtel és végrehajtóval a csantaviri uton haladt, amikor egy kutya került a kocsi elé és az egyik lovat megharapta. A községi esküdtnek gyanus volt a kutya viselkedése és ezért utána mentek, de a kutyát Hírn Adolf gazdálkodó tanuján agyonverték. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a kutya veszett volt. A további vizsgálat folyamán kiderült, hogy a veszett kutya a lovon kívül egy kisgyermeket is megmarta, akit már be is szállítottak a Pasteur intézetbe. Azokon a helyeken, ahol vélemény szerint a veszett kutya járt, a kutyákat agyonlőtték, a megmarta lovat pedig beoltották és elkülönítették.

— **Egy pár csizmába kerül Csantaviren az új asszony.** Mult vasárnap rokonai meglátogatására érkezett Martonosról Csantavirre Kolompár Géza cigány. Kolompár a vendégeskedés alatt megszerette a huszéves Borbély Ilona cigányleányt és meg akarta szöktetni. Azonban a leányszöktetés nem ment simán, mert erről tudomást szerzett Borbély Ilona régi szerelmese, Lakatos József cigánylegény is, aki megelőzte Kolompárt és a leányt saját sátrába vitte. Kolompár tehát az ujdonsült házasságot Lakatos sátrában vonta kérdőre. A szemrehányásokból és a heves szöcsatákból utóbb is tetlegességre került a sor. De, mint minden jó, ha a vége jó, a két szerelmes cigánylegény is megkötötte az üzletet, ugyanis Lakatos, az ujdonsült menyecskéért Kolompár lábán levő új csizmákat kérte „fájdalomdíj”ul. Kolompár természetesen ezt is megadta és ha meztelán is, de boldogan vezette haza Borbély Ilonát.

A budapesti Nemzetközi Vásár ezidén páratlan utazási és egyéb kedvezményeket nyújt látogatóinak

Budapestre nem iadítanak filléres vonatokat

(Budapestről jelenti tudósítónk.) Budapestben most azzal szórakoznak az emberek, hogy a szép tavaszi napsütésben napról napra kirándulnak a Városligetbe, nézni a május 7-én megnyíló budapesti nemzetközi vásár építkezését. Ezidén igen csábító látványosság ez, mert csupa tömör nagy épületeket emelnek a vásár céljaira s az egyes háztömböket fedett sétányokkal kötik össze, hogy az esetleges eső se zavarhassa a látogatókat. Az idén a főelv: minél több látóval, minél több kényelem és legfőképpen minél több kedvezmény. Tudja a vásár vezetősége is jól, hogy ebben a pénztelen világban igen jelentős kedvezményeket kell nyújtani a látogatóknak, megfizethetően olcsóvá kell tenni az utazást és nagyon olcsó jegyeket kell biztosítani azok részére, akik a kitűnő budapesti színházakat, a világhírű fürdőket és a nagyszerű muzeumokat, avagy a vásár ideje alatt rendezendő mindenféle különleges látványosságokat akarják felkeresni.

Mindeme kedvezmények biztosítása immár teljes mértékben sikerült. A Budapestre készülőknél csak a „vásárigazolvány”-t kell megváltani (minden nagyobb városban és községben lehet „vásárigazolványt váltani a vásár tb. képviselőinél és vásárigazolvány árusítóinál) s ezzel már is jogot kapott ahhoz, hogy Magyarországon az országhatártól Budapestre és onnan vissza újból az országhatárig 50 százalékos, 22 más országban pedig vasuton és hajón 25—50 százalékkal mérsékelt menettérti jegyet válthassanak és hogy féláron mehessenek Budapest színházba, fürdőbe, mindennemű látványossághoz. Külföldi vendégeinek mindezeneken felül még egy külön utazási kedvezménnyel is kedveskedik a vásár. Külföldiek ugyanis Magyarországon még három külön utazást is tethetnek a magyar vidék tetszés szerinti állomására, úgy hogy 33 százalékkal olcsóbb jegyet válthatnak oda- és vissz-

szá. A vásárigazolvány tulajdonosai végül azt a nagy kedvezményt is élvezik, hogy háromszor ingyen tekinthetik meg az egész nagy árumintavásárt.

Azok, akik Budapestre szeretnének utazni, alig találhatnak kedvezőbb alkalmat, mint mostan, hiszen hasonló nagy kedvezményeket csak ilyen hatalmas megmozdulás alkalmával lehet kieszközölni és biztosítani. Az a hír, hogy a vasárnapi olcsó filléres gyorsvonatokat Budapest és a külföld között is rendszeresíteni fogják, nem bizonyult valósnak és a magyar államvasutak igazgatósága épen ma jelentette ki, hogy külföldi filléres gyorsvonatokról még csak tárgyalások sem folynak. Így azután a Budapestre való olcsó utazásnak nincs más lehetősége csak a nemzetközi vásár alkalmával.

De külön és jelentősebb kedvezményeket nem is lehet nyújtani, hiszen a vásárigazolvány tulajdonosai május 2-től 16-ig tetszés szerinti időben utazhatnak fel Budapestre, arról az állomásról indulhatnak, amelyről akarnak, arra a kocsiosztályra válthatnak kedvezményes jegyet, amelyik igényüknek legjobban megfelel, nincsenek a többi utasokhoz kötve sem az utazásban, sem a Pesten való jövésben menésben és akár három hetet is tölthetnek Budapestben, mert a visszautazásra május 24-ig szól a kedvezmény. Bizonyos az is, hogy belátható időn belül nem lesz más olyan esemény, amelyhez ahhoz fogható kedvezményeket adnának, mint a minöket a budapesti nemzetközi vásár látogatói ezidén kapnak.

Meg kell még említeni azt is, hogy a vásárigazolványok tulajdonosai óriási gyakorlati vizumkedvezményt is kapnak. A kedvezményekről egyébként részletes és pontos tájékoztatást nyújt maga a vásárigazolvány, amely — ismételjük — minden nagyobb városban és községben a vásár tb. képviselőinél szerezhető be.

—o—

TOPOLAI HIREK

Megirtuk, hogy özv. Vadászi Ferencné udvarában pajkos gyermekek e hó 20-án tüzet csináltak. Özv. Vadászi Ferencné az ijedtségtől kapott szívzélhűdésben meghalt. — Mihalek József és Veres János szabómesterek jelentést tettek, hogy fajbarmfi állományukat 21-ére virradó reggel ismeretlen tettes ellopta. A tettes kézrekerítésére megindult a nyomozás. (a)

—o—

KULAI HIREK

A kulai kereskedők és gyáripárosok egyesülete április 24-én rendkívüli közgyűlést tart egyesületi helyiségében, mely alkalommal az egyesület likvidálásáról tárgyalnak. — A kulai Rádnicski ma, vasárnap saját pályáján a turiai csapatot látja vendégül az esedékes másodosztályu bajnoki lejátszására, míg a Hajduk Crvenkan játszik bajnoki mérkőzést az ottani Sport ellen.

—o—

— **A nép öröme minden hétfőn délután a Sibality-féle lepény (Szubotica). Öt órakeres kapható.**

— **Csantaviren újabban két csodatyukot fedeztek fel, amelyek mindegyike két tojást tojt egy nap alatt.** Csantavirról jelentik: Pénteki számunkban hírt adtunk arról, hogy Csantaviren négy lábú kacsa kelt ki egy tojásból, most a falunak újabb szenzációja van. Szabó József csantaviri rokkant rostakészítő két tyukja tegnapi két-két tojást tojt. A csodálatos eseménynek több szemtanúja is volt. Szabó házáat a különös alkalommal számosan keresték fel és a tojásokért hatalmas összegeket ígértek, azonban a rostakészítő semmi pénzért nem akar megválni a két tojástól, mert azt tartja róluk, hogy szerencsét hoznak rá.

— **„Hunyadi János” keserűviz a legmegbízhatóbb és legideálisabb hashajtószer, kapható mindenütt.**

— **Uj utak a munkanélküliség leküzdésére.** Utalunk a „Regentin” hazai cégnek mai számunkban található hirdetésére. A cég tulajdonosa J. Kalisch, Maribor, Trubarjevo 2. s gépe, a Regentin, minden munkát keresőnek új, tartós és magas havi keresetet biztosít, amit a mai súlyos viszonyok között mindenkinek örömmel kell üdvözölnie. A cég kívánatra pontos prospektust küld.

— **Keresztretjévény megfajtás.** Az április 17-iki számunkban közölt keresztretjévény megfajtái közül Biró István, Noviszád Grobljanszka ucca 12, utalványt nyert egy gramofonlemezre, Truppel Béla noviszádi hangszer üzletéből. Vinkovics Józsefné, Noviszád Emile Csakre ucca 14, utalványt nyert egy kabinetképre, a noviszádi Vajda fényképezési intézetben. Czilezer Olly, Noviszád, Safarikova ucca 18, utalványt nyert egy üveg kölni vizre a Soa drogériából. Pintér Mihály, Pasicevo, egyhónapig ingyen a Reggeli Ujságot. Böresök Ferenc, Szécsány, a szerkesztőségben átvehető. Az április könyvjutalomban részesült. Az utalványok 17-iki keresztretjévény helyes megfajtása: — Vízszintes sorok: 1 Lafontaine, 9 Leszerelés, 18 Al, 19 Beadja, 20 Lesben, 21Zz, 22 Vol, 24 A boj, 25 Jos, 27 Bors, 28 Llo, 29 Amál, 31 Um, 32 Aneis, 34 Ro, 35 Kiel, 36 Vim, 38 Ave, 40 Ivo, 42 Tél, 42 Mia, 44 Ut 46 Aha, 47 Vó, 48 Ali, 50Er, 51 Omár, 53 Abeba, 55 Mara, 57 Ig, 58 Ut, 59 Botor, 60 Mulat, 61 Ir, 62 Bu, 64 Alom, 66 Mamut 68 Itél, 70 Iz, 71 AUjj, 73. Or, 74 Kor, 75 Ar, 76 Ara, 77 Urt, 79 Rófi, 81 Tee, 83 Arc, 85 Otti, 87 Je, 88 Arany, 91 Ro, 93 Kéub, 95 Tea, 96 Hoch, 98 Erő, 99 Viki, 101 Lke, 102,Tr, 103 Morcos, 105 Makacs, 107 Ot, 108 Eemelkedés. Függőleges: 17 Szólj igazat betörök a fejed.

—o—

Sport

Ma délután 4 órákor Noviszádon:

NAK — MAKKABI I. osztályu bajnoki

Karagyorgye pálya, bíró: Schmidt (Mitrovica)

A noviszádi alszövetségben az idei bajnoki évet a Juda Makkabi fejezi be a leghamarább, mert ma délután utolsó bajnoki mérkőzését játsza a NAK-kal. A Makkabi szereplését ebben az esztendőben nagy balszerencse kísérte, mert az őszi elteltés miatt utolsó helyen végzett az első osztályban. Helyzetén a mai mérkőzés eredménye már nem segíthet, de azért egészen bizonyos, hogy így is igyekszik megmutatni, hogy utolsó helyezésének nem a tudáshiány, hanem a körülmények szerencsétlen találkozása volt az oka.

A NAK most kezdi a bajnoki szezon legnehezebb részét, melynek során minden pont, sőt minden gól döntő fontosságú lehet a csapat helyezésének sorsára. A NAK még sokat javíthat pozícióján erre a mai találkozó — papírforma szerint — különösen alkalmas, mert a mai találkozóhoz ő a favoritja. De nagyon kell játszania, ha 1—2 góllal győzni akar, mert a Makkabi, ha jó napja van, nagyon veszélyes ellenfél.

A mérkőzés délután 4 órákor kezdődik a Karagyorgye pályán. Előtte a két egyesület ifjúsági csapata mérkőzik 2 óra 30 perces kezdettel. Dél előtt 8 óra 15 perckor ugyancsak a Karagyorgye pályán a

ZsSK — PAK

másodosztályu bajnoki mérkőzést rendezik. Említettük már, hogy a PAK, ha győz, végérvényesen megnyeri a csoportbajnokságot. A PAK győzelme csak minimális lehet, de döntetlen, sőt kiscgólós ZsSK győzelem sem lenne nagy meglepetés. A mérkőzés után délelőtt 10 órákor a

Petrováci SZLOVACSKI — RAPID

másodosztályu bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre. A Szlovacski tud nagyon veszélyes lenni, amint azt nemrég a PAK ellen is megmutatta. A Rapid mérsékelt sikerrel kezdte a tavaszi szezont, a legutóbb kijátszott formájánál többet kell produkálnon, ha ma 1—2 góllal győzni akar.

Temerinben a

Noviszádi TRGOVACSKI — TTC

mérkőzés rendkívül erős küzdelmet ígér. Favorit a TTC, de csak úgy, ha jó napja lesz. A Trgovacski nehezen lendül formába, pedig a csapatban nagy képességek szunnyadoznak. Kiscgólós TTC-győzelm tippelünk.

Koviljon a

Noviszádi GRAFICSÁR — SAJKÁS

másodosztályu bajnoki mérkőzésen dől el, hogy a Grafikusok idegen környezetben is ki tudják-e fejteni itthoni tudásukat. Ha igen, úgy egy-két góllal győzhetnek, de ezért nagyon meg kell dolgozniok.

Sabácon a

RÁDNICKI — MÁCSVA

elsőosztályu bajnoki mérkőzés favoritja a feljavult Mácsva. Esetleges döntetlen eredmény, vagy pláne Rádnicski győzelem nagy sikere volna a Munkásoknak, egyben a noviszádi futballsportnak. Erre azonban nem sok kilátás nyílik.

Több mint hétszáz tipp-szelvény érkezett be a Reggeli Újság tipp-pályázatára

A legtöbbben a Bácskát, valamivel kevesebben pedig a Száviját tippelik elsőnek — A Szand és SzAK elsőségét csak kevesen jósolják

A Reggeli Újság tipp-versenye iránt épen az utolsó napon nyilvánult meg a legnagyobb érdeklődés. Tegnap este hét óráig összesen hatszáznegyvenhárom szelvény érkezett be hozzánk, amelyeknek a beküldői közül legtöbben a Bácskát tippelik elsőnek, de alig valamivel kevesebb azoknak a száma, akik a szombori Szláviát jósolják elsőnek. A Szand elsőségére mindössze huszonkét tipp-szelvény, a SzAK-éra pedig még ennél is kevesebb, tizenegy szelvény érkezett be a szerkesztőségünkbe.

A kvalifikációs mérkőzéseknek a maival együtt még három vasárnapi fordulója van hátra. A hátralevő mérkőzések alatt a csapatok helyzete lényegesen megváltozhat, de annyi már majdnem bizo-

nyos, hogy a két első helyet a Bácska és a Szlávia fogja magához hódítani és így ők lesznek hivatva a szubotocai alszövetséget képviselni a negyedik ligacsoportban.

A kvalifikációs mérkőzések mai fordulójában a Bácska a szombori Szláviával játszik négy órai kezdettel a Bácska-pályán, míg a SzAK a Szand csapatát látja vendégül Szentán. Mindkét mérkőzés iránt hatalmas érdeklődés nyilvánul meg és mint értesülünk úgy a Szandot, mint a Szláviát nagyszámu drukkerhad kíséri el útjára. A Bácska—Szlávia küzdelmet egyébként a beográdi Vasziljevics, a SzAK—Szand találkozását pedig a noviszádi Andréé bíró vezeti.

Döntő fontosságú ligaselejtező mérkőzés Pancsevón

Becskerekéről jelentik: Vasárnap a becskereki Obilics látogat el Pancsevóra, hogy összemérje erejét az ottani Bánáttal. A mérkőzés az egyetlen ligaselejtező meccs vasárnap a becskereki alszövetség területén. A mérkőzés eldöntheti, hogy melyik bánáti csapat vesz részt az országos ligabajnokságban.

A mérkőzés favoritja az idegen pálya dacára az Obilics s valószínűleg kiscgóláranyu, de értékes győzelemmel tér vissza.

Bajnoki mérkőzés lesz ezenkívül Belacrkván, ahol a Granicsár a Belacrkvai SK ellen játszik. Kikindán pedig barátságos mérkőzés lesz az ujonnan megalakult Szloga és a becskereki Borac között.

Érdekes és izgalmas küzdelmet hoz a vasárnapi másodosztályu forduló Veliki Becskereken

Az alszövetség többszöri elhalasztás után vasárnapra végre másodosztályu mérkőzés lejátszását rendelte el. Az első tavaszi másodosztályu bajnoki fordulón már érdekes mérkőzések kerülnek lejátszásra, amennyiben vasárnap a két régi becskereki rivális a Schwaebische és a Vojvodina kerül össze. A két csapat minden mérkőzése a szenzáció erejével hat Becskereken; valóságos becskereki derbi, s számos érdeklődőt vonz a pályára.

A vasárnapi mérkőzés eredményét megjósolni nehéz.

A mérkőzés előtt a ZsSK a Jedinstvo ellen játssza le esedékes bajnoki mérkőzését. A mérkőzés

favoritja a vasutas csapat, azonban a Jedinstvo is szerezhet meglepetéseket, mint az őszi szezonban, amikor is többszöri vezetés után 3:3 arányu döntetlent ért el a ZsSK csapata ellen.

Május 1-én Beográdi TK—Noviszád—Odzsaci kombinált mérkőzéssel indul a tavaszi tennisszezon Noviszádon

Odzsaci tennisszcsapata Szegeden és Pécsen szerepel májusban és júniusban

A noviszádi Lawn Tennis Klub Kraljica Marija uti pályáit május elsején, vasárnap nyitják meg ünnepélyesen. Ez alkalommal a kiváló beográdi BTK tennisszcsapata szerepel Noviszádon, ellenfele Odzsaci—Noviszád kombinált együttese lesz. Noviszád Odzsacival megerősítve komoly ellenfele lesz a fővárosi vendégeknek.

A BTK a következő együttesel jön Noviszádra: Radovics, Csernojarev, Sztanojevics, Kumanudi, Sztanojevics Sztjko és Paunovicné. Odzsaci—Noviszád a következőkből áll: Radovanovics, Flamann, dr. Ertl és Matheisz Lenke (Odzsaci), Mogin Tósa, Uzelac Teodor őrnagy és Uzelacné Dimsics Szandy (Noviszád).

Május 15 és 16-án Odzsaci kitérő tennisszcsapata Szegeden Délmagyarország bajnokával, a szegedi Lawn Tennis Klub csapatával méri össze erejét.

Egy hónapra a szegedi játék után újabb meghívása van Odzsaci tennisszezőnek Pécsre, ahol június 15-én Pécs válogatott tennisszcsapatával fognak mérkőzni.

Sportcsónakot és regattát

készít 1557

URBAN GREGEC műasztalossga NOVISAD, Futoski put 29.

Paovo Nurmi a finn hosszútávu futóbajnok eljegyezte Silvia Laaksonent.

A Noviszádi Atlétikai Klub hivatalos hírei. Vasárnap, április 24-én délelőtt fél 10 órákor a kombinált csapat barátságos mérkőzést játszik a NAK pályán a Trgovacski első csapata ellen. Az alatt felsorolt játékosok kötelesek legkésőbb délelőtt fél 10 órákor Halmágyi intézőnél jelentkezni: Basics, Luka, Georgijevics, Sebők, Werner, Lenhardt, Blum, Schneck, Fucsik, Siposs, Pejics, Vass, Longaver, Breitwieser, Paszt, Sztanko, Weiss. — Ifjúsági és első csapatunk bajnoki mérkőzést játszik a Karagyorgye pályán a Makkabi ellen. Az ifjúsági játékosok kötelesek a NAK pálya öltözőjében délután 2 órákor Halmágyi intézőnél jelentkezni: Gögös, Daniel, Muha, Zsunics, Kotrba, Vizi, Zollstock, Lerch, Wengrin, Szelakovics, Milinszki, Dudas, Hertl, Buzgó I, Buzgó II, Bobak. — Első csapatunk játékosai 3 órákor kötelesek Halmágyi intézőnél jelentkezni a NAK pálya öltözőjében: Sovljanszki, Reich, Zahorai, Müller, Haasz, Rilli, Schubert, Schelb, Thurzó, Juhász, Lemmler, Welkai, Elek. — Intéző.

Válogatott vívőversenyt rendez a noviszádi Juda Makkabi. Megirtuk, hogy a Makkabi vívőgárdája résztvesz az ideai országos bajnoki vívőversenyben. Az egyesület 28-án, csütörtök este 7 órákor válogató versenyt rendez a Safarikova ucca 16 szám alatt vívőteremben. Vendégeket szívesen látnak. Belépődíj nincs.

A noviszádi Jadran ma a Rádnicski I. b. csapattal játszik. A Rádnicski pályán fél három órákor a következő játékosok kötelesek megjelenni: Szénásy, Kiss, Vizi, Reisz, Jurik, Nagy, Czoczek, Bátor, Wilhelm, Longaver, Moczik, Blenich és Acs. — Intéző.

A szuboticei FAKO Bácskatorján. A szuboticei FAKO sportegyesület első csapata vasárnap délután Bácskatorján az ottani JAK jóképességű csapatával mérte össze erejét. A FAKO komplett felállítással utazik Topolára.

Neverkla Tibor a szuboticei alszövetség második titkára lemondott a bíróküldőbizottságban viselt tisztviseléséről. A szuboticei alszövetség igazgatótanácsának a péntek esti ülésén több kisebb ügy került napirendre. Először több óvást utasítottak el, majd tudomásul vették a JNSz átiratát, amelyben véleményét kérte a szövetség, hogy vajon május 8-án meg lehet-e kezdeni a IV. ligacsoport mérkőzéseit. Az igazgatótanács rövid vita után úgy döntött, hogy átiratot intéz a JNSz-hez, amelyben kéri fogja, hogy a IV. csoport mérkőzéseit csak május 22-én kezdjék meg, mivel 8-án még kvalifikációs mérkőzéseket játszanak a szuboticei alszövetségben. A tárgysorozat befejezése után Neverkla Tibor második titkár emelkedett szólásra és kérte az igazgatótanácsot, hogy mentse fel a bíróküldő bizottságban való munkájától. Az ülés eleget tett Neverkla Tibor kérésének és helyébe Szegedinszki Nesztor első titkárát választotta be a bizottságba.

A szuboticei TANK—Mechanicsár másodosztályu bajnoki mérkőzést a Szand-pályán játszik le. A szuboticei másodosztályu bajnokság mai fordulójának egyik legérdekesebb mérkőzését a TANK és a Mechanicsár találkozását délelőtt fél tíz órakor a Szand-pályán játszik le. A mérkőzésen mindkét egyesület a legerősebb csapatával képviselteti magát. A mérkőzés Szenecsis bíró vezeti. A másik két másodosztályu bajnoki mérkőzést egyébként a városligeti pályán játszik le és pedig fél kilenckor a Póstás és a Hajduk, utána fél tíz órai kezdettel a Rádnieski és a Konkordia mérke össze erejüket.

A revansmérkőzést is megnyerték Sztambulban a magyar Csikók. Sztambulban pénteken a magyar Csikó válogatott revansmérkőzést játszott Törökország válogatott csapatával. A vasárnap lejátszott első mérkőzést a magyarok nyerték 2:1 arányban, a pénteki reváns pedig 4:1 (1:1) arányban győztek.

A bécsi rádió közvetíti a mai osztrák—magyar mérkőzés második félidejét. Bécsben ma magyar—osztrák válogatott futballmérkőzés lesz. A mérkőzés második félidejét a bécsi rádió a helyszínéről közvetíti.

MIT ÜZEN A SZERKESZTŐ?

„Csillag”. A telket és az azon épülő házat kezelheti a teleklönyv közös tulajdonként, azonban az nem lehetséges, hogy a telek egy személy tulajdonában álljon és a rajta épült ház két személy tulajdonát képezze. Ha tehát, anyját közös tulajdonosként óhajta bevenni, úgy el kell adni neki a tulajdonjog fele részét, aminek az a következménye, hogy úgy a teleknek, mint az azon épülő háznak felerészben Ön, felerészben pedig anyja lesz a tulajdonosa. Az illeték jelenleg a telek fele értékének 6 százalékát teszi ki Noviszád városában, faluhelyen azonban 5 százalék.

L. S. Csantavir. Tudomásunk szerint jelenleg egyik mérnöki iroda sem keres ilyen munkásokat. Ha azonban erről értesülünk, feltétlenül közölni fogjuk Önnel.

Főmelnár. Minden munkásnak tekintet nélkül állására, naponta 8 órá kell dolgoznia, ha nincs külön megállapodás. Szezonban 10 órát dolgozhat, de akkor a két túlóráért 50 százalékos túlóra bér jár neki. Az ön felmondási ideje hat hét. Az új ipartörvény 332. paragrafusa szerint öt évi betöltött szolgálati idő után ugyanazon vállalatnál három hónap, 15 év után négy hónap és 25 év után 5 hónap felmondási idő jár, ha más kedvezőbb szerződése nincs. A kedvezőtlenebb feltételek mellett megkötött szerződés nem érvényes.

WEISZ RUDOLF
URI SZABÓ

NOVISAD
GAJEVA UL. 3.

Nyílttér*

Egy ügyfelem megvenni szándokozik **Herczl Regina** adai szatócsüzletét. Felhívom a hitelezőket, hogy követelésüket 8 napon belül jelentsék be nálam, mert ügyfelem a későbbi bejelentéseket nem veheti figyelembe.

Dr. Goldstein Jenő
ügyvéd, Senta.

*E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Reumáját amely egész télen kinozta teljesen kigyógyíthatja a **Csodakút Gyógyfürdő** radioaktív **iszapfürdőjében**

Sztáranakizsán. Szezon május 1-től. Kérjen díjmentes prospektust. **Rendkívül olcsó árak**

HÁME FERENC
asztalos
Subotica, Sokolaka ul. 2.
Élfogad minőnemű bútorok, szelberendezés, épület és portál munkák készítését és javítását. Olcsó, pontos kiszolgálás. Meghívásra házhoz mevék.

Két kisebb üzletnek és egy nagy étterem, sörcarnok vagy más nagyobb üzletnek igen alkalmas helyiség azonnai **kiadó**
a Novosadska Trgovačka Omladina palotájában Kralica Marija bulvar 7. Bővebbet ugyanott a harmadik emeleten vagy a Raletica Milos cégnél. 1573

Futoska 44 szám alatt két garázs és egy műhely **kiadó**
május 1-re.
Ugyanott egy alig használt **zongora eladó**

Hölgyek figyelmébe

ajánlom „Roza” arcápoló szereimet, különösen fényvédő krém és puderaimat, amelyek a szeplő és májfoltos arcobrt megvédik a nap ultrafiolet sugarainak behatása ellen. Strandon, kiránduláson, a napon való tartózkodásnál és általában minden sportoló hölgynek nélkülözhetetlen. 1 tégely „Roza” fényvédő arckrém ára D. 40,- 1 doboz „Roza” fényvédő puder D. 40,- További ajánlom a hölgyek figyelmébe „Roza” arckrém zsíros arcobrt részére, nappali használatra, 1 tégely D. 30,- „Roza” arckrém száraz arcobrt részére, nappali használatra, 1 tégely D. 25,- „Roza” arckrém száraz arcobrt részére éjjeli használatra, 1 tégely D. 30,- „Roza”-Lotion zsíros arcobrt ápolására 1 üveg D. 25,-

Eladó ház!
a Szibinyani Janko (Hungary) ucca 66. sz. alatt a vasútállomás közelében, nagyon szép helyen. Épült 1931-ben, 20 évig adómentes. 3 szoba, 2 konyha, 2 speiz, mosókonyha, pince. A nagyon jutányos. Megtekinthető délutánonként 3 és 7 óra között. 1514

Roza S. Santaj
kozmetikusnő, Beograd.
Megrendeléseket utánvéttel vagy a pénz előzetes beváltása mellett. „Roza” kozmetikai zavod, Roze S. Santaj, Beograd, Vasiná 15. II., eszközöl.

Modern épületben elsőemelési 3 szobás, hallos lakás kerítéssel együtt és városi vízvezetékkel május 1-re **kiadó**
Bővebbet Csernak J. Strassmayerova ul. 18. Petrovaradin (közvetlen a hídnál) 1526

Cipész üzletemet **Safarikova** ucca 2. sz. alá (Schlotter ház) **helyeztem át.** Szíves pártfogást kér **Nacsa Mátyás** cipész mestert

Vállalunk faragott **faciliárokat,** szalongarnitúrák, álló és asztali lámpákat, rámpák, fotellók, #lványok. (gobelin) stb. készítését minden stílusban a legolcsóbb árak mellett ***ZÓTÉR ÉS TÁRSA** faszobrászok. Noviszád. Futoski put 74. 2538

KELIM TERITŐK szőnyegek, falvédők, párnák, gobelin képek, székkek, hozott minta szerint és rendelésre fest és előhuz **KLEIN MARGIT** kézi munkautera **Noviszád, Kr. Petra 11.** Szőnyegnyírás és szakszerű javítását pontosan készítem. Párna-montírozás 35 din kezdve

Aréna-Ton-Mozi-Szombor
Április 21—24 ig
Infanterist Buster
Buster Keaton izgalmas és vidám kalandja! A Metro-Goldwyn legsikerültebb vígjátéka

BUBANJ RADA
Fűszer- és csomagoló üzlet volt és marad a legolcsóbb! **Noviszád, Njegoseva 19.**

Eladó ház
3 szobás lakással, negyed hold kerttel a Darányi telepen, fűt. mellett. **Cim a noviszádi kiadóban.** 1540

Modern előnyömda és nézimunkautlet.
Rektáron tartok divatos himzett ruha gallérokat, túll, filé, brokát terítőket, dísz zsebkendőket, legmodernebb díszpárnákat és vállalom hozott anvgaból való készítéseket. Storok, ágyterítők stb. szállítást, női fehérnemű, baby kelengyék, kocsitakarók készítését, Endlítés, gépszúr. **Jelena Weiss, Njegoseva ul. 9. 1138**

Eladó új ház egy ötszobás teljes komforttal ellátott **Cim a noviszádi kiadóban.** 1539

MÉG CSAK ÖN NEM TUDJA, hogy reklám áron: **167 dinárért** kaphat garantált szintartó, tiszta gyapjuszövetet a kulai posztógyár noviszádi lerakatában. **KRALJA ALEKSANDRA 20.**

Fordításokat szerb és német nyelvre vállal elsőrendű fordító. Megkereséseket kérek: **Alek, postafiók 10. szám Noviszád**

Nekünk nem kell reklám, mert mindenki tudja, hogy nálunk a legolcsóbb a férfi és női fehérnemű, barisnya, keztyű, nyakkendő, kalap, gyermek női és férfi cipő, üveg, porcellán és játék áru. **Tekintse meg kirakatainkat és győződjön meg árainkról**

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

„LINOÉ”
RENDSZERŰ HŰTŐSZEKRENY
a legideálisabb készülék, az élelmiszerek iríssen tartására. Nagyobb háztartások, kávéházak, vendéglők, mézártszék, cukrászdák és tejcsarnokok részére. Amoniak és víz nélkül, automatikus elektromos készülék a legminimálisabb áramfogyasztással. Sok száz elismerőlevél az ország minden részéből. Gyártja és legolcsóbban szállítja: **Braća Goldner Subotica** Jégszekrény, fabutor és fémruagyár

Péntektől-hétfőig
 1. Kisérőműsor PARAMOUNT JOURNAL
 2. E. A. Dupont pompás rendezésében
„SALTO MORTALE“
 Nagy attrakció. Fényes rendezés, rendkívül ügyesség, nevetés, művészeti élmény! — minden van ebben a filmben
 Főszerepben: ANNA STEN, Reinhold Bernd, Otto Walburg
 Slágerkompozíciók: Guttman és Jurmann.
 Előadások kezdete 4, 7 és 9 órákor
 Bélyegárak: 6, 8, 10 és 12, páholy 14 dinár

ELADÓ

Eladó szabadkézből haláleset miatt Aleksander Adamovics ucca 26 számú ház. 1464

Motorbicikl „Puch“ sporttyp-s, villanyvilágítással, jó állapotban, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 1542

Butorok, felszerelési berendezés elkölözés miatt olcsón eladó. Noviszád, Safarikova 33. 1544

Csodálatosan szép új — modern — **kaukázusi dió hálószoba** (iparművész által tervezett) és egy gyönyörű **altdeutsch** stílusban dolgozott komplett **hálószoba** és egyéb butorok eladók. Érdeklődni: Holländer Zoltán furnérkereskedő Novi Sad Safarikova 15. 1550

Teljesen új írógép „Erika“ portable jutányos árában eladó. Megtekinthető Lipkovic féle trafikban. 1553

Alkalmi vétel: családi és emeletes, valamint új házak eladók. „Ferro“ közvetítőnél Laza Telecskog 17. 1570

KEVESET HASZNÁLT FÉRFI ÖLTÖNYÖK és egyéb ruhák olcsón eladók. Nota férfi szabó. Novi Sad, Miletičeva 5. 1554

Eladó egy családi ház több lakással, udvarral és kerttel. Bővebbet Pap János kereskedő, Noviszád, Deakova ul. 42. 1420

FÉLTALPALÁSNÁL épügy, mint új cipőnél, kérjen cipészétől
BROCKMAN-STAR TALPALÁST
 Kapható a Jugoslav képviselnél: Brockman djonovi Subotica, vagy Noviszádon: Moko i drug Jevrejska 13. Szóban: Horváth amer. gyorstalpalónál: Somborban: Karlo Spreitzer Laze Kostića ulica, Apaliában: Baszler Martin. 1351

Ház nagy udvarral és nagy kerttel mely gyárnak is alkalmas eladó. Noviszád, Obor ucca 390. 1559

Eladó 6 □ öl telek a Cara Dusana uccában, — szemben a Máriás vendéglővel, napos oldalon, 32 méter uccal fronttal. Aszfalt fizetve. Ára 40.000 dinár. Érdeklődni a noviszádi központi portásánál. 1370

WERTHEIM KASSA, 3 számú eladó. Nota férfi szabó, Noviszád, Miletičeva 5. 1556

Eladó 4 drb áttényesztett fajkán fekete-tarka Cornwall. Szekeres János Budiszava. 1466

ELADO új ház templom közelében. Zdravkovic, Adamovics telep 1. 79. 1489

Két ház hely eladó, Vörösmartijeva 14. Bővebbet Jovana Aranjeva 17, az üzletben. 1522

SPORTAUTO, 6 üléses, kifogástalan állapotban olcsón eladó. Schmiedt, Noviszád, Gajeva 3. 1528

Eladó portmentes helyen két hold föld és fél telek az állomás közelében. Cím a kiadóban. 1571

5 család fehér amerikai **LEGHORN** jutányosan eladó. Futoska 137. 1481

Egy 8 lóerős villanymotor, egy kőfűrész és egy mérleg eladó. Noviszád, Nemacska ulica 38. 1568

10 darab kettős méhkas eladó. Érdeklődni Prelics asztalosnál Noviszád, Pirovska 14. 1562

Elegáns használt **STEYER KOCSI** szántóval jó állapotban eladó. Brieger Zrínyi Petra u. 5. 1561

Jókarban levő **ZONGORA** olcsón eladó. Bővebbet: Lipkovic trafik, Noviszád. 1491

Aki eladni vagy venni akar forduljon bizalommal MORVAI IMRÉ-hez Bácska Topolán.
 Eladó: Mali Idjosen 30 láncc szántóföld, Szubotica határában 200, 100, 80 és 20 lánccs bi. tok a köves ut és a vasút állomás közelében. Bácska Topola főuccáján elsősorú tuszer-üzlet. Bácskában nagy forgalmu malom, esetleg betársulható 60—70.000 dinárral. Eladó jókarban levő cséplőgarnitúra.

APRÓHIRDETÉSEK

egy 1000-dinár, másfél vasárnap
 egy más 1 dinár, **MAGY BETUS** 2 dinár
 • legkisebb apróhirdetés 10 dinár

LAKÁSKÖZVETÍTŐ

Egy cím kétszeri meghirdetése hat dinár, négyszeri meghirdetése 10 dinár. Kövér betűs címek ára kétszeres. És a rovatunk hetenként háromszor: keddi, csütörtöki és vasárnap kiadásokban jelenik meg

- HOVSZOBÁSÁK:**
 Noviszádon
 Darányi telep III. 320.
 Jovana Aranjeva 14.
 Darányi telep II. 16.
 Safarikova 17.
 Futoska 36.
 Ustavka 38.
- Szubotican**
 Jukiceva ul. 34.
- KÉTSZOBÁSÁK:**
 Noviszádon
 Grobljanska 2.
 Gyogye Magarasevicva 8
 Adamovičeva ul. 55.
 Uspenska 3.
- HÁROMSZOBÁSÁK:**
 Noviszádon
 Jovana Aranjeva 14.
 Kamenička ul. 5.
 Sokolska ul. 7.
- HÁROMSZOBÁSÁK:**
 (komforttal)
 Noviszádon
Beogradski kej 2.
- ÖTSZOBÁSÁK:**
 Noviszádon
 Duna ucca 8. (emeleten)
- BUTOROZOTTAK:**
 Noviszádon
 Trg. Omladina, Bulevar I.
 Miletičeva 36.
 Bratya Ribnikara 19.
 Trifković trg 3.
- IRODAHELYISÉGEK:**
 Noviszádon
 Trg Oslobodjenja 6.
- ÜZLETHELYISÉGEK:**
 Noviszádon
 Futaki ut 68.
 Safarikova 10.

Egy kétkerekű **KÉZI TALIGA** eladó. Cím a kiadóban. 1525

FOGLALKOZÁS

FIGYELEM!

Olcsó és szakszerű cipő-felsőrészt készít Dobler Joszip Subotica, Labor palota. 148

Henger furásokat helyszínen is végzek **felelősséggel**, hegeszték motorfejeket, készítek új tűzszekrényeket lokomobil és stabil keszánokhoz. Berényi Miklós gépműhelye, Csanatvir. 1372

Felső női ruhák és fehérneműk varrását vállalom házknál napi 25—dinárért. Pobranyi Jánosné Noviszád, Bátorijeva ucca 11. sz. 1572

KIADÓ

BUTOROZOTT szoba vilában, külön bejárata május 1-ére olcsón kiadó. Vojvodjanska 19 (Mali Liman) 1545

Különálló házban kétszobás lakás kerttel együtt kiadó az Adamovics telep III. 1. Érdeklődni Kralja Aleksandra 11. 1547

KÉT keményfa íróasztal, egy írógépasztal, egy 7-es latin Adler írógép és egy 3-as Wertheim kassza eladó. Noviszád, Petra Zronjszkg 60. 1485

SZÉP MODERN LAKÁS 4 szoba, előszoba, mellékhelyiségek, fürdőszoba, autogeiserrel, villanyvilágítás, gáz, teher és személylift, vízvezeték május 1-től kiadó, a bulváron, a Kraljica Marija uton a „Croatia“ palotájában. 1473

ÜZLETHELYISÉGEK magazinnal, villanyvilágítás, vízvezeték, központi fűtés a bulváron a Kraljica Marija uton a „Croatia“ palotájában május 1-től kiadók. 1454

szakszerűségi felel: **TOMAN SANDOR**
 hirdetésért felel: **BLAZSEK FERENC**

LIFKA TON KINO

Csütörtöktől—vasárnapig kerül színre az első németül beszélő

BUSTER KEATON

burleszk attrakció, amelyben Buster Keaton minden eddigi vigjátékánál ötletesebb és mulatságosabb produkciót végez.
 Személyek:
 Reggle **BUSTER KEATON**
 Johny **PAUL MORGAN**
 Tomy Egon von Jordan
 Anna Marion Lessing
 Evelin Carla Stengel

FOX JOURNAL

legujabb események a világ minden tájáról

Két cipész segéd állandó férfi és nő munkára felvétetik. Milosev Szveltszav, Noviszád, Pasiceva 23. 1518

14—16 éves munkálányok felvételnek Barth Domonkos dobozgyárban, Noviszád, Mali Liman, Radnicska ucca. 1519

Keveset használt kisebb autót, esetleg motorbiciklit vennék. Pontos leírás, árát kérek. Vadócz László Bácska Topola. 1533

Pénztár kezelésben és könyvelésben jártas jómegjelenésű leányt felvesz **NADA** drogéria, Szubotica. 194

Két vagy háromszobás lakás mellékhelyiségekkel együtt, lehetőleg a kórház közelében kerestetik. Ajánlatok a noviszádi kiadóba kéretnek. 1563

Teljes büffé berendezést és egy jókarban levő jég-székényt megvételre keresek. Ruzska ucca 44. 1567

80 000 dinár járadékkal bíró házat megvételre **KERESKEK**. Ajánlatokat a Reggeli Újság kiadóhivatalába „80.000“ jellegre. 1543

TANONC felvétetik Patay címfestőnél, Noviszád, Kr. Aleksandra 3. 1541

Kisebb üzlethelyiséget keresek a Kralja Petra uccában. Cím a kiadóban. 1536

Egy jóházból való finu mézáros és hentes tanoncnak felvételik. Dániel András Noviszád, Dudarszka 51. 1534

Szubotican rikkancsokat jó díjazással felvesz a Reggeli Újság kiadóhivatala, Aleksandrova ul. 7. I. emelet, Conen palota. 5378

Ha kítogástalan fordítást akar szerb-horvát-szlóven, magyar, német, olasz vagy francia nyelvre, forduljon a noviszádi Fordító irodához, Iljje Vučetičeva ucca 4. II. em. balra, a Vörös Kereszt palotával szemben. Telefon: 29-83.

Uj hivatás
 férfiaknak és nőknek a házi szövőgép bevezetése. Garantált havi 1500—dinár jövedelem. A cég szállítja a felolgozáshoz szükséges fonalat, átveszi a kész árut a magas szövőbért fizet. Irón még ma díjtalan prospektusért a következő címre: Domača Pletarska Industrija, No. 15, Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva 2. 516

KÜLÖNFÉLE

DOBOZOK pestacsomag-nak, ruhának, cipőnek, legolcsóbban és nagy választékban Barthnál, Zrinjska 17. sz. 4154

Kölcsönkönyvtár

Állandóan új könyvek. — „Kultura“, Noviszád, Futoska 5. 4483

Jó és olcsó **HÁZIKOSZT** kapható Welsznénál, Futoska 25. Házhoz is ki-hordható. 1424

GYÜMÖLCSFÁT

nemes fajtisztát szállít az ország legrégibb és legismertebb faiskolája, **BEDNÁRZ** kertészet, Szarakanizsa. Kérje legujabb árjegyzékünket díjmentesen. 1249

AFUZ—ALI Európa legkedveltebb szőlőfaja kapható Milics Jovannál, Noviszád, Grckaskolszka ul. 5. 1384

+ MŰLÁK +

műkarok és gyógyfűzők, betegtőlókoskik Schönbunnál, Szubotica, Karadzicseva 14. 085

Minden férfi megfordul utána . . . titka ennek a nagyenyedi Kovács arc-kenőcs és boraxszappan, mely az arcról eltávolít minden tisztálanságot, ugymint szeplőt, májfoltot, vörösséget, úgyhogy egy csapásra megszépül. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Lera-ka: Herzi drogéria, Szubotica—637-6

Dobozokat

kereskedelmi és ipari célokra legolcsóbban gyárt, lemezeket raktrárról szállít „Pax“, Noviszád. Telefon 27-69. 5378

telet, ellentétes elveket, észt és butaságot nevetést és sárast, tisztaságot és piszkot, ragyogást és árnyékot, szeretetet és gyűlöletet, selymet és rongyokat. Mindent. Mindez a megfigyelés és elmélyülés eredménye, melyet — az olvasó ne csodálkozzék — Szombor és Topolya között tettem.

Van még valami, amit elfelejtettem megmondani. Humoros dolgok is történnek itt erre mifelénk. Pár pillanatnyi figyelmet kérnék, mert egy ilyen esetet el szeretnék mesélni.

Ha nem csal emlékező tehetségem, Csonoplyán beszáll a vonatba — többek között — egy asszony és leül mellém. A vonat meg indul s percek múlva már a nyílt pályán dübörög tova. A nagyvárosi, expresszhez szokott író most tán azt mondaná, hogy a zenő, esattogó, dübörgő acéluton ordítva, bömbölve rohant a szörnyű vaskolosszus, mint maga a megfélemlített, veszett indulat. Én mindenestre gyöngébb kifejezéseket használok. Hirtelenében magam sem tudom, hogy mit, mert mondjuk az, hogy a vonat bandukol, mégis csak gyöngé egy kisse.

Megfigyelem ismerősömet a csonoplyai asszonyt. Láthatólag feszélyezi az a különös érdeklődés, melyet nőisége irányában tanúsítok. Kisse kopott az öltözéke s falusi eleganciára vall. Sárga, letaposott sarku cipője vastag fekete harisnyára szorul. Sötétszürke kabátja csak halványan sejteti, hogy gazdaja mégis csak sovány. Ezt a megállapítást egyébként beesett szeme is alátámasztja. Ka-

lapján klasszikus és modern vonatkozások vivnak egyenetlen párbajt. Időnként rám néz, de mihelyt találkozik szemünk, fejét ijedten kapja el és feltűnő figyelemmel látja el a kosárba gyömöszölt libát, mely ezt a különös jóindulatot hangos és méltatlankodó gágogással viszonzza. A hölgynek ugy látszik melege van, mert gyöngé fujással le hajtja kabátja gallérját. Ez sem segít. Föl áll és kigombolkozik. Ennek a műveletnek eredménye az, hogy ruhája színe citromsárgával kavargja föl a kupében uralkodó színgyöngésséget. Hirtelen fölemelkedem, lesegítem a kényelmetlen melege okozó ruhadarabot és fölakasztom. Közben ránézek. Feltűnő zavarban van, mint valaki, akivel most oly dolog történt, mint még eddig tán soha letében. Furesán, ijedten mosolyog és csak ennyit dadog:

— Guten Tag.

Egy pillanatra engem is zavarba hoz. Éles füty. A vonat a ervenkai cukorgyár mellett szalad be az állomásra. Leszálok.

Ez eset óta már vagy három hónap mulott el, de a hölgy mégis sokszor jelenik meg képzeletemben, mint kedves, jó ismerős. Valószínűleg ő is sokszor gondolhat rám, mert összefűz valami kettőnk: egy karmozdatom, mely őt büszkévé tette, az ő két zava, mely viszonzásképpen lehetővé teszi nekem, hogy még ma is mosolyogva élvezem zavarát.

Ereghi Lajos

Bata-cipős magyar ifjúság

(Folytatás és befejezés!)

Előbbi számunkban megkezdtük a szlovenszkói „Magyar Írás”-ban megjelent „Bata-cipős magyar ifjúság” című cikk ismertetését, amit ma folytatunk és befejezünk.

Magyar diagnózis? Vajjon, hogy látjuk mi szlovenszkói magyarok helyzetünket? E rövid tanulmány feladata nem lehet a probléma teljes feltárása és analízise, elég, ha a politikai, a gazdasági, a társadalmi és a fejlődéstörténelmi részek elhagyásával a szellem helyzetének és rendeltetésének néhány kisebb tételére mutatok rá.

Az alapvető megállapítás a mi kisebbségi helyzetünk strukturális meghatározása lesz. Vannak periféria-kisebbségek, a nemzet központjától távol eső területeken terülnek el, mint a nagyvárosok perifériái és így mindenkor bizonyos önálló életet élnek és az évszázadok alatt autonóm szerveket fejlesztettek ki, mint a nagyvárosok centrumaitól messze eső külvárosok. Ilyen periféria-kisebbség például az erdélyi magyarság. Messze van Budapesttől, a mikrokozmosz berendezkedés vágya állandóan felkísértett benne s nem esoda, ha az állam fordulat e lazán Budapesthez kötött országában rendes társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális tagoltságot talált. Éltető szerveinek nagy részét nem vágták ketté. Megszokta az önmagában való élest. Tudott védekezni. Aránylag hamar állt talpra és, főleg kulturális szempontból, gyorsan megteremtette a regionális lét előfeltételeit. (Úgyanilyen periféria-kisebbség például a szudéta-kisebbség, vagy az erdélyi szász kisebbség. Hamar eszmél, könnyen berendezkedik.)

Más a sorsa a centrális jellegű kisebbségeknek, amely soha önálló életet nem élt, mert a nemzet centrumának a közelében terült el és valamennyi szerve összefüggésben állt a központtal. Ilyen például a Budapestitől alig hatvan kilométerre kezdődő szlovenszkói magyarság. Az államfordulat készületlenül érte. Fejbekezdte. Nemes organumai elvesztek, vagy elvágattak. Az anyatestről itt önállóan nem funkcionáló massa vált le, az éltető központ máshova került és így érthető, hogy a legnagyobb veszedelem közelébe sodródott. Erdély a földrajzi távolság egyszerű adottsága foly-

tán hozzászokott az önállósághoz, a centrális fekvésű szlovenszkói magyarságnak fogalma sem volt róla. Ennek a nehéz helyzetnek közvetlen következménye zavar és fejletlenség volt. Politikailag hamarosan megtalálta helyét a kisebbség, de egyébként nem.

Hiányzottak a nemes szervek. A tudó, a szív, az agyvelő, a gyomor. Csak husmaszszák, izom és idegrétegek rángatóztak. A csapást legjobban a középosztály érezte. A föld népet úgy ahogy eltartotta a föld, a munkás úgy ahogy (amíg dolgozott) a gyár s a nemzetközi mentalitású ipar. A kisigényűség a kisember segítőtársa maradt, de a nagyigényű sarokbalodított középosztály keservesen szenvedett gazdaságilag letört állapotában s nem esoda, ha szellemi nivója hamarosan a fagypontra alá esett. Az elmúlt évszázadokban megszokta, hogy hivatalokban, vagy az államisággal másként összefüggő pozíciókban éljen azokban a nemzeti városokban, ahol csak ő képviselte a magyarságot, a köznek dolgozott valamilyen formában és az is táplálta. Most hirtelen a szabad pályákon kellett elhelyezkednie. — Hiányzott a tapasztalat, a kedv, a szellemi és a festi beállítottság. Mindezt előbb kellett fejleszteni, s az ifjúság ebben az irányban dolgozik, de addig, amíg nem készült el a tréninggel, sivár helyzetben silylödött. A eseh bevándorló simán legyőzte, nemcsak azért, mert az államhatalom a háta mögött állt, hanem azért is, mert japánabb volt: igénytelenebb, szorgalmasabb, céltudatosabb, józanabb, előítéletektől mentesebb és felkészültebb a gazdasági harcra. Az új magyar ifjúság belátta, hogy a magyar középosztály úgy ahogy van, nem konkurenciaképes.

A cél: konkurenciaképessé tenni.

A középosztály letörésének több következménye van. Elproletárosodott s nagy része a nyomor elkeseredésében szívvel lélekkel felesküdt a szélső baloldalra s mit sem törődött többé a különleges nemzeti problémákkal. Az elkeseredés a másik részt az ellenkező végletbe taszította, ahol csak nemzeti bánat létezik, gyönyörű szomorkodás, sirva-vigadás, struce-politika és nincs reá-

lis kibontakozási kísérlet. A középen indifferens réteg maradt, mely boldog, hogy él és hallani sem akar a magyarság kihangsúlyozásának bizniszt zavaró pózáról. A szélső baloldal teljesen feláldozza a nemzeti középosztály „szuperstrukturáját”. Szükségtelennek tartja. Megállapítja, hogy néhány disz példányt eltekintve, nem létezik többé, mert a sárig leszegényedett és így tanult, de nincstelen emberek helye a kenyérért küzdő proletárság oldalán van, a proletársors valamennyi konkurenciájával.

Igaz. Marxista szempontból igaz. Mégis van valami, ami a mi különleges helyzetünkben bizonyos középosztályszerű rétegződést szükségessé tesz. Olyan középosztály kell, amelyet nem a vagyon, hanem a függetlenség, a szellemi nivó és a vezető készség különböztet meg a nép masszájától. Olyan, amely szellemi téren avant-garde tud maradni és a védelmet intézni, mert a tömeg független vezetők nélkül mind gazdaságilag, mind nemzetileg halálraítelt. Alig van intézményünk és törekvésünk, amely a középosztály kikristályosodását előmozdítaná. Kétszázézer ember az örvény szelén áll: elproletárosodik, asszimilálódik. Holott belőle kellene kifejleszteni azt a szövetet, amely leszakított centrális jellegű kisebbségünkben elvégezhetné a nemes szervek funkcióját. A periféria-kisebbségekben meg vannak a vezérlő nemes szervek, meg vannak a specek, akik még a szovjettársadalom felépítésében is nélkülözhetetlenek, nálunk, a centrális jellegű kisebbségnél az intelligencia nemes szervei az államfordulat után nagy részt megszűntek létezni, kivándoroltak vagy leproletárosodtak, elfajultak, elvadultak. Akármilyen időszertlenül feladatnak látszik tehát: nekünk középosztályt, intelligenciát, vezető réteget, avant-garde-ot, speceket, független irányító közegeket kell kifejlesztenünk, mert nincs s ami van, elhasznált, vagy régimódi. Másutt, a fejlődés más fokán, a tulhatalmasodott és elintellektualizálódott középső réteg leépítéséről tanácskoznak, ami bennünket meg ne tévesszen. A helyzet nálunk más, mert a fejlődés itt sokkal hátrább van s a leszakadások vagy a gazdasági letöréskor elvesztettük értékes organumainkat. Középosztály nélkül pedig nemzeti káderek nem tarthatók s az önálló funkcióra képtelen népmasszát ki kell szolgáltatni annak, aki a legtöbbet adja érte. A feladat kettős: egyrészt megmenteni a letört középosztályt, hogy ne asszimilálódjék, más részt életképessé tenni, mert a mi középosztályunk óriási számánál és sejtagnélküli protoplazma-helyzeténél fogva alig más, mint massa, mint tömeg, iskolázottsággal, de kevés önállósággal s az évtizedes zürzavarban nagyon leesett nivóval.

Másról most nem akarok beszélni, csak az intelligencia nivóemelésének szükségességéről. Egyelőre ez a banális tétel elég. A kisebbségnek valódi intelligenciára van szüksége, mert nem kockáztathatja, hogy a multban elég rangos szlovenszkói magyarság lecsusszon a parasztnépek nivójára. Oda, ahol a háboru előtt sok kisebbség élt, erre a csaknem állati sorra, ahol a nép valóban nem más, mint falusi tömeg, míg a városokban idegen nyelvűek osztozkodtak a vezető szerepekben. Értsük meg jól, nem szégyen az, ha a nép parasztnép. De az asszimiláció első, lassu lépése, mert a vezérektől megfosztott tömeg nemzeti szempontból védtelen s lassan-lassan eltűnik. Vagy azt akarjuk talán, hogy a magyarság parasztnéppé váljon s a kaputos osztályt másnyelvűek jelentsék? (Ma az a helyzet, hogy Szlovenszkón a magyar paraszt egyelőre megmaradhat magyárgyar parasztnak, de az elszigetelt középosztály kénytelen beolvadni, legjobb esetben indifferensé válni, vagy helyzeténél fogva még elkeserítőbb szegénysorsra jutni, mint a világ mindenkorai proletársra van.)

Nem akarhatjuk. Vezetőkre szükség van. Olyanokra, akik egyrészt gazdasági függetlenségükkel, másrészt szellemi rangjukkal avant-garde-ot jelenthetnek. Most ne beszéljünk a gazdasági függetlenség problémájáról. Csúpan azt lássuk be, hogy nagyon nagy sulyt kell helyezni a kisebbség kulturális avant-garde-jának kifejlesztésére, a

szellemi nivó emelésére, ha nem akarunk le-süllyedni. Annál inkább, mert a gazdasági függetlenség elérése komplikált dolog s az ott mutatkozó hiányt gyakran pótolni kell a szellemi rangi átütőképességének emelésével.

A kulturára fordított erő nem kidobott pénz. Nem pazarlás a politikai küzdelemben. A fiatalság érzi ezt s amennyiben bizonyos másságok fejlődtek ki benne, köztük van annak belátása is, hogy a magyarságnak intelligenciára szüksége van s az intelligenciának alfája és omegája, hogy európai, előítéletektől mentes, reális talajon álló, illuziókat és felesleges gátlásokat elvető legyen. Jobb, konkurenciaképesebb, mint a környező intelligenciák. A helyzethez idomuló és nem ködevő. Olyan, amely az anyatestről nemes szervek nélkül levált kisebbségnek biztosítani tudja a regionális létet s megindítja benne a mozgató életfunkciót, mint az anyaprotoplazmáról levált új egysejtű állatkában a nyomban kifejllesztett sejtmag.

Ma esünk és csuszunk. Intelligenciánk elbarbárosodik. Tudásunk csökken. Izlésünk romlik. Szellemi követelményeink elfajulnak. Életstandardunk elproletárosodik, szellemi standardunk leromlik. Ma-holnap alig marad európai intelligenciánk, csak valami álintelligencia-féle, ami úgy aránylik a valódihoz, mint a gyerek játékgöygyje a modern gyors-tűzélő tarackokhoz. Pedig jó ágyukra szükség van. Játékgöygyekkel lehetetlen várni, ellen hadakozni és a csodák kora elmúlt. A mai Jericho falai nem dőlnek meg a vidéki hadak kúrtszavára. A szlovenszkoí magyar ifjúság többek között meg tudja különböztetni már az igazi intelligenciát és a hasznos kulturát az álintelligenciától és a talmi kulturától.

Talán ez a folyóirat szintén komoly munkát végez majd ezen a téren.

Szvatkó Pál

Gaal uram, a tekintetes ur

*Gaal György uram Párisba került,
Virgoncvérű fiatal legény.
Mentiet és darázsderék járta
Hogy befizetett a jogiskolába
Párisban, a világ közepén
Gaal uram, a tekintetes ur.*

*S a büntetőjog nem vonzotta őt,
Államszámvitel sem fött fejében,
Mert hiába, György ur úgy találta,
Hogy könnyvél százszor érdekesebb a lányka
Csókját olvasni buzgón minden éjen.
És így tett Ő, a tekintetes ur.*

*Csak dalolt és sosem válogatta:
Csók és mámor mindig, mindig új.
Ha jött a hold és kigyult a sok lámpa,
Fütyörészve a bulvardot járta
Gaal uram, a tekintetes ur.*

*S a habos selyem észbontón suhog:
>Oh jer és nézd meg, csoda van alattam!
S az aranyhaj ezt csillogja fel:
>Ha megcsókolsz, megrészegülsz belé.
S hajló derekak, tipegő lábak,
Mind, mind ígéretet muzsikálnak,
Hogy saját vére tengerébe ful,
Gaal uram, a tekintetes ur.*

*Festett lányok piros cipőjébe
Haj, de mennyi minden belefér.
Legelő és szántó, kuria és erdő...
Minden szétfoszlik, mint a felhő,
Egy reggelen csak erre eszmél
Gaal uram, a tekintetes ur.*

*Egy borus reggel erre eszmél,
Őszi reggel, piros mámor után.
Gurul az arany... ki tudja merre fut?...
Eleskoltta immár az atyai juss.
Kínéz az ablakán, szomorun, sután,
Gaal uram, a tekintetes ur.*

*S amikor levél hull a fákról,
S a csendes eső mintha szívet érne,
Feltürt gallérral, kézben utitáská,
A Gar de l'sten a vasutat várta*

*Sóhaját rejtve, fütyörészve
Gaal uram, a tekintetes ur.*

*Hazajött. — És csendes falujában,
Jó atyafiaknál szépen éledgett.
Sorsa uszott hömpölyögve, lágyan,
Mint folyó tarajára hullott falevél.
Az idő folyt. Napidíjas, jegyző,
Szolgabíró végül, elmulván az évek:
Karhatalom és huszonöt vessző,
Kártyázás, kocsmá, korteskedések.*

*Párisról, dalról, sosem esett szó,
Csak agárról és izzadt ölelésről,
Pipát kiszívni volt az ambíció,
Választásról, idej termésszól.
De néha este, ha hullott az égről
Fényes csillag, messze elfutó,
Az ámbituson, durva cimborák közt,
Ajkaíró elapadt a szó.*

*Csak pöfékelt s a sötétbe bámult,
És valami úgy fájt neki belül.
... Páris... Páris, most látogatni járult...
... Száz emlék rajzik most a szív körül...
... ez éjszaka és az az éjjel, ottan...
A szerelmek... a rózsahajnalok...
Szemét behunyja, ismét, ismét ott van,
S zsongnak fülében idegen dalok...*

*•Én Istenem!...
Csak megegyszer a monmatri uccán
Csókolná le szemét egy párisi lány...**

*Mint nyári esten, közel a setét,
Óreg emberhez úgy száll a halál,
És lecsukja lágyan, csendben a szemét.
Gaal uramhoz is szépen eltalált.
Szent énekek temetőbe vitték.
Bus aglegény, nem volt ki sirassa,
De vállalták az örökölők tisztét
Az atyafiságnak apraja nagyja.*

*Még meg sem pihent siri nyugalmában,
A jó rokonság felturja a hazát.
Keresnek, kutatnak kincs utáni lázban,
Aranyt vélnek lenni még az ajtófában.
Hattyudunyha foszlik, széklába széthasad,
De elrejtett arany bizony ott sem akad.*

*Pipa és agár, álmoskönyv és kártya,
Ezer lim lom holmi, gyertyavég, levél,
A rokonságnak, haj, felkopik az álla:
Aglegénynek ugyan mi volna egyéb?
Zsugori gondokkal nézhet más a jövőbe,
De legényembernek nem fáj feje tőle.*

*S a ládafiából illatozva, lágyan,
Előkerül egy nagy selyem-halom.
Egy kész dívatolt a ládafiában,
Dámának nincsen ennyi, mondhatom.
Szallag, csipkealsó, hölmg szédítő,
Selyem harisnya, pici lakkcipő.*

*Mint rózsakertben ősz éj után,
Azottan hever ezer bus szírom,
A sárga csapzott, a bibor halovány
S egy nagy temető van a pázsiton:
Fakó selymek, régi legyező,
Halsont vállfüző, úgy került elő.*

*S a jó rokonság csodálkozva kérdi,
Ennyi ruhát ugyan ki viselt?
Ennyi költség, hisz csak meg kell nézni:
Párisban varrták mindet, annyi szent!
Az öreg hajdu, hűséges cseléd,
Mondja el az édes-bus mesét.*

*Gaal uramra néha nagy bubánat szakadt,
S e finom cifra párisi ruhákba
Öltöztetett talpas paraszt lányokat.*

*S bor és cigány mellett, a vihogó lányhoz
Gaal uramnak szava olyan lágyan szállott
Idegenül, franciául... fájón...*

És ilyenkor olyan fényes volt szeme.

*Majd felkurjantott, a ház belerengett,
Tükör, ablak csörömpölve csengett.
S a cimbalmon tépve minden hurt,
Páris felejteni mulatott imigyen
Gaal uram, a tekintetes ur.*

Fürtös Sándor

A gyerek szobra...

Jánoska beteg lett. A művész gyermeke. Sápát, kimerült, elfáradt arcoeskáján mélyről jövő, fájó vonaglások reszkettek. Ha néha felnyitotta hosszú szempillák nehéz árnya alá fáradt szemének nézését, újra és ijedt sietséggel esukta be a szinte átlátszó, fehér szemhéjjait...

Mindenütt, akármerre nézett, a saját fejcskéje nézett vissza!

Atyja, a művész, ezerféle kőből véste meg Jánoska finom vonalú, édes gyermekfejcskéjét. Gyermekéletének minden rezzenése, sírása, nevetése, hallgatása és nyiló szívének álmodozó rebbenései mind ott voltak kőbe írva... Az örökkévalóság elmulhatatlanságába álmodva!

Amint Jánoska nőtt, egyre szomorubb lett. Létének egyre szaporodó, megnyílt titkaira egyre félénkebben nézett... Jánoska hervadni kezdett. Valami nagy elfáradás jelentkezett az eleven, szép gyermekben. Fejcskéjén az étellel szép vonalak egyre üresebbek, kifejezéstelenebbek lettek.

A művész kétségbeesetten állott nagybeteg gyermekének ágyánál.

Mi bajod van, Jánoska?... Felelj nekem drága kis fiam! Mondja doktor ur, fordult a művész a híres orvostanárhoz, mit tegyünk? Mi hát a baja?

Az orvos komolyan felelt. Jánoska beteg, sugta a kétségbeesett apának. Nagyon beteg. De a baj nem szervi, bár a gyermek életműködése fokozatosan gyengül és már meglehetősen kicsi a test életereje. A gyerek kedélye kapott valahol, mondhatnám halálos sebet...

Az orvos elhallgatott.

A művész elfojtottan zokogott... Most jöttünk meg a kacagó tenger partjáról. Járunk az Alpok tiszta, hűs völgyeiben. Amit csak játékban eddig kigondoltak, mind Jánoskái is lett... és mi vele játszottunk!

A szép szőke asszony az ágyacska fejénél a zsebkendőjét gyűrte ajkai közé. A habfehér selyem apró, elhullott piros virágok finom csipkéi permeteződtek... az anya kétségbeesése... az ajkák szótlansra sebzett fájdalma, a gyerek betegágyánál el nem sirható könnyek kingyöngyei.

Doktor ur? — suttogta a kis beteg édesanyja. — Doktor ur!... Mentse meg Jánoskát!

Asszonyom, Jánoskát... az orvos gyors tekintetet vetett a beteg gyerekre... alszik... Most megmondhatom, Jánoskát csak akkor menthetjük meg, ha megtaláljuk a bajt okozó lelki defektust... úgy gondolom, hogy önök, akik állandóan itt vannak drága kis gyermekük ágyánál, megfigyelik a gyermek lelkének minden rezdülését... ne kérdezzenek tőle semmit, csak figyeljenek... mert lehet, hogy a gyermek nem árulja el önöknek... lehet, hogy valami olyan a baj okozója, amivel önöknek talán fájdalmat okozna. És a rendkívül érzékeny és ahogy én ismerem — korához mérten igen okos gyerek, nem akar ná ezt a fájdalmat okozni... Ez a környezet és Jánoska szobraira mutatott, a gyermekben feltétlenül nyomot hagy... A művészi hatás... tehát figyeljenek. Egy mozdulat, egy pillantás el ne kerülje figyelmüket. Mindenről pontosan elmondják aztán nekem megfigyelésüket. Az orvos még néhány utasítást adott, aztán elment.

Az anya intett a befelé igyekvő ápolónőnek, hogy maradjon kint.

Az apa és anya egymás karjaiba menekültek. Széles, fekete esőnd sulya ereszkedett homlokukra. Komoly árnyék. Az ágyon fehéren és mozdulatlanul feküdt Jánoska. Az életük bágyadó fénye.

Nézd, suttogta a művész és Jánoska szobraira mutatott, nézd, minden mosolyát megmintáztam... az ott, az volt az első mosolya. Ott feküdt akkor a bölésőben... Még alig élt és mégis mosolygott. Valami felnyílt benne. Akkor élt először! Milyen tiszta és végtelen volt ez a nyílás!... Ebben a mosolyban jött ő el az életre. Angyal, suttogtam akkor... az volt az ő reggele! Es megmintáztam, hogy mindenkinek mosolyog-

jon... Aztán egyszer felsírt. Éles, kegyetlen sikollyal. Ekkor, ekkor lett először ember... A mosoly szárnyalását megtépte az első fájás emberrétevé csodája! Nézd, ott van, az első sírás, a tiszta indulás határtalan lendülete furcsa grimaszba torzult, megtörtött... az ég földdé lett... Ember! — mondtam akkor és megmintáztam ezt a sírást, hogy mindenkinek sirjon. Aztán, emlékszel?... már tudott beszélni, sirni, kacagni... és egyszer amikor kacagott, hirtelen elhallgatott... A kis kanári, akivel játszott, akinek az énekét hallgatta, leesett a kalitka lengő kis trapézéről... és ő csak ült a kalitka előtt és hallgatott... Hallgatta, hogy miért szállt el a madárkából az ének?... Hallgatott, hallgatott... Hallgatta az elszállt éneket! És én megmintáztam a hallgatását, az elszállt éneket! És nézd, ott, ott van valami azon a hétéves fejen... Sok-sok sírás és kacaj ezer színe felett valami kimondhatatlan... valami amit így mondunk: álom!... Ez akkor volt, mikor a hervadás első jelei mutatkoztak rajta. Látod, az a különös vonás a homlok felett. Valami a látás fölé borul... és a látás végtelenné lesz... és amikor a márványtomb csillogó, csillagok messzi fényéből élő fehér kővéből előtűnt az ő fejcskéjén előtűnt ez a vonás, a semmiből a legvalóbb minden: az álom, akkor mondtam neki először — nézd Jánoska, ez vagy te... Tudod, ekkor lett ő önmagáé!

A művész hirtelen megremegett...
Nézd, nézd Jánoskát! A gyermekekre mutatott:

A kialvó fáklya!

Géza! — sikoltott fel az anya és kivonta magát az ölelésből.

Megmintázom, suttogta. A kialvó fáklyafény...

Az apa szemében csodálatos, titkos lyát... A gyermek utolsó szépségét!

Az anya azonban már a gyermek fölé hajolt és megcsókolta.

Jánoska megmozdult... ajkai körül boldog mosoly bujkált. Félig még álomban szólt:

Anyukám, ugy-e te csókoltál meg? Ó, anyukám, olyan szépet álmodtam... hogy apa mind eltörte azokat a csunya szobrokat... amelyekről azt mondja, hogy azok: a Jánoska!...

Vető György

Miért haragszol Isten?

Mért nézed az én rossz szívem,
mért küldöd szürkén felém a gondot?
(Tegnap egy ős balgaság
valamit suttogva a fülembé mondott).

Halk szavát nem is értettem,
hogy mi lesz holnap, nem is bántam,
nema, márvány, szoborszemekkel
hidegen néztem, halálra váltam.

Mit akarsz Isten?! Ne nézd a bűnöm!
ne nézd, hogy százszor is kacagtam,
hogy átok-inákat zengedeztem,
hogy egyre zúgott az örvény alattam.

Ne nézd, hogy nem tudok énekelni!
vad tivornyától rekedt a hangom
s csügg barnán, hallgatva,
százszor is megunt béna lantom.

Ne nézd, hogy elfeledtem himni!
hogy a hajnalban is estet láttam,
rőzsák között térről énekeltem
s tavasszal nem gyúlt föl a vágyam.

Pénzt, bünt, vagyont imádtam
s most?... a csókokból egy se nincsen.
(Elrabolta mindenem a Sátán).
Mért nézel még rám haragosan Isten?

Kolozsy Tibor

Lázadozó árnyékok

Néha az esős, kísértetes éjben
meg nem született árnyakat láttunk:
az eljövendő századok hírnökei
lelopódtak a földre körülnézni.
(S a csendes kém-csapat minden öröme ráunt).

Haragos testüket rejti az idők méhe,
még nem dül belőlük a borszag,
barna hajuk még nem volt csapzott,
szájuk dühtől egyszer se habzott
s mégis!... akik jönnek, azok is rosszak.

Rosznak voltak, vagy rosszak lesznek,
gerincük is béna lesz s hajlott,
nem altatják őket csendes álmok,
árnyék-testük irigy lesz s alnok
s mindegyikük új rosszat alkot.

S a jövő század árnyékharcosai
nem örülhetnek dús szüretnek,
(meg-megbicsaklik vézna lábuk,
már mások ellopták a boldogságuk)
s hogy ne kelljen sirniok, meg-se születnek.

Kolozsy Tibor

Napsugár a kávéházban

Fekete betűkön napsugár
Tavaszosan, tréfásan szalad
Átút a kávéházablakon
Mint egy fentről leejtett szallag.

Megbotlik egy-egy pohár vízben
s szírvány színben hullik szerte
Titkos mosolyszőnyeget vonva
Sok-sok szürke, szomorú percre.

Mint régi ismerőst ölelget
Minden kis tükröt, asztalt, széket
Bennem is muzsikába fognak
Betemetett, színes emlékek.

Napfényben a bánat is nevet
Mosolyossá lesznek a könnyek
S láthatatlan zenekar húzza
Nótáját tavasznak, örömmek.

Élednek a kikeletálmok
Duzzadnak nagy, lefáradót erők
S itt-ott tán emberek az uccán
Le is borulnak az úr előtt.

De jaj! már újra felhők jöttek
Eltűnt a fény, napsugár, tavasz
Szürkén mered rám a kávéház
S tompán hullnak a pincérszavak.

Adorján András

Reggeli fényben

Most hullik le rólam a hajnal
Titkosatos, derengő fátyla
s reggeli csodás napsugárba
fut be a szekerem.

Ami eddig csak lelkemben élt
Koszorúsak most a mosolyok
s én fődellen fível kopogok
az élet ajtaján.

Dübörög, zajong a szekereim
Viszik az álmok, furcsa lovak
S két, nagy megébredt ablakomat
örömkönnyekek szántják.

Hiába loholnak utánam
Lemaradt, idegen szekerek
Nem érnek soha be engemet
akárhogy akarunk

Most, amíg pirkad, nincs pihenés
Hisz egyszer majd ugyis megállok
Ha már nem visznek furcsa álmok
reggeli napfényben.

Adorján András

Irodalmi hírek

A Pásztortűz legújabb számában Nikodémusz Károly, Nagy Rózsa és Kristály István novelláját, Dömötör Ilona, Dsida Jenő és Varsó Dezső verseit találjuk. Reményik Sándor magyarországi impresszióit közli. Baktay Ervin Gandhinál tett látogatásáról számol be. Csűrű Bálint, Szrvas Gáborról, nyelvünk örüllőjáról emlékezik, Hory Etelka Kalotaszeg nagyszonyáról mond kedves intimításokat. A Figyelő rovatban Kovács László, Tulogdy János, Dsida Jenő és Debreceni László írtak cikkeket. A Pásztortűz szerkesztősége és kiadóhivatala: Cluj—Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5.

MIT ÜZEN A SZERKESZTŐ?

Laloz. (Sorok. — Visszatekintés. — Mikinek, st.). Örömmel látjuk izmosodó tehetségét. Skálája széles, de dus akkordjai kissé egyszintűek, majdnem állandó szomorúság, lefojtott faji fájdalom csendül ki belőlük. Mégis ez az állandóság, ez a csendes keserű belenyugvás a legértékesebb eleme lírájának, amelybe egyébként más szín is vegyül, a fiatalság duzzadó, szélsőségeket vágó színei. Hiszük, hogy hamarosan tisztulni fog a sok kavargó szó és egyszerűbb, közvetlenebb lesz élménykivetítése. Egy.

A felesleges Pen klub. Disputázó írásával nem érthetünk egyet, mert igenis szükséges az írók nemzetközi egyesülése. Ha a sportnak, a tudományozakoknak, a táncnak, a szakácsművészetnek, a modern zenének, a méhészetnek, a szabóiparnak és a könyvkiadásnak vannak nemzetközi farmjai és szövetségei, miért ne lehessen az irodalomnak is nemzetközi parlamentje. Az, hogy az elgondolástól a megvalósulásig hosszú az út, még nem jelenti azt, hogy az intézmény felesleges.

Eladó harang. A párhuzamba állítás, a vers felépítése szép és hangulatos. A kötött vers azonban erősen feszélyezi Önt, rímei ugyan frissek, de ritmusról alig beszélhetünk, a gondolat tisztasága és egyszerűsége csorba lesz a nagy rimkeresésben. Lehet, hogy a verselési technika elsajátítása után eltűnnek ezek a belső csorbák és ez lenne az Ön esetében a helyes megoldás is. Mert élményei nem feszítik szét a kötött formát, mondanivalóinak a rimes vers felel meg, következésképp inkább ajánljuk a rimes verselési technika elsajátítását, mint a szabad verset.

A hatalmas ur. Hatalmas árnyai szinte a Golem íromba alakjára emlékeztetnek. Története régebbi misztikusok stílusát és elképzelését juttatják eszünkbe, csupán az Ön misztikumából hiányzik az a belső, sejtelmes, lenyűgöző erő, ami még a pompával kacérkodó Hans Heinz Ewersnél is fellelhető.

Tavaszi vers. Valami szaggatottság és szét-hasadás észlelhető versében s mondanivalója talán ezért nem bontakozik ki a maga teljességében. A túlzott tömörségre való törekvés akadályozza a nyugodt vonalvezetést, az elgondolás szépségének és igazságának ragyogását.

A diplomata kanárija. Amint láthatta eddig még nem közöltünk jeltelen írásokat, különösen névtelen fordításokat! Mi nagyon fontosnak tartjuk, hogy az olvasó tudja kinek alkotását olvassa, mert csak a felületes és tudatlan ember nem becsüli a művészt, a teremtőt. A novella egyébként könnyű kis tárca, melynek nem lehet helye egy kisebbségi lap irodalmi mellékletén. Mi nem szórakoztatni akarunk, hanem elsősorban értékeket akarunk bemutatni, saját íróink és a jugoszláv irodalom értékeit.

—r. Kemény, hideg, erős és kissé szentelen léleknek élményeit kapjuk a három versben. Megvalljuk, hogy érzésvilágának sivársága nem rokonszenves, duzzadó acélos akarata azonban megdöbbentő. Formai készsége elég jó, noha formában is kemény és rideg. Egy versét elfogadtuk.

Tavasz Bácsországban. Az idő. Kurta kis rim-játék mélységek, mondanivalók nélkül. Általában ez a küldemény sápadtabb az elsőnél, amelyben valami friss bácskai ízt érezünk. Most általában, banális témákhoz nyult és verstehnikájja sem olyan fűrge és friss.

Több kéziratról a jövő számban.

Üzenet Párisból

Porlepte földön fáradt testek jártak
És fáradt vágyról regéltek nekem
És fáradt könnyet, csaltak a szemembe.
Sajnálom őket. Én nem könnyezem.

Versailles kertjében tarka nép hullámszik,
A sok csodától mind szívből nevet,
Ki tudna itt már halk vágyról mesélni
És visszasírni holt szerelmeket?!

A Saint Michelen ifjúság hullámszik,
A tarka nyelvük varázsos zene.
Porlepte földön, nagy Alföld határán
Ez igaztalan, holt tündérmese.

Porlepte földön bűn ha lányra nézek
És gyermekese mind a szerelem.
Cluny apátság komor fala mellett
Ifjonti hévvel jól megőlelem.

A Latin-negyed örök kacajában
Mely vad árként a Szajnáknak rohan,
A Latin-negyed örök kacajában
Ujjongó hang vagyok most én magam.

Az emlékezés ezüst csengetyűje
Megbillen olykor a szívem felett,
Babusgat ez a csodás mámorváros
És önkönnyemen gúnyjal nevetek.

Borsodi Ferenc

Karácsony Benő: Potjurska

Ha egy könyv az Erdélyi Szépművészeti Céh kiadásában jelenik meg, az nyilvánvalóan megmérettetett és jónak találtatott. Ezért ha ismertetésem egy nálunk ismeretlen nevet emel ki, az azt jelenti, hogy érdemes ezzel az ismeretlennel megismerkednünk.

Mielőtt azonban érdemben foglalkoznék a két-kötetes gazdag tartalmú regénnyel egy észrevételemet tegyem itt szóvá; azt ugyanis, hogy milyen gyakori témája írónak, a tehetséges, de boldogulni nem tudó vagy legalább is a sikerig sok testi és lelki szenvedésen átesett író. Ha történetesen festőt, vagy más művészt is tesz meg hőségnek a szerző, érzéseiben íróra gondol azaz — önmagát adja. Hogy kilencvenkilenc esetben a regény végén mégis ráragyog a hősré a siker, az freudi meghatározással olyan dajkaálom féle, vágyteljesülés, egy meglehetősen infantilis kiélési forma: ha már a valóságban nincs úgy, legalább elképzelésben legyen kedvünkre és akarataink szerint, ha már az élet megtagadja, legalább szavakban kiéljük. A szerző beleérzi magát vagy talán éppen a szóbanforgó regényétől reméli, hogy álma beleválósul ebbe a hön öhajtott dicsőségés állapotba.

Mostanában szinte egymásután három ilyen tartalmú könyvet olvastam, de jól emlékszem többre is. Szitnyai Zoltán (Élni akarok) a kötet végén a siker csucsán meghalítja hőseit, aminek nagyon érdekes lelki indítókoka lehet, de ez most nem tartozik ide. A másik egy szintén Szépművészeti Kiadás a Csehi család, amely nálunk szintén ismeretlen, de tehetséges író Székely Jenő műve.

Az ilyen témájú könyvek elsősorban íróféleknek esemébe olvasmány és például Benedek Elek Édes anyaföldem-jében a legszebb rész az őszintén megírt nehéz és vajudó indulása. Jellegzetes az ilyen írásművekben az a keserves igazság, hogy becsületeseznek, nyíltanak, jónak és tehetségesnek lenni és ennek megmaradni tudni nagyon küzdelmes dolog és a legtöbb esetben a szegénység a veltárjárója. És mire rátermettsége végre diadalmaszkodhat a rut fekélyeket mutató társadalomban vagy felett, addigra oda már a lelkeség, a hit, az alkotó energia megszűnt vágy, lenni, hanem munkakényszerre aljasult.

Potjurskának egy elcsapott fogalmazó Csermely János nevezi Baltazár Györgyöt a regény hőseit, aki egy vidéki laposka szerkesztője és ezen

az alapon szokimond minden kellemetlent a közgazgatásról és egyebekről.

Csermely figurája — „aki a maga életét oly szépen fogalmazta meg és mire a nyomdából kikerült, csupa értelemzavaró sajtóhiba lett” — remekmű.

A regény főhőse Baltazár egy értékes tehetséges ember figurája amilyenl sokkal találkoztunk írók, művészek világában. De a fogalmazó, kitörülhetetlen emléke marad az olvasónak. Nem tudom merjem-e, nagyon merész állítás, de olyan nekem ez a figura a maga lehetetlen bizarr összevisszaságában, mint egy költői vagy zürzavaros tekervénye: benne van minden szép és minden jó és minden rut és minden szelleme mellett a sikoltó hülyeség. Allat is, ember is, ösztön is, érzés is, tartalmaz mindent, ami földi és ami égi egyaránt.

Ugy gondolom, a bővérű tehetség ilyen figurákban vezeti le agyának sok salakját, amelyekről nem tudja, nem is akarja lefejtetni a gyémántkristályt. Baltazár a tiszta ész embere nem tehet és nem mondhat meg sok mindent amit a szerző ki akart élni magából és ehhez remekelte az elcsapott fogalmazó figuráját, aki az orosz regényekkel tulterhelt fejével barátját eszményképet Baltazárt Kiriljovics Pjotr-nek hívta.

Hiszem, hogy a szerző értékét sokkal plasztikusabbá teszem, ha egyetlen részét kiszakítom a mondanivalói közül, amelyeket ugysem kivonathatnék kármentesen oly módon, hogy a regény tartalmát nagyjából megismertessem. A sikkasztás vádját érezném magamon, bármily hosszúra nyújtanám. Ezért álljon itt egyetlen levélterjedék csupán, amelyet Baltazár György író ír Piu-piu-nak a megnem született kis francia gyereknek, akit az állam háromszáz frank jutalommal akar előcsalogatni az anyaméhéből.

Csak kivonatot akartam leadni ebből a levélből, de ahogy újra átolvastam, úgy érzem teljes egészében kell bemutatnom, tekintet nélkül a terjedelmére.

„Kis piu-piu, gyanus dolgokról értesülök. Azt olvasom az újságban kis piu-piu, hogy lépések történtek az érdekedben, hogy a francia hozád, a hazák leghazábbika 300 frank ösztöndíjjal kecsesgati mamádát arra az esetre, ha világra hoz téged, Nemzetgyarapítási tranzakcióról lévén szó, nem kétkedem abban, hogy te habozás nélkül, az említett előnyös ajánlat nélkül is legsürgősebb feladatodnak tekinted, hogy azonnal, mielőtt az idő megengedi megszűléssel. Mert bő öröme és szép értelme van annak: Franciaországban és Franciaországraért megszületni, jnyenc passio az, egy üde és gloáros reggelen a világra jönni és édes bömböléssel beleköszönteni abba az auvergnei vagy provençei tavaszba, amelynél szebbet halandó orr még nem szagolt.

Ott vagytok mindjárt a forrásnál, ahol a kultúra bő hájtala bugyog, csak le kell hajolnotok és alumínium zsebpoharakot megitel a kultúra habzó folyadékával, amiből szellemet, eleganciát, szenvedélyt, lírát és technikai vívmányt hörpintetek magatokba. Oh én tudom milyen jó ott nálatok kis piu-piu, csak úgy átkarikáztok naponkint a Diadal Ivé alatt amíg mi itt csak a Pathe Fréres filmjein keresszül, nyaljuk a párizsi élet mézét. Hány-szor irigyeltem tőletek azt a nagy előnyt, amit a „francia” „szócseka kondenzál magába, hány-szor elcsesélttem volna azt a nagy debella kenyérgasztó fategköt, amelyben mint csecsemő visitottam, a te bölcsőddel, kis piu-piu, talán nem is a bölcsőd eleganciája okán, mint inkább azért, hogy első gügyögésemet azon az abszolút lilomos nyelven eszközöljem, amelyen egykor Descartes, Goncourt, Rodin és Blériot gügyögött. És mégis kis piu-piu e pillanatban súlyos aggályok vannak bennem keletkezésben irigyelt sorsod kapcsán. Az, hogy a népgyarapítási főgondnok 300 franknyi ösztöndíjjal készült ledeponálni mamád részére, ha a világra jössz, rendben van, de van a sunyi újsághírben egy jelentéktelen mondatocska, mely arról szól, kis piu-piu, hogy a kormányt erre a nagylelkű lépésre az a megfontolás vezérelte, hogy a nemzetben beállott nagymértű emberhiány problematikussá teszi az állam és nemzet jövő biztonságát. Meg kell születned kis piu-piu, mert a távolmaradásod hazafiatlan cselekedet. Sok kis piu-piu fogyott el az elmúlt években üresek a raktárak, a többtermelés csak jámbor óhaj a produkció pang. Nagy volt a kivétel, de mégis kis piu-piu nem megy a fejembe, hogyan lehetett a dus készletet annyira elfogyasztani, hogyan engedte

meg a népgyarapítási főgondnok ur, hogy idejusson a dolog?

Ne teketóriázzunk kis piu-piu nekem az a gyanum, hogy nem mennek rendjén a dolgok. Az a gyanum szegény piu-piu, hogy a hadügyminiszter ur szép katonás fejében született meg az a gondolat, hogy neked minél gyorsabban és minél nagyobb példányszámban kell megszületned. Mert a sors harag ropja még fejünk felett ezt az ostoba táncot, van még e derült égből fejünkre csapni készülő villám. Még meg sem született kis barátom és már készül számodra a kedves kelengye varrják már a kecses bakancsot, öntik neked a Creurot játékgárban a bájos kis gyorstűzelőket és nekem itt tul az operencián és még azon is tul belefájdul a szívembe annak a 300 franknak a csengése, amellyel téged a világra fognak csalni.”

Most kihagyok a levélből egy oldalnyit, mert félek, hogyha én nem teszem, a tördelő követi el helyszüke miatt. Folytatom a következőkben:

„Féltelek kis piu-piu ezért adom most át a szót a lázas félrebeszélésnek” (a regényben ezt a fogalmazó képviseli) mert ő jobban tudja mint én, ő többször eltalálta az igazat mint én, aki emberi ígéretek és ünnepélyes miniszteri proklamációk nyomán rendeztem be erkölcsi felfogásomat és hitemet.

Féltelek kis piu-piu arra az esetre, ha megszületnél, mert te leszel az, aki előre veti árnyékát, te leszel az, akiről azt fogják mondani, hogy üres kombináció és légből kapott koholmány. Te vagy az, aki fenyegető statisztikai tétel leszel, te vagy az, akire a külügyminiszteri démars gondol amikor erőlyesen az asztalra üt. Te vagy a megszálló fővezér magyarázata a magas és alacsony valuta indoka, te vagy az, aki megtöltöd a kultúra rezervoárját: a gyalog és tüzér laktanyákat. Te vagy az, aki a kultúrából csak a gránát biztos fedezékét és a rögtönző gázokat fogod ismerni miközben a szappant végleg elfelejted. Te leszel az, akinek a szuronyain a diplomácia győzelmes agyrésze és a vezérkar babéros fixa ideája fog pihenni, te vagy e kedves kis piu-piu, akiről meghatározható szanzónokat fognak énekelni, aki mámorosan ki fogsz még egyszer vonulni az Argonokba, hogy itt megvedd az európai tazmaniai civilizáció eddigi vívmányait egy légből kapott támadás ellen, te vagy akit — miközben Páris boulevardjain a bőség, szellem, szépség és hazafiasság kacérul fogja illegetni a derekát, mint egy hisztériás fajkakas — átfognak csoportosítani, akit kivonnak és beledobnak, te vagy akit felfognak göngyölyíteni, aki lendülsz, aki eltűnsz, te vagy az, akinek hamuszürke szája folyton miertre fog tépődni, aki élni szeretnél, élni akárhogy és aki meg fogsz halni.

Te vagy az, akiért a polgármester gyásztyolos cilinderben és kájerrokban megható beszédet fog tartani, hogy szem nem marad szárazon, te vagy az, aki tulhosszu vagy tulróvid falábon fogsz a Rue de la Paix-n végigcsikorogni, te vagy az, aki veszélyeztetett kulturád nógatására leöled az ellenség nevé emberfiát, mint egy karácsonyi sertést, aki aztán mint a husipari és rokonszámak felvonuló szakszervezete eldefilírozol a tribünökön tapsoló plörözös dekoltált haza és laccipőjétől, meg a te győzelmedtől sugárzó Franciaország alatt. Te vagy az, akinek a tiszteletére harangok fognak zugni, ünnepélyeket fognak rendezni és akinek a haza hálával és rokkantsági pótdíjjal fog tartozni. Te vagy a hazaszeretet gyümölcse és az emberi szeretet elvetéltje. Te vagy a szegény kis Piu-piu, akit 300 judásfrankkal kicsálnak anyád reszkető méhéből, nehogy problematikus legyen a nemzet jövő biztonsága. Megérted, ugye piu-piu?

És én, aki az emberi erkölcsök büntetőtörvénykönyvébe ütköző csalárd bukása után nem tudok hinni hitben, szeretetben, nem tudok már hinni a 300 frank nemes szándékában sem. És bevallom neked kis piu-piu félek is tőled egy keveset. Oh mert a fülemben nyöszörög még Európa csontos emberzsíros földje alól tiz millió elkopott piu-piu, francia, német, orosz, magyar, török, román, belga, lengyel, cseh, bolgár, görög, szerb, angol, hindu kis katona és a szívembe fájdul a gyanu, hogy nem cipőt talpalni, földet szántani, cégtáblát pingálni, nem verset írni és aszonyt szeretni hivnald e világra”. Csak még pár szót a befejezésből:

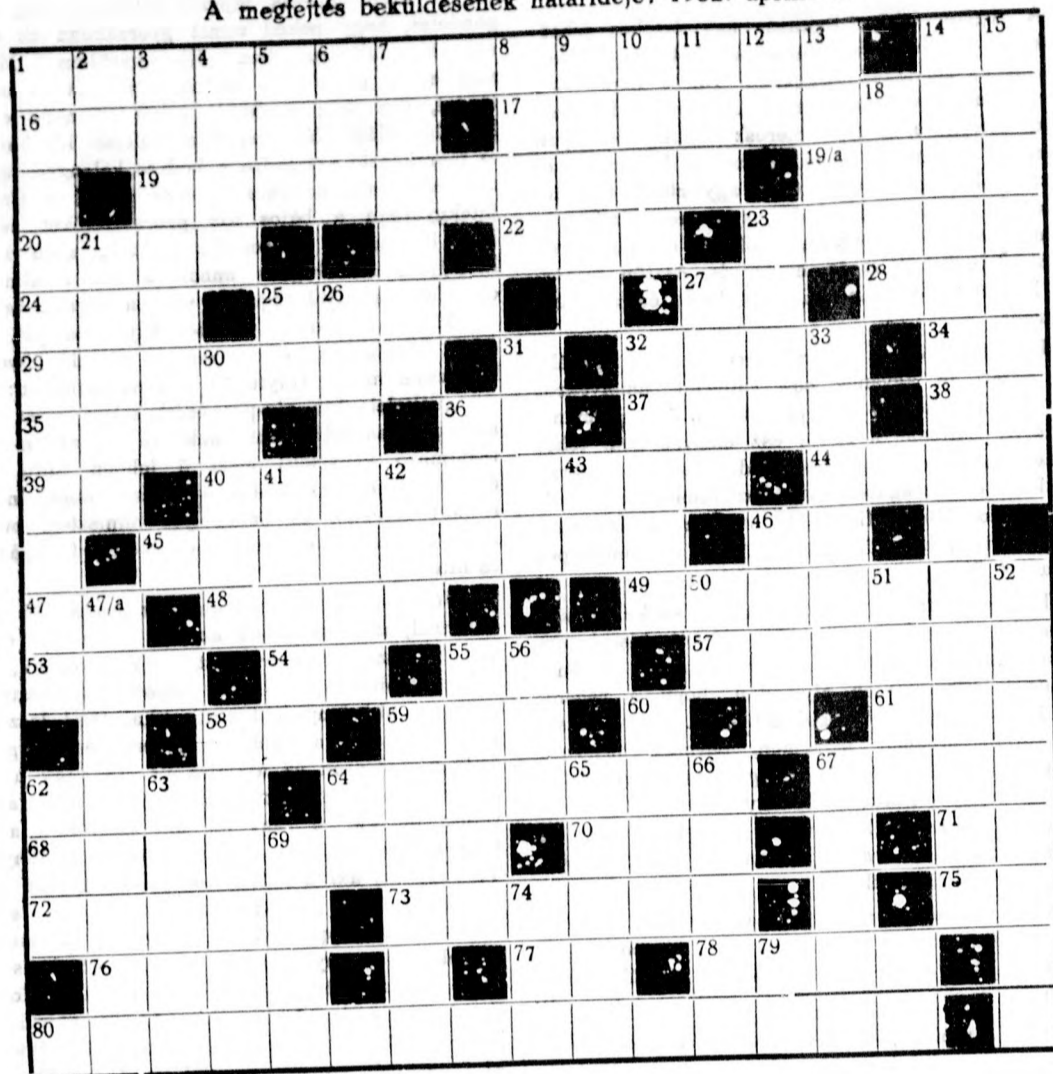
„Sötét van még kis piu-piu, nem kelt még fel a nap, maradj még ne hallgass e hívó szóra”. „Kérd meg a mamád egyelőre ne pályázza meg a 300 frankot”.

Gergely Boriska

KERESZTREJTVENY

Készít: Vig Böszai (Novlektád)

A megfejtés beküldésének határideje: 1932. április 29.

Amegfejtő neve és címe:

GARDONYI GEZA:

A láthatatlan ember

REGÉNY

(29)

— Felséges asszonyom, mondtam, az a nagy kendő, az volt ám az igazi szép ruha. Mert azt százféleképpen lehetett viselni. A karesu női terméthez könnyű redőzetben simult és látni engedte a női test formáit. Az ing nyáron csak éppen hogy rá volt akasztva a vállra: a karok szabadok voltak és csak karperec volt az ékességük. A lábakon finom kis szandálók, ünnepeken a szandálót rózsaszínű szalagokkal kötötték meg.

— És télen is meztelen a karjuk, meg a lábuk?

— Télen nem. Télen csak a kezük, meg az arcuk van ki a ruhából. Akkor nem is szépek. Hanem nyáron abban a leplel ruhában a rut nők is szépek, ha a természetükben hiba nincsen.

A királyné szólt az ajtónálló nőnek:

— Ugyan hozz be egy fehér ágýterítőt. Hadd lássam én azt a görög viseletet.

Behoztak egy könnyű gyapjulepedőt. Nélt mutatnom, hogyan viselték nyáron, hokem azt magamra kellett vennem. Meg kelgyan szélben, esőben, jőidőben, színházban, asztalnál? Hogyan esomózták össze a kendővégeket nyáron a vállon, télen a nyakgödör alatt és derékon.

Közben fel és alá kellett járnom előttük s ők meg nevettek. Még tapsoltak is. No nem nekem: képzeletükbeli görög nőnek.

Azután le kellett rajzolnom a hajviseletet. S hogy az nem igen sikerült, Emőke haján kellett megmutatnom, hogyan tornyozzák fel a görög nők a hajukat, egyetlen hullámot hagyva a homlok körül.

A kezem remegett, mikor Emőke selymes haját megfogtam. Alig bírtam összerendezni.

Akkor Emőke bement a másik szobába, hogy az ott függő nagy acéltükörben megnézzze magát.

De sokáig időzött ott. A királyné be is szólt neki:

— Emőke, rozsdát fog a tükör!

Akkor aztán kijött s mi elámulva néztünk reá. Nem volt rajta más, csak egy térdigérő ing és egy fehér szoknya. A vállán meg egy tejfölszínű gyapju ágýterítő, amelynek redői körüljátszották karesu derekát.

En megszoktam Konstantinápolyban, a meztelen karok és lábak látását, de Emőkét látva szédültem. Pedig a karja és lába még nem volt telt és gömbölyű. Valami virágit viz! Gyenge. Azt lehetett volna vélni, hogy viz jár az ereiben, mint a fehér nárcisznak s hogy ki szokott állani an apfénybe, hogy nőjjön, mint a nárciszok.

Fel és alá járt a szobában s megállott előttem:

— Hát ilyenek ott a leányok?

— Oh, hiszen, ha ilyenek volnának...

— Mi hiányzik még rólam?

— Két gyöngy felbevaló, kisasszonyom és egy pálmalevél legyező a kezébe, zöld legyező.

Emőke a királynéhoz fordult:

— Szép vagyok, nagyasszonyom?

— Szép vagy gyermekem, mosolygott a királyné. Legyen olyan szép az életed is, mint magad vagy.

Emőke kezét csókolt a nagyasszonynak, aztán visszatért a belsőháza: a maga ruhába öltözött. Leült és az én egyik rajzomnak a kivarrásába fogott.

— Dalolj Emőke, mondtam a királyné, ma jó napom van, hadd legyen teljes.

Emőke az ölébe eresztette a varrást és édes halk, meleg hangon dalolt:

Kizöldült a mező. Megindult az erdő.

Elmosta az utat a tavaszi eső.

Elmosta a nyomát az én kedvesemnek:

Ifju legények közt a legkedvesebbnek.

Vízszintes sorok:

1. Tizenegyszeres miniszterelnök volt Franciaországban. 14. Kötőszó. 16. Görögország legdélibb része. 17. Népszertő opera. 19. Magyar származású énekesnő, külföldön él. 19a. K. I. T. K. 20. Rádió is bement. 22. Megfordítva ugyanaz mint 56 függ. 23. A szakácsnő teszi. 24. Női becenév. 25. Egyiptomi szent bika. 27. Sav része. 28. Női becenév. 29. Művészi (n=i). 32. Halovány németül. 34. Idegen szent rövidítése. 35. Németes női becenév. 36. Gentliment. 37. Lónév. 38. Vissza: az ellentéte. 39. Egyenlő 34 vizaz. 40. A szonáta utólrhetetlen művésze. 44. Németül kukorica 45. Olasz miniszterelnök. 46. Rangjelző. 47. Vissza: Köszöntés. 48. Tejszín idegen nyelven fon. 49. Kereskedelmi képviselő-fajta. 53. Főiskolai rövidítés. 54. Előd. 55. A lug és a kutya. 57. Szülő becézése. 58. H. B. 59. Széna más nyelven. 61. Vadász teszi, utolsó betűje fölös. 62. Lemez-márka. 64. Kiváló olasz hegedős (ördögtrillák). 67. Csibe államnyelven. 68. Teddide-teddoda. 70. A rouge varázsolja. 71. T. N. 72. Sör áll benne. 73. Térkép. 75. Szám. 76. Szerszám. 78. Vág. 80. Az „utolsó vacsora” híres mestere.

Függőleges sorok:

1. Középkori aranycsinálók. 2. Napisten. 3. Monda szerint az első repülő volt. 4. Pestmegye része. 5. T. N. P. 6. Misika mássalhangzó. 7. Angol tudós. 8. Nemzet. 9. Vallási szertartás. 10. Gita anagrammája. 11. A. O. A. 12. N. L. 13. Súlymérték. 14. Petőfi-vers, Moore után angolból fordította. 15. Tanítványa Pláto volt. 18. Fiúnev. 21. A pókfélék tartoznak ez állatokhoz. 23. Tengeri üdülő lent Boszniában. 25. Idegen kettős magánhangzó. 26. Közismert idegen nyelven elnök. 27. Szikta lovas nemzet. 30. Északafrikai város, nem messze az arabiai határtól. 31. Kevert iron. 32. Kása németül utolsó betű fölös. 33. Magyar író. 36. Bajor hegység. 41. Vissza: tőzsde. 42. Angol férfinév. 43. V. N. 46. Pisát öntöző folyó. 47a. Odisszeusz felesége. 50. E. A. 51. Eb faj. 52. Tehetség. 55. A jó könyvből tanulságot az olvasó. 56. Sportműző fon. 58. Északi író. 59. Olyan játék, amelye nsokat lehet nyerni. 60. Fűszer. 62. Himállat. 63. Német férfinév. 64. Pé. Es. 65. Ipa. 66. N. N. név i = e. 67. Péksütemény. 69. U. O. S. A. 74. Szerbül jég fon. 79. Z. N.

Halkan énekelt és szomorú mosolygó ajakkal, de a tekintete bus volt s maga elé mészó, mintha az énekelt történet a dalolása közben az ajkain öltene formát. Aztán félkönyökkel a himzőkeretre támaszkodva, himbálta a fejét:

Beh nehezen várom tavasz elmulását!
Tavasz elmulását, buza aratását.
Napraforgó-virág teljes kinyílását:
Legény-vitézeknek hazafordulását.
Valami szokatlanul bus dal volt az s a

szavak összetartozását kezdetben nem értettem. De a hun dalok olyanok, mint a szétomlott gyöngysor, amelyet hiányosan fűtek össze.

Emőke folytatta:

Elhervadt a mező. Hullong a falevél.
Messze idegenből a had is visszatér.
Csak egy legényt várok. Csak egy legény nem jön.

Elmaradt, ott maradt az idegen földön.

Tarna vitéz hol vagy: földben-e vagy égen?

Akár ég akár föld, gyere rózsám értem!

Vigy el engem akár égi hazába.

Akár pedig fektess siri nyoszolyádba.

Holdvilágos éjjel ki kopog, mi kopog?

— Gyere ki galambom: itt vagyok, itt vagyok!

Fehér a paripám, esendes a járása.

Mint az őszi szellő esti susogása.

Felöltözik a lány ünnepi fehérbe.

Rozmaring-koszorut illeszt a fejére.

Igy találták reggel holant az utfélen:

Piros csizmában és ünnepi fehérben.

A dal végét már elnedvesült szemmel dudolta s a feje lecsüggött. A királyné szemé is könnybe lábadt.

(Folytatjuk)

Bözsike és Szovis Juliska (Páros jelenet), Ristvá Miksa, Zsárkó Ökrész Rezső (Te kis cica mit csinálsz), Vajda Iréke (Dal), Szivák (fő), Baksa Sárika (Lelekhármang), Bakocsi Jucika (Vésd szivedbe), lektáros üveg) Bün Kamilla (A kis árva) Istók Bandi (Dal a bokré-

Szigeti Bözsike (Margitka babája), Body Bálint (Peti meg a kell jelenet).
 Most felsorolom, hogy eddig kik jelentkeztek a mesedél-
 utánra és azt is, hogy milyen szerepre. Akinek a neve itt nem
 ordó elő, annak a már esetleg beküldött jelentkezését vagy nem
 kaptam meg, vagypedig nem volt jó a jelentkezése, tehát újból

le kell írni a verset, vagy mesét, amit szavalmi fogtok
 és az irást el kell juttatni a Tündérország szerkesztőségbe,
 legkésőbb április 27-ig, vagyis szerda délutánig.

Sokan félreértették mulikori üzenetemetek azt a részét, hogy
 akik az első mesedélutánon felleptek, a mostanin ne a régi ver-
 set szavallják el, hanem lehetőleg tanuljanak be újat. Ez nem
 azt jelent, hogy nem léphetnek fel azok, akik a mulikori szere-
 peltek, mert fellephetnek most is, de hacsak tehetik új verset,

Mar eddig is sokan jelentkeztek, hogy szavalmi, énekelni,
 utánra mindenképpen eljöhöt, természetesen azok is, akik nem szere-
 pelnek, sőt vendégeket is hozhatnak.

Utánra mindenképpen eljöhöt, természetesen azok is, akik nem szere-
 postadadájába, amit majd a bejáratnál helyezünk el. A mesedél-
 éppen akiknek van felesleges zsebpénze dobja be a Tündérország
 után ezuttal is ingyenes lesz, belépődíjat nem kell fizetni, csak
 rekekről, márpedig a képről senki le ne maradjon. A mesedél-
 a mesedélután megkezdése előtt fényképfelvételeit készítsük a gyé-
 utánt is tartóknak. Pontosan 3 órakor legyen ott mindenki, mert

A mesedélután 5-én áldozcsüitorok
 délután 3 órakor rendezük
 jelenkezni legkésőbb április 27-ig lehet.

Nagy örömmel látom, hogy a második mesedélután híret
 olyan örömmel és lelkesedéssel fogadtátok, amintőre magam sem
 voltam elkészülve. A nagy érdeklődésből azt látom, hogy nagyon
 vártátok már a mesedélután, hát sietünk is vele, hogy minél
 előbb kieleghessük vágyakozásaitokat.

TÜNDÉORORSZAG 21

TÜNDÉORORSZAG 20

A takaros Juliska

Irta: Dezső bácsi

Korán fekszik, korán kél,
 Mindég friss és tiszta,
 Nótáskedvű, takaros,
 Vig, a kis Juliska.

Testvérekéi alszanak,
 De fönn van már Julcsa,
 Kis köténye zsebében,
 Ott a kamra kulcsa.

Az ajtóban Sicc urfi,
 S Puli kutya állnak,
 Kicsi gazdasszonyuknak,
 Jó reggelt kívánnak.

Kis Juliska takarit,
 Jár a keze szörnyen,
 Vele bizony a munka,
 Nem fog ki egykönnyen.

Tejet forral, kávé szür,
 Most meg asztalt terít,
 Hozza is már a pompás,
 Jó meleg reggelit.

Szeretik is Juliskát
 A kicsik és nagyok,
 Derék lány lesz belőle,
 Ebben biztos vagyok.

A tavasz ébredése

Irta: Hoppár Mária

Langyos szellő fujdogálgat,
 A tavasz közeleg,
 Szívünk hangosabban dobog,
 Ha jön a kikelet.

A nap arannyal öntözi
 Az egész világot,
 Erdő, mező ébredszik,
 Nyílnak a virágok.

rosmarthy 9), a noviszadi Union cukorkaüzlet csokoládéját
 A béka koma kitéréséért Török Mariska és Andras (Vo-
 Molnár Ilonka könyvtálmát postán elküldjük Szentára.

A noviszadi Union cukorkaüzlet csokoládéját nyerték, a szer-
 kesztőségben vegyék át. Varga Pista és Laci a szubotical Ruff
 csokoládéját ottani szerkesztőségünkben vegyék át.

A sorshuzásnál Bartha Katica és Ilonka (Deakova ul. 38.)
 es Karcsi, Schraachol Laci, Michelsz Mariska és Annuska.
 gut Pursi, Szirmai Endre, Rapics Erzsike, Mihodánovics Margit
 ninger Imre, Czifrusz Miklós, Sztriber Vaszó és Pista, Szveisz-
 Gusztika, Takácsy Árpád, Raffay István, Büchner József, De-

Gion Feri, Hever Boriska és Mathilda, Odri Rózika, Péter és
 Spirka Incke, Zsárkó Mariska, Ristvá Miksa, Putz Ilonka,
 riska és Székely Magduska, Csillag János, Tolt Margit és Vilma,
 Pálnkás Klára és Laszlo, Jakab Irénke és Janika, Zsigrai Ma-
 szak Andras, Möriz Laszlo, Kovács Lajos Soponyai István,
 Erzsébet, Barczai Mihály, Schubert Magda, Mazány Imre, Ce-

Etelka, Vassas Andras és József, Vékas Laci, Finta József és
 Kovács Lilike, Annuska és Rózika, Kuzman Rózika, Doszkocs
 vérek, Thurzay Incke, Viczko József és Ferike, Balla Gizike,
 Vajda Irénke, Pálnkás Klára, Kara Lujza és Pálka, Vámos Test-

Magdi, Spiesz Anni és Ria, Ökrész Bandika, Kurucz Lajka,
 legly Jenő, Kálmán Rózika és Józika, Weber Martha, Fischer
 Feri, Mammusics Ferike, Vecsi Franciska, Székő Mihály, Me-
 Józsi, Flósbörger Irénke, Murti Eszter és Anguszta, Lukinich

Péter, Ott Ernő, Fath Tatjana, Sas Tere, Bartha Ilonka, Bese
 Pistike, Falkenstein Gyula, Fischer Erzsike és Aranka, Lázár
 Paul Kato és Lajoska, Zoli Mihály és Katica, Gáspár Bözsike és
 Bandi, Baksa Sárika, Götöl Laszlo, Keki Irénke, Bakocsi Jucika,
 Geza és Karcsi, Egetó Imre, Balla Ilona, Tóth Bözsike, Istók

József, Keki Irén, Mokus István, Virág Jani és Jucika, Molnár
 Karcsi, Trenka Antal, Zóni Mihály, Csizmár Annuska, Madár
 Bauer Eya, Geller Katica, Szalkay Vil, Szivák Bözsike, Fehér
 Katica, Maros István, Geller Feri, Gumbinger Magda és Anci,
 Péter és Janika, Sánta Margit, Szigeti Bözsike, Jung Pál, Frank

Lehoczky Lidike, Nyíró Testvérek, Magossy Rózika, Klausz
 Incke és Béla, Müller Juliska, Varga Pista és Laci, Fischer J.,
 tos Erzsike, Frey Károly, Gai János, Pál Kátóka és Illés, Mang
 Király Bözsike és Bandika, Mazány Misi, Grzeszer Geza, Laka-

Begovics Imre, Klein Ilonka, Hromis Juliska, Jung Gabi és Zoli,
 Mancika, és Magdi, Tibai Mancika, Bosan Boriszlár, Molnár Irén,
 Etlka, Hegedus Irén, Tóth Zsuzsika, Belleszt Rudi, Grzeszer
 Nagy Laszlo és Lajos, Bollok Mihály, Thurzó Bözsike, Székely
 Mátyas, Cséki Mani, Daniel Józika, Fröschl Kálmán és Pista,
 Rózika, Vancsek Gizella, Szébenyi Boriska és Feri, Möriz

Sánta Irénke és Ilonka, Fülöp Mariska, Csipo Irénke, Kovács
 József, Keki Irén, Mokus István, Virág Jani és Jucika, Molnár
 Karcsi, Trenka Antal, Zóni Mihály, Csizmár Annuska, Madár
 Bauer Eya, Geller Katica, Szalkay Vil, Szivák Bözsike, Fehér

Katica, Maros István, Geller Feri, Gumbinger Magda és Anci,
 Péter és Janika, Sánta Margit, Szigeti Bözsike, Jung Pál, Frank
 Lehoczky Lidike, Nyíró Testvérek, Magossy Rózika, Klausz
 Incke és Béla, Müller Juliska, Varga Pista és Laci, Fischer J.,
 tos Erzsike, Frey Károly, Gai János, Pál Kátóka és Illés, Mang

Király Bözsike és Bandika, Mazány Misi, Grzeszer Geza, Laka-
 Begovics Imre, Klein Ilonka, Hromis Juliska, Jung Gabi és Zoli,
 Mancika, és Magdi, Tibai Mancika, Bosan Boriszlár, Molnár Irén,
 Etlka, Hegedus Irén, Tóth Zsuzsika, Belleszt Rudi, Grzeszer
 Nagy Laszlo és Lajos, Bollok Mihály, Thurzó Bözsike, Székely
 Mátyas, Cséki Mani, Daniel Józika, Fröschl Kálmán és Pista,
 Rózika, Vancsek Gizella, Szébenyi Boriska és Feri, Möriz

Sánta Irénke és Ilonka, Fülöp Mariska, Csipo Irénke, Kovács
 József, Keki Irén, Mokus István, Virág Jani és Jucika, Molnár
 Karcsi, Trenka Antal, Zóni Mihály, Csizmár Annuska, Madár
 Bauer Eya, Geller Katica, Szalkay Vil, Szivák Bözsike, Fehér

Katica, Maros István, Geller Feri, Gumbinger Magda és Anci,
 Péter és Janika, Sánta Margit, Szigeti Bözsike, Jung Pál, Frank
 Lehoczky Lidike, Nyíró Testvérek, Magossy Rózika, Klausz
 Incke és Béla, Müller Juliska, Varga Pista és Laci, Fischer J.,
 tos Erzsike, Frey Károly, Gai János, Pál Kátóka és Illés, Mang

Király Bözsike és Bandika, Mazány Misi, Grzeszer Geza, Laka-
 Begovics Imre, Klein Ilonka, Hromis Juliska, Jung Gabi és Zoli,
 Mancika, és Magdi, Tibai Mancika, Bosan Boriszlár, Molnár Irén,
 Etlka, Hegedus Irén, Tóth Zsuzsika, Belleszt Rudi, Grzeszer
 Nagy Laszlo és Lajos, Bollok Mihály, Thurzó Bözsike, Székely
 Mátyas, Cséki Mani, Daniel Józika, Fröschl Kálmán és Pista,
 Rózika, Vancsek Gizella, Szébenyi Boriska és Feri, Möriz

Sánta Irénke és Ilonka, Fülöp Mariska, Csipo Irénke, Kovács
 József, Keki Irén, Mokus István, Virág Jani és Jucika, Molnár
 Karcsi, Trenka Antal, Zóni Mihály, Csizmár Annuska, Madár
 Bauer Eya, Geller Katica, Szalkay Vil, Szivák Bözsike, Fehér

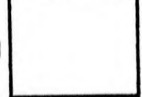
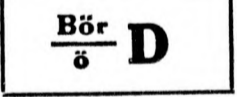
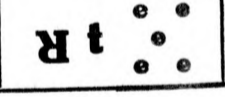
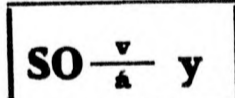
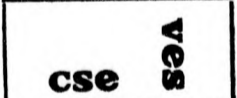
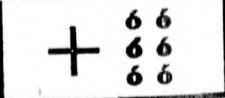
Katica, Maros István, Geller Feri, Gumbinger Magda és Anci,
 Péter és Janika, Sánta Margit, Szigeti Bözsike, Jung Pál, Frank
 Lehoczky Lidike, Nyíró Testvérek, Magossy Rózika, Klausz
 Incke és Béla, Müller Juliska, Varga Pista és Laci, Fischer J.,
 tos Erzsike, Frey Károly, Gai János, Pál Kátóka és Illés, Mang

TÜNDÉORORSZAG 24

TÜNDÉORORSZAG 25

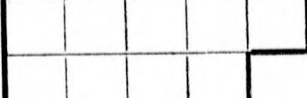
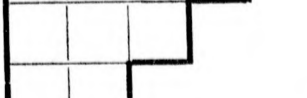
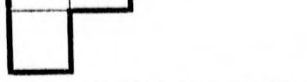

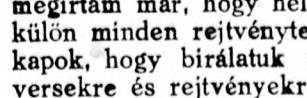
nyerték, a szerkesztőségünkben vegyék át. 'Bacsa Józsi' a szubo-
 tical Ruff cukorkaüzlet csokoládéját ottani szerkesztőségünkben
 vegye át. Talló Imre a noviszadi Dornstaedtier cuk-rászda sü-
 teményét nyerte, a szerkesztőségben vegye át.

Betűrejtvények

1. Takácsy Árpád	2. Begovics Imre	3. Fojt Pali
Ség Ség		
4. Fekete Jani	5. Ballok Mihály	6. Pálny Jelenka
		

Fogyó rejtvény

Közl: Németh Nándor

	1. Főzelék
	2. Fűszer
	3. Ital
	4. A jó megfejtő eddig már háromszor leírta
	5. Az »Abc« közepe

DEZSŐ BÁCSI PÓSTÁJA

Vigi József, Czifrusz Miklós, Raffay István. Többizben
 megirtam már, hogy helyszüke miatt nem válaszolhatok külön-
 külön minden rejtvénytervozetre, mert annyi rejtvényt és verset
 kapok, hogy bírálatak az egész Tündérországot megtölténé. A
 versekre és rejtvényekre a bíráló az, hogy hosszabb vagy rö-
 videbb idő múlva megjelennek a Tündérországban. Hogy mikor,
 azt magam sem tudhatom, mert attól függ, hogy hosszabb vagy
 rövidebb rejtvényre, vagy versre van-e éppen szükség. Legyetek
 hát türelemmel, rejtvényeitek és verseitek előbb-utóbb sorra ke-
 rülnek, mert jók. Mazány Misi. Örülök, hogy meggyógyultál és

A kerékpárosok eldorádója

KOPENHAGA.

Már mint a neve is mutatja: Kjobehavn — a kereskedők kikötője.

A Szund szigeten való fekvése, kikötővárossá predesztinálta. 1167-ben építette várát Havn szigeten, északnak talán legnagyobb harcosa és államférfiúja, Absalon püspök, mely vár, a dán flottának fontos bázisa lett, a szláv törzsek elleni harcokban.

Az észak Athénja. Méltán kapta ezt a nevet az idegenektől. Az első ami az idegenek feltűnik, az a város sok gyönyörű tornya. Szébbnél-szebb építkezési műremek ejtik csodálatba az embert. A tornyok, épületek rézzel bevont tetőinek zöld patinája, az évszázados uccák ősrégi házainak misztikuma, a kanálisokban horgonyzó sok száz halászbárka pompás panorámája, mind-megannyi látvány, melynek nézésével soha sem telne be az ember.

A KERÉKPÁR HAZÁJA.

A kerékpár, mondhatni nemzeti közlekedési eszköz. Sehol a világon sem olyan elterjedt a bicikli, mint Dániában. Vén szakállas bácsi épen úgy tapossa gépét mint az az öt éves kölyök, aki a nagyokat megszégyenítő ügyességgel siklik a nagyforgalmu uton a kerékpárosok százai között.

Mindenki biciklizik: A törvényszéki elnök a tárgyalásra, a képviselő a parlamentbe, az irodakísasszony a hivatalába.

Mert hát bizony nem olyan kicsinyes az a kerékpárforgalom Kopenhágában. Kopenhágának 850 ezer lakosa közül 350 ezernek van biciklijé. El kell képzelni azt a forgalmat, amikor este hat órakor hivatalokból, kereskedésekből hazamegy a biciklisták had serege.

Nagy bankok, vagy hivatalokba érkező ügyfelek részére, külön bicikli állvány áll, ahova mindenki nyugodt lélekkel beállíthatja kerékpárját. Később visszajöve biztosan sajátját fogja ott találni, amely talán a legjobb volt az összes közül.

A kerékpárok hatalmas számának dacára nincsen hatósági ellenőrzés, számozás, igazolvány, adó, vagy hasonló csudabogár.

Országutakon biciklisták részére az utat két oldalán, külön kitérőn épült ut áll rendelkezésre, ez érthető is mert a nagy autóforgalom igen nehezen volna lebonyolítható, a sok kerékpáros nagyon akadályozná a forgalmat.

...A fiú és babája elmennek korzózni, mindegyik felkap biciklijére és kimegy a bicikli korzóra. Itt bizony ilyen is van. Egymás mellett, szép lasan, lépésben „sétálgatnak”, betartva a jobbra hajts irányt...

Igy történt meg velem, hogy randevút adtunk egymásnak egy dán lánnyal, s a randevura a leány biciklivel jött el. De amikor tudtára adtam, hogy ő olyan lassan nem tud hajtani, s én olyan gyorsan nem tudok menni hogy meglegyen közöttünk a gyorsasági harmónia, nyugodtan válaszolta:

— Nem tesz semmit, béreljen egyet.

— Igen ám, de én soha sem ültem biciklin...

Nem tudta elképzelni hogy hogyan élhet egy kulturember biciklitudás nélkül.

Habár ez a legdélebben fekvő északi állam, még itt is uralkodik az emberek iránti bizalom.

Egy térképen kerestem a világhíres dán szobrász, Torvaldsen muzeumát, s gondolva hogy már most tudom a helyes utat, bemelegyek egy utitársnőmmel egy szép nagy épület nyitott kapuján. Beérve, egy szolgáló hajol, leveszi kabátunkat s szó nélkül felmutat egy lépcsőre. Felmegyünk, keressük a muzeumot jobbra balra, de sehol semmi. Felmegyünk egy paternosteren a következő emeletre — de csak megint semmi. Végül egy jó idei mászkálás után megunva a mászkálást, lemegyünk dühösen azzal a tudattal, hogy most ruhatárra hiába kell egy

koronát (15 Dinár) kidobni, nem kérdezzem egy szót sem, kivonultunk az épületből.

Na de most már érdekelt volna hogy milyen épület is volt ez, megkérdezem egy befelé tartó urtól: ő pedig válaszolta:

...Oh, bitte sehr — das ist das Parlament.

Az üzleteket este 6 órakor zárják. Pénteken 7, szombaton 8 órakor. Üzletzárás után a kereskedő üzletajtaja elé, vagy a kirakatok elé is, odatolja az automatákat. Itt bizony nem jön zavarba az ember, 10, 25, vagy 50 öre-ért (1.50, 4.—, 3.75, 7.50 Dinár) kaphat a sandwich-től a cipőfűzőig mindent ami szem-szaj ingere. Gyümölcs, fényképező film, hideg vacsora tányérral, késsel és villával, limonádé. Meg van győződve a kereskedő, hogy nem fogja senki sem a kést vagy a poharat zsebrevágni.

Egyik utitársunk rájött hogy a román 2 lei-vel az 50 öre-s gyümölcsöt kilehet szedni. Tényleg kiszedtünk egy darabot, s mivel ő adta az eszmét osztoszkodni akartunk a prédán, visszautasította „hát mit szólnának az emberek” jelszóval. Tekintve, hogy hivatását az emberiség erkölcsi és lelki nevelése körül fejtette ki, nem akart bünrészességet vállalni. Hogy viszont az a szegény dán kereskedő melyik szentet emlegette amikor azt a lei-t automatájában találta, jó volt hogy nem hallottam.

Dániában a svéd koronával épen úgy lehet fizetni mint a dán pénzzel. A pénz paritása egyenlő s így a sofförtől a nagykereskedőig mindenki elfogadja.

A szociális viszonyok Dániában kitűnőek. Szociális célokra Kopenhága évente 22 millió dán koronát utal ki (340 millió dinár), s ezt az összeget szegényházak, kórházak, gyermekjátéstermek fenntartására fordítják.

A Carlsberg sörgyár Kopenhága látványossága. A 9000 négyzetméteres, hatalmas teremben, tizenhét asztalnál, óránként 100 ezer, naponta 2 millió darab üveg sört expedálnak.

Még arról is híres ez a sörgyár, hogy évi tiszta nyereségét műkinesek vásárlására fordítják. Egy bizottság dönti el hogy mire fordítsák az összeget, mely bizottság tagjai: a gyár igazgatója, egy egyetemi tanár, s a város polgármestere.

Ilyen pénzből építették fel: A tudományos akadémiát, a nemzetitörténelmi muzeumot, mely a Frideriksberg királyi kastélyban van, a Glyptothek-et ahol is a világ-híres szobrászok számtalan eredeti munkája található, ugyszintén a Torvaldsen muzeumot. Ezenkívül az alapítványok és épületek hatalmas száma melyek mind a sörnek köszönhetik létezésüket.

Dániában büszkén magyarázhatja gyermekeinek egy jó sörivő polgár: — Látjátok gyermekeim, ennek az épületnek a jobb sarkát én ittam össze...

TIVOLL.

Európa legnagyobb szórakozó parkja. Hatalmas transparensok hirdetik: Itt pihenve szórakozol.

Óriási területen foglal helyet ez a csodás mesébe illő park. Junius 24-ike Szent Ivan napja, az északi államok legnagyobb ünnepe. Megkapó látvány a szökőkutak, állandóan változó színekkel kivilágított panorámája.

Nagy tömeg hullámszik mindenfelé, az emberekről leri a polgári jólét, mellyel mindenütt találkozunk az északon. Tengerész

legények, diáklányok épen úgy örülnek ennek az ünnepnek, mint az a hatgyermekes bankigazgató, ki magas cilinderrel a fején, kikent-kifent bajuszával, ezen ünnep nagyságának tudatában, megissza a kávénak nevezett sárga lötytyöt elégedetten megy haza, nem győzve hangoztatni, hogy milyen jól mulatott.

Az északiak demokratizmusa, nemcsak a mindennapi életben, hanem a szórakozásban is érvényre jut. Itt láttam ez este a milliomos sörgyáros fiát és mellette egy kikötőmunkást, egymásba kapaszkodva lovalgoltak az ott annyira divatban levő „ringispil” lovon.

Hullámvasut. Megrohamozzuk a kocsikat, nekem egy kínai és egy néger között jutott hely. Na — gondoltam — most szép kis társaságba kerültem. Kiadtuk a jelszót: Mindenki kiabáljon ahogyan csak tud. Először csak mi magyarok kiabáltunk, de amikor az én két egzotikus partneromnak is megtetszett ez a szórakozás, ezek úgy üvöltöttek, hogy a jó dánok ijedten szaladtak oda felajánlani segítségüket. Egyébként zeneileg is nagyszerű triót alkottunk: a néger hatalmas basszusa, a kínai mags szopránja s az én szerény baritonom csodálatos zenei élményt szolgáltatott. Csak az volt kár, hogy olyan magasan voltunk.

Minden szállodában nagybetűs hirdetekben adják tudtul az idegen utasnak, hogy bármilyen kávéházba, lokálba csak éjjel 12 óráig lehet bemenni. Ha éjjel előtt ment be a vendég, egy a záróráig, 1 óráig, ott maradhat, de éjjel után, egy kávéházba bejutni sem pénzzel, sem protekcióval nem lehet.

A kopenhágai városháza megtekintésére indulunk, egy egyenruhás hivatalnok a vezetőnk. Az anyakönyvi hivatal elé jutunk, itt a következőt mondja:

Amint tudvalevő, Dániában a megszületett gyermekek 30 százaléka törvénytelen s ezeket a gyermekeket itt jelölik be. Azonnal büszkén hozzáteszi: Én is törvénytelen gyermek vagyok.

Tényleg több oldalról megerősítették azt, hogy Dániában nagy számmal vannak törvénytelen gyermekek s ezek egyáltalában nem kerülnek más elbírálás alá, mint bármilyen más törvényes házasságból született gyermek.

Tovább jutunk egy tanácsnok hivatalába, ahol a válniakarókat még egy utolsó találkozóra invitálja meg a hatóság. Kopenhágában ugyanis évente kb. 10 ezer pár házasságát bontják fel.

Gjedser. Dán határállomás. Itt hagyjuk ezt a csodás északot, a jószívű, pontos és természetes naivságukban oly gazdag embereket. Pár méterre áll az óriási gőzkomp, hatalmas száját kitérve, vár bennünket, hogy vonatostul együtt elnyelve, lomhán meginduljon az ideges, beteg Európa felé.

Elindulásunk előtt feljön egy vasuti tisztviselő, bocsánatunkat kéri a zavarásért, de szerencsés utat szeretne kívánni, s kéri, hogy ha jól éreztük magunkat Dániában, úgy gondoljunk szeretettel a népre és az országra.

Az elindulás ideje érkezett, vonatunk lassan befut a hajókolosszus testébe, kocsink kereke irtózatosan csikorog, mintha ez a holt test is belesikitaná a hideg hajnali levegőbe: Isten veled boldog Észak, csak még egyszer visszajöhetnék Tehozzád...

Warnemünde...

— Meine Damen und Herren, haben Sie Schokolade oder Zigarette zu verzollen?...

...Brrr... Ebredj pajtás, nemsokára ott-hon leszünk...

Kézdi-Kovács Sándor

Heti rádióműsor

Vasárnap, április 24

Beograd. 8.55: Pravosláv istentisztelet. 10.30: Gramofon. 11.30: A Sztarkovics zeneiskola Haydn-hangversenyének közvetítése. Karnagy prof. Sztójánovics. 13.15: Gramofon. 13.30: Ujsághírek. 16: A rádiózenekar jugoszláv hangversenye. 1. Csizsek: Zlatibor, induló; 2. Krsztics: Kostana, nyitány; 3. Szedlaecek: Za moje prijatelje; 4. Dvorak: Iz lepih dana. 16.30: Orvosi előadás. 17: A Sadzso jazz-zenekar hangversenyének átvitele. 18.55: Műsorbemondás és gramofon. 19.20: Sztatin Alekszandar csellóhangversenye. 1. Benedetto Marcello: Sonate f-dur; 2. Bach: Prélude c-dur; 3. Csjkovszky: Serenade melancholique; 4. Tkalsics: Hajd u kolo Op. 5. No. 2. 20: Sporteredmények. 20.10: A rádiózenekar hangversenye: Tavasz motívumok. 20.50: Rádiósevegés. 21.20: A királyi gárda zenekarának hangversenye Pokorny Dragutin vezényletével és Zsaludova Mária (Prága) közreműködésével. 22: Ujság és sporthírek, utána jazz-zene a Ruszki Cárból.

Budapest. 9: Hírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. Szentbeszédet mond P. Bangha Béla jézustársasági házfőnök. Majd: Zenekari hangverseny. Vezényel: Fridl Frigyes. Közreműködik Vég Sándor (hegedű). 2: Gramofonhangverseny. Részletek Puccini operákból. 3: Székács Elemér: Időszerű gazdasági tanácsadó. 3.45: Rádió Szabad Egyetem 1. a) Ország Tivadar magyar népdalok trióra. b) Kerntler Jenő: Magyar népdalok trióra. 2. Három magyar rondo. 3. Dr. Imre Sándor egyetemi tanár előadása: A család és a pályaválasztás. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. 5: Ismeretlen református énekek a XVI. századból. 5.50: Az 1. honvédegyeszenekarának hangversenye. 7.20: A művészi alkotás, Glatz Oszkár előadása. 7.50: Sport- és löversenyeredmények. 8: Naplopó. Operett 3 felvonásban. Irta Drégely Gábor és Liptay Imre. Zenéjét Kulinyi Ernő verseire szerete Marthon Géza. Utána: Időjelzés. Majd: Toll Arpád és Toll Jancsi cigányzenekarának zenéje a Kovacsics étteremből.

Bécs. 9.45: A bécsi trombitakar hangversenye. 10.15: Bécsi szimfonikusok. 12.40: Schrammelzene. 1.30: Munkásdalgylet. 3.30: Gitár kamarazene. 5.50: Magyarország—Ausztria labdarugómezők helyszíni közvetítése II. felidő. 7.45: Választási eredmények. 8: Holzer zenekar. 10.15: Gangelberg-jazz 12—1-ig: Gramofon. Közben választási eredmények.

Prága. 7.30: Karlsbadi reggeli zenekar. 3.50: Heran csellóműveész. 1.05: Jazz. 5.45: Gramofon. 6: Német óra. 10.30: Cseh kétzongorás jazz.

Hétfő, április 25

Beograd. 11: Műsorbemondás és gramofon. 12: A rádiózenekar déli hangversenye. 1. Andrejevics: Srpska zora, induló; 2. Jenko: Potera, nyitány; 3. Moor: Cseh suite; 4. Kostal: Menuetto; 5. Kostal: Berceuse; 6. Thomas: Ballettzene; 7. Rubinstein: Csendes boldogság; 8. Massenet: Elegie; 9. Nebdal: Valse triste. 13.30: Ujsághírek. 15.30: Meseóra. 16: Gramofon. 17: Harmonikazene. 17.30. Ljubisics Dino slágereket énekel. 18.55: Műsorismertetés. 19: Francia nyelvlecke. 19.30: Tornaóra. 20: Gramofon. 20.30: Rádió vonósnegyes hangversenye Mozart: kvartett d-dur Nr. 21. 21: Vigjáték. 21.40: Napihírek. 22: A rádiózenekar orosz és cseh hangversenye 1. Glinka: Ruslan és Ludmila operanyitány; Suk: Elegia; 3. Dvorak: Humoresque; 4. Dvorak: Szlav táncok; 5. Mussorgski: Boris Godunov, operafantázia. 22.50: Cigányzeneátvitel az Amerikanc étteremből.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12.05: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 4: Asszonyok tanácsadója. 5: Vidner Lili zongorahangversenye. 5.30: A szellem birodalmának felfedezése Dr. Müller Vilmos előadása. 6: Farkas Jenő és cigányzenekarának zenéje. 6.40: Emlékezés Tömörkény Istvánra. Előadó Gracza János és Kabók Győző. 7.15: Német nyelvoktatás. 7.40: A Filharmóniai Társaság hangversenye az Operaházból. Vezényel Dohnányi Ernő dr. Közreműködik a Palestrinakórus. Utána: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés. Majd Pogány Dezső tango- és jazz-zenekarának zenéje a Britannia szállóból Vig Miklós énekszámaival.

Bécs. 12.40: Gramofon. 5: Geiger-zenekar. 7.45: A bécsi szimfonikusok hangversenye Schorr Frigyes baritonistával. 10.35: Stern-tánczenekar Schön Ernő énekével.

Prága. 3.30: Zongorahangverseny. 9: Csjkovszki dalok Marak énekes előadásában. 9.30: XII. Haydn-est. D-moll vonósnegyes.

Kedd, április 26

Beograd. 11: Műsorbemondás után a rádiózenekar hangversenye Cherubini: Vízholdó, nyitány; Mendelssohn: Velencei gondolat; Schreiber: Dur und Moll, egyveleg; Teilmann: Fájdalom; Jenko: Bela je zora diko; Jaksimovics: Mlada Srbija, induló. 12: Gramofonhangverseny. 13.30: Hírek. 16: Gramofon. 16.30: A rádiózenekar hangversenye. Paunovics Bevezetőzene; Brodil: Iom; AMicheli: II. petite Suite; Neruda: Berceuse slave; Sibelius: Romanse; Ketelbey: Jtatosági óra; Ketelbey: Meditation rezigeux; Ketelbey: By the blue Hawaiian waters 17.30: Kozmetika. 18.55: Műsorbemondás után cseh nyelvóra. 19.30: Gramofon. 20.30: tÁvitel Zágreből. 22 és 30: Hírek. 22.50: Zeneátvitel a Moszkvából.

Budapest. 9.15: Hangverseny. Közreműködik Révészné Váro Margit (ének), Schuster Etelka (gordonka) és Lipóczky József (ének). 12.05: A rádió háziötösének hangversenye. 4: Pista bácsi meséi. 5: Szent-István Juliska magyar nótákat énekel Kurina Simi és cigányzenekarának kíséretével. 5.50: Akik mindennap születünk és mindennap meghalunk. Pogány Béla előadása. 6.10: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Berg Ottó. 7.25: Francia nyelvoktatás. 7.45: Karinty-est. Rendező Kiss Ferenc. 9: A fuvóshangszerek III. rész: A klarinét. Turry Peregrin előadása. Majd: A Melles magyar vonósnegyes hangversenye Dobos Imre (klarinét) közreműködésével. 1. Haydn: Vonósnegyes D-dur. 2. Brahms: Klarinét-ötös. Utána körülbelül 10.40: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Táncczene gramofonlemezek.

Bécs. 12.40: Gramofon. 3.20: Hegedűverseny. 7 és 40: Bécsi népszínpadok dalkönyvéből. 10.30: Tauber Richárd. 10.45: Tánccgramofon.

Prága. 12.20: Gramofon. 3.20: Hegedűhangverseny. 5.55: Gramofon. 7.20: Katonazene. 8.20: Haydn vidám szerzeményei. 9: Rádiózenekar. 10.20: Gramofon táncczene.

Szerda, április 27

Beograd. 9.55: Műsorbemondás, utána népiszkolai óra. 10.45: Gramofon. 12.05: A rádiózenekar hangversenye Schubert: Alphonso és Estrella, nyitány; Gounod: Himnusz Szt. Ceciliához; Dvorak: Legende; Wieuxtemp: Réverie; Schubert: Befejezettlen szimfonia h-moll; Frank: Panis angelicus; Frank: Danse lente. 13.30: Hírek. 18: Gramofon. 17: Népdalok. 18.25: Műsorbemondás utána: tornaóra. 19: Német nyelvlecke. 19.30: Szokolelelőadás. 20: Valjani Eugenia énekesnő hangversenye. 20.30: Sztójánovics Petár (hegedű) és Mandrino Nikola (cselló) hangversenye 22: Hírek. 22.20: Gramofon.

Budapest. 9.15: Az 1. honvédegyeszenekarának hangversenye. 12.05: Horváth Dundus és cigányzenekarának zenéje. 3.30: Morse-tanfolyam. 4: Gramofonhangverseny. 5.30: Gyermekmentés. Révész Béla előadása. 6: Az Ostende-kávéház szalon- és jazz-zenekarának zenéje Száthó Gyula énekszámaival. 7: Régi vásárok Pest-Budán, mint a Nemzetközi árumintavásárok ősei. Dr. Jeszenszky Sándor előadása. 7.30: Magyar nótaköltő katonák. Dr. Szilágyi Imre előadása. Közreműködnek: K. Antal Erzsébet, FCsoka Béla, Revere Gyula és Járóka CFeri cigányzenekarával. 8.45: Időjelzés, hírek. 9: A zeneművészet klasszikusai. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel dr. Dohnányi Ernő. Közreműködik: Heimlich Lajos (zongora). 10.30: Időjárásjelentés. Majd: Rigó Jancsi és cigányzenekarának zenéje az Emléke-kávéházból.

Bécs. 11.30: Cerda-zenekar. 1.10: Bécsi filharmonikusok gramofonon. 4.45: Hangverseny. 6: A bécsi ünnepi hét nemzetközi hegedű- és dalversenye. 7.30: Marek—Weber-zenekar. 9.10: Vigjáték. 10: Gaudriot-jazz Reissfeld Berta énekével.

Prága. 4.30: Wolf Hugó dalokat énekel Matys Svencen énekesnő. 7.20: Dvorzsák: Jakobinusok című operája.

Csütörtök, április 28

(Pravosláv nagycsütörtök)

Beograd. 11.20: Műsorbemondás. 13.30: Hírek. 19: Francia óra. 19.30: Előadás. 20: Az első beográdi dalkör egyházi hangversenye. 21: Hírek.

Budapest. 9.15: A Vízny szalonzenekar hangversenye 12.05: Eugen Sztepat orosz balalajka zenekarának zenéje. 4: Koncs Margit állatmeséiből olvas fel. 5: Döhrmann Viktor előadása: A gyapju ápolása. 5.30: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. 6.10: Angol nyelvoktatás. 6.35: Gramofonhangverseny. 7: Dr. Sipőcz Jenő előadása. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. Hegyek alján. Zenedráma egy előjátékban és 2 felvonásban. Szövegét írta Lothar Rezső. Fordította Várady S. Zenéjét szerezte D'Albert Jenő. Az I. felvonás után: Időjelzés, hírek. Az előadás után: Időjárásjelentés, Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának zenéje a Spolarich kávéházból.

Bécs. 11.30: Brunner-négyes. 12.40: Weingartner Felix-gramofonlemezek. 1.10: Alpesi zene. gramofonon. 4.20: Verdi-operák. 5: A bécsi kamarakar hangversenye. 8.10: Verdi: A rablók című operája. 10.35: Táncczene.

Prága. 8: Cseh filharmonikusok hangversenye Gajera énekesnő közreműködésével.

Péntek, április 29

(Pravosláv nagypéntek)

Beograd. 10: Népiszkolások órája. 13.30: Ujsághírek. 15: Átvitel a pravoszláv püspöki templomból. 20: Drámai legenda. 21.20: Ujsághírek.

Budapest. 9.15: Az Országos Postászenekar hangversenye. Vezényel ifj. Roubal Vilmos. 12.05: A Mándits szalonzenekar hangversenye. 4: Stumpf Károlyné felolvasása: Háztartási tudnivalók. 5: Szuhay történiák. Irta dr. Szalay László. Felolvassa dr. Fehér József. 5.30: Hangverseny. Közreműködik Diósy Edit (ének), Dáni Dezső (ének) és Baranyai Gyula (gordonka). 6.40: Gyorsiró tanfolyam. 7: Tomcsányi István felolvasása: Rádió-újdonságok, távolbalítás. 7.30: Száder zenekar. Vezényel Pécsi József. 8.20: A rádió külügyi negyed-órása. 8.35: A Bozory portán. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Schöpflin Aladár. Rendezi Odry Arpád. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek löversenyeredmények. Majd: Bura Károly és cigányzenekarának zenéje a Metropol szállóból.

Bécs. 1.10: Új operettek gramofonon. 4: A repülővad kezdődik. 4.50: Dajos Béla zenekara. 7.20: Vidám dalok. 8: Miről beszélnek Amerikában. 8.15: Gross: Egy kis dallam címe zenés rádiójátéka. 10.20: Pauspert-zenekar.

Prága. 7.20: Voldán-dalok. 9.30: Dvorzsák-művek. F-dur szonáta. 10.20: Gramofon.

Szombat, április 30

(Pravosláv nagyszombat)

Beograd. 11.15: Műsorbemondás. 13.30: Ujsághírek. 19.30: Előadás. 20: Egyházi hangverseny. 21: Ujsághírek. 24: Feltámadási átvitel az orosz templomból.

Budapest. 9.15: Szalonzenekari hangverseny. Vezényel Bertha István. 12.05: Hangverseny. 4: Gyermekjátékszóra. 5: A Telefongyári Dalkör hangversenye. 5.40: Öltözködés és egészség. Dr. Horváth Atilla előadása. 6.10: Régi magyar dalok 18—19. század. Előadja Welser Tibor. 6.45: Mangold Béla előadása a Nemzetközi Vásárról. 7.20: Az operett fejlődése VI. rész. Az operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye Farkas Imre előadásával. Karnagy: Nagypál Béla. Közreműködik: Tóth Erzsébet Ferenc előadóestje. 9.50: Időjelzés, hírek, löverseny- és Szügyi Kálmán. 8.50: Váradi Aranka és Kiss eredmények. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje a Hungária-szállóból. 10.10: Időjárásjelentés. 11: Megyeri Gyula tango- és jazz-zenekarának zenéje a Dunapalota-szállóból. Varsányi Rudolf énekszámaival.

Bécs. 1.45: Gramofon. 4.40: Motorral skóciában. 5.20: Pflieger-zenekar 6.50: Alkalmi óra. 8: Holzer zenekar, szórakoztató zene. 10.20 Korngold-jazz Bakers Károly énekével.

Prága. 6.25: A tanítók férfikara, négyhangú nőikar. 7.20: Cserkészdalok. 7.55: Benes fuvószenek.

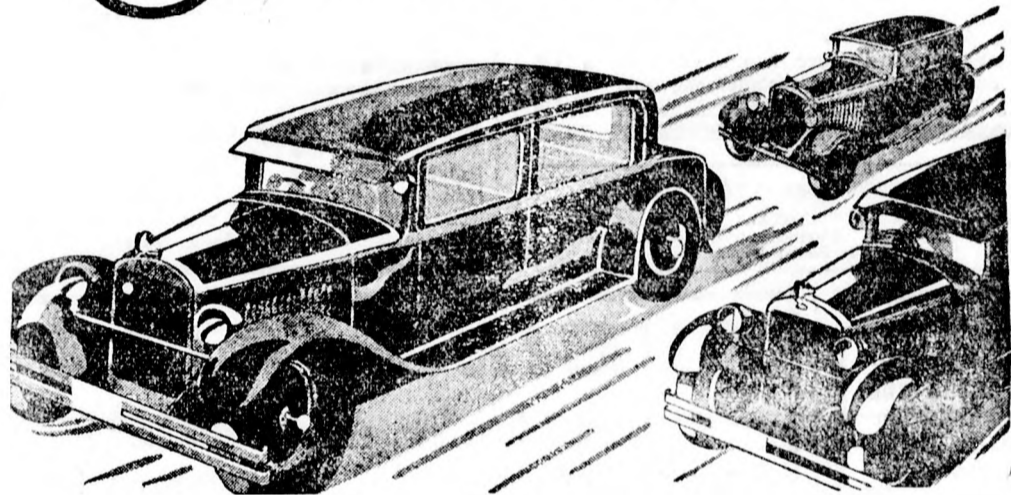
30 évvel ezelőtt

ennek az épületesoportnak a helyén szerény kis gyár volt, amelyből kikerült az első autók. De már kezdetől fogva kivételes helyet biztosítottak maguknak gyártmányaink a többi automobil között. Technikai fölény, hosszú évek tapasztalatainak eredménye, jellemzi ma is a ŠKODA kocsiakat, amelyek a legértékesebbet nyújtják a legalacsonyabb árak mellett. Látogassa meg kiállítási területünket a zagrebi automobilszalonban 1932. április 23. és május 2. között.

Jugoškoda a.d. Beograd
Pariška ul. 13.

AUTO ŠKODA

Felhívás a kiskereskedőkhöz

JUGOKOLONIAL R. T.

kereskedelmi egyesületének részvényjegyzésére

A dunai bánság bánja VIII. 18714/31. sz. határozatával jóváhagyta a fent nevezett egyesület alapszabályait.

Az alapító bizottság ezennel felhívja az összes érdekelteket, a kiskereskedőket, vegyeskereskedőket, valamint a kereskedő osztály barátait, hogy lépjenek be a JUGOKOLONIAL R.-T. részvényjegyzői sorába s ezen ténykedésükkel segítsék a kereskedelmi élet egyik legfontosabb ágát.

Az egyesület bevásárlásait első kézből fogja eszközölni s részvényeseknek az árut beszerzési áron fogja nyújtani, hozzáadván költségmegtérítés címén 10% -ot, ha a tag legalább 10 részvény birtokában van.

Az alapítóke 500 000 dinár lesz, mely 5000 darab 100 dináros névértékű névre szóló részvény jegyzés által lesz előteremtve.

A beiratás alkalmával a részvényesek kötelesek minden részvény után legalább 10 dinárt befizetni a részvények ára fejében, a hátralékos 90 dinárt pedig folyó évi december 31-ig kötelesek befizetni.

Alapítási költségek fejében minden részvény után 10 dinár fizetendő. Részvényeket jegyezni, valamint a törlesztéseket eszközölni lehet Sztáribecsejen az alapító bizottságnál, a Bank Z., „Merkur” cégnél, a Bácsstiszamelléki Hitelbanknál és a Polgári Segélyszövetkezetnél, valamint az alapító bizottság által erre fejjogosított egyéneknek, kik azonban kötelesek magukat közjegyző-ileg hitelesített meghatalmazással igazolni.

Sztáribecsej, 1932. évi április 6.

Alapító bizottság.

A Kuszli cég raktárának egy részét átvettem:

Drótkerítés, tűzhelyek

méiyei gyári áron alul

GYURKOVICS J.

vaskereskedésében
Novisad, régi Buzatér 11

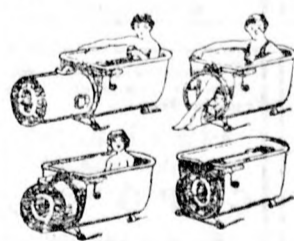
GABEL KÁROLY
Novisad, Kralja Aleksandra 20
Gallér- és kőszelő-tisztítás villanyárammal. Minden darab garantáltan hófehér és fényes. 885

NE FELEJTSE EL!

1425

HUZÁS ÁPRILIS 26 ÉS 27-ÉN

Vegyén-rendeljen **SORSJEGYET** az áll. osztálysorsjátékhoz, a meghatalmazott főárúsitótól „BRISTOL” NOVISAD, ŽELJEZNIČKA 27.

Összerakható Patent fürdő kád

utánvétellel 900,- dinár

Viszonteladónak árendegedmény.

Kérjen ismertetőt

Deutsch Károly
Starakanjiza, Tvoronica
ogledala, metalne i limene robe. 1348

Az Apatini Sörgyár R. T.

ajánlja elsőrendű

Salon, Vojvodsko és Porter söreit

Kapható Apatinban és a noviszádi, szombori és kulai fiókknál. 933

ingyen kap egy új kerékpárt

Tartós újrendszerű zománcozás

Hozza el lerongált kerékpárját csekély díjazásért átjavitjuk és **200 fok melegségű zománckályhában**

tűkörülynyesre lakozzuk

JÓTÁLLÁS MELLETT

T e s s é k a c í m r e ü g y e l n i

Elsőrendű kerékpárok és kerékpár gummik és az összes alkatrészek gyári raktára:

EXPRESS I. HORVÁTH

Novisad, Pasiceva ulica 19.

A nyereség csak akkor biztos Önnek
ha téli és gyapju-ruhájába még idejében tesz „MOTIN“-t. Kipróbált kitűnő szer
a molyok ellen. Kapható kizárólag a
„Hygiea“-drogériában. **K. Živojnović, Novisad**
A Srpska Matica épületében, a beltéri kath. templommal szemben.

Látogassa meg a

Budapesti Nemzetközi Vásárt

május 7-16

**Több mint ezer kiállító,
200 szakma!**Élelmiszer, textil, bútort, építőipari, bőr, vas
és gép, turisztikai és számos egyéb cso-
portok.
Kézműipari és háziipari csoportok.
Rádiót üzenhet haza! 1354**Utazási kedvezmények:**50% a magyar vasutakon és hajóstársasá-
goknál oda- és a visszautazásnál, a jugoszláv
vasutakon a visszautazásnál.33%-os külön kedvezmény a magyar
vidék látogatására.Vízum nélküli határátlépés utólagos vízum 3
pengőért kapható Budapesten.Utazási kedvezmények igénybevehetőek mindenki által,
aki május 3-tól 15-ig utazik Budapestre.Nagyművi kedvezmények gyógyfürdőkbe, színhá-
zokba és szórakozóhelyekre.Vásárlásokról és felvilágosítás kapható:
NOVISADON: a Kereskedelmi és Iparbanknál,
Jugoszláv központi képviselet: M. kir. kereske-
delmi képviselet, Beograd, Vuk. Karadžića u. 11JUGOSLOVENSKO SEMENARSTVO
TELEFON NOVISAD Sörgöncím:
28-11 JEVREJSKA UL. 2. JUGOSEME**Vetőburgonya**Kultúrát külföldi burgonya
Legkorábbi róza — Legkorábbi sárga

HOLLANDIÁBÓL IMPORTÁLT

VirággumókDahlia - Begonia - Gladiolus - Gloxinia - Canna
az összes színekben kaphatókAz összes **vetőmagvak**
a legolcsóbb napi áron.Kérje főirjegyzékünket, díjmentesen küldjük.
Tiszteiben meg egyszer látogatásával, mi a
Bánszka Uprava-val szemben vagyunk.**Noviszád szenzációja**az újonnan megnyitott „KÉT ANGYAL“ étterem és szálló.
Napi penzió 55.- dinár. Abonoma 550.- dinár havonta.
Kérjenje Zorka tér 15. 948**PALICS-FÜRDŐ**Subotica mellett a legkellemesebb
és legolcsóbb nyári üdülőhelySzép és egészséges fekvés a palicai sótó
partján. Szabadfürdő a strandon 700 kabina-
nal. Iszap- és melegfürdők, kitűnő gyógy-
hatással ízületi betegségeknek és emésztési
zavaroknak. Vízisport, kilenc teniszpálya.
piac-paola, borszás. Naponta térszene.
Estéként tánc. Mozgósínház a szabad le-
vegőn. Modernül berendezett három szálló-
da. Nagy vígadó étteremmel kávéházzal.
Teljes penzion napi 45-70 dinár. Földény
június 15-től augusztus 31-ig. Elő- és utó-
idényben 10% kedvezmény. Fürdő-orvos.
Gyógyszertár. Posta- és távirádihatal.Visszatérési kedvezmény
a jugoszláv vasutakon.Prospektus az utazási irodától vagy a
fürdőintézetektől kapható. 175**Rózsák** magról nevelt, töbe oltott ma-
gas és alacsony, mezel és
legujabb futórózsák, minden színben, sokvirágú lobo-
lyák (viola tricolor) színekben és szortákban, nefe-
lejtsek, szegfűk, eprek és más virágok **L. KEGL**
kertészetében, Subotica, Markovičeva 16-18.**Drótkerítés**kukorica-ültető, mezőgaz-
dasági gépek és vas árúk
olcsón kaphatókMÜLLER PÉTER vaskereskedőnél
Sombor 852**ROBING-ATLAS**

kerékpár szaküzlete

Nagyban és kicsinyben 1347

Novisad, Jevrejska u. 9.

NE GONDOLKODJON!A legkezebb és legújabb
tavaszi bécsi és párisi
kalapudonásokat**„STYLE“ kalapszalokban**Kralja Petra ulica 7.
szerezheti be. Fért és
női kalapok festése
és átalakítása. 957**Drótkerítések**

legjobb minőségben

KovácsnálSubotica, Lika-mozi épület
Újonnan cinezett transport teje-
kannák kaphatók. 179**KIADÓ**A Državna Hipotekarna Ban-
kának az épületében két
nagy komplett átrenovált lakás
május 1-től**149 dinárért**a legjobb minőségű
CIPŐ kapható
nálamVELČEK JOVAN, cipész
Novisad, Katolikus portaVan szerencsém a n. kő-
zönéséget értesíteni, hogy
reklám árban**A subotikai vasuti váltóüzlet**vesz és elad mindenféle valutát a legjobb, továb-
bá **Agrárbank-részvényeket** és mindenféle
Allampapírt. — A váltóüzlet nyitva van:

d. e. 5-6:30 óráig

d. e. 11-13:30

d. u. 16-18

A papírok eladásánál legtitimáció szükséges. 168

TELEFON: 24-83

TELEFON: 24-83

„CARBON“

ADOLF NATHAN I DRUG K. D.

NOVI SAD, KRALJA PETRA 30

SZÁLLIT EREDETI BANYAÁRBAN:

Cséplőgépek részére: Rtanji bricketot, tűzifát, faszobát

Malomok részére: belsőidő szén, retorta és erdő-
faszén, valamint tűzifát,Téglaárak részére: tatal, valamint belsőidő szén
és tűzifát,Kovácsok részére: a közismert kitűnő RTANJI
kovácsszén.**Női kézimunkák**kész díszsebkendők, monogram, azsu-
rozás, aplikálás. *Előnyomda, kézi- és
géphímzés, plüssé gombáthuzás,*
csipke, pamut és mindennemű
kézimunkakellékek olcsó árban**NAGYFEJŐ**KÉZIMUNKAÜZLETÉBEN
NOVISAD, KRALJICA MARIJA UT 2.**Fűszert**

legjobban és legolcsóbban

Gausz Viktor-nál

vásárolhat (Noviszád, Hal-tér)

**Nagy üzlethelyiség
és raktár kiadó**

Gausz János, Noviszád, Fufaki ut 68.

Halottaink emlékének megőrzése
a legjobb emberi erény!**„Golgota“**temetkezési vállalat a legmesszebb menő
igényeknek megfelelően elsőrendű új f l-
szereléssel, villanyvilágítással és falvédő
szerkezettel (a falakba nem verünk szer-
get), nagy raktár érc és saját készítésű
fakoporsókban, szemfedelek és koszoruk-
ban, exhumálást és szállítást bárholonnan
bárhová vállalunk. A legolcsóbb kiszolgálás.**LENKEY IMRE ÉS FIA**»GOLGOTA« TEMETKEZÉSI
VALLÁLATA
Noviszád, Ús-penszka ul.12. Telefon 26-90**Válasszuk a legjobbat -**

a legjobbakból.

A VILÁGHIRŰ

„His Master's Voice“gyártmányu eredeti amerikai 8 csöves R. 7.
egyetlen minden igényt kielégítő RÁDIÓ**Truppel Béla Novisad**

Duna ucca 10.

Telefon 26-69.

Nagy raktár mindennemű hangszerekben
zongorák és pianókban.

Allandó nagy választék tánc sláger kottákban